

НОТАРИУС

НОТАРИУС 17

Издавач:
**НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Главен и одговорен уредник:
Нотар ЉУБИЦА МОЛОВСКА

Редакциски одбор:
Нотар МАТИЛДА БАБИЌ
Нотар ВАСИЛ КУЗМАНОВСКИ
Д-р ФИДАНЧО СТОЕВ • судија во пензија
РАНКО МАКСИМОВСКИ • судија во пензија
ТЕОФИЛ ТОМАНОВИЌ • судија во пензија

Адреса:
**НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**
ул. „Даме Груев“ бр. 28/5
1000 Скопје,
Тел.: 02 3115 816
Факс: 02 3239 150
Секретар: 075 438 431
e-mail: nkrm@t-home.mk
www.nkrm.org.mk

Жиро сметка: 240010000006382
Даночен број: МК 4030998346127
УНИ БАНКА АД Скопје

Лектор:
ДАНИЕЛ МЕДАРОСКИ

Графички дизајн и
техничко уредување:
СТУДИО КРУГ Скопје

Печати:
МАРИНГ Скопје

Тираж:
350 примероци

СОДРЖИНА

ИМЕНУВАЊЕ НОТАРИ И ПОСТОЈАНА СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА (ДОСЕГАШНИТЕ ИСКУСТВА, ДИЛЕМИ И ПРЕДЛОЗИ) - г. д-р Драган Тумановски - судија на Врховниот суд на Република Македонија	5
ПРАВОТО НА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ (ПРАВО НА ПРИВАТНОСТ) - г. д-р Фиданчо Стоев - судија во пензија	10
ПРАВОТО НА КОРИСТЕЊЕ ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ И ЗАЛОЖНО ПРАВО - г. Ранко Максимовски - судија во пензија	15
СОГЛЕДУВАЊА ОД ОДРЖАНИТЕ СТРУЧНИ СОВЕТУВАЊА ЗА НОВАТА НАДЛЕЖНОСТ НА НОТАРИТЕ ВО ВРСКА СО РЕШЕНИЈА ЗА ДОЗВОЛА НА ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ОСНОВА НА ВЕРОДОСТОЈНА ИСПРАВИ - г. Теофил Томановиќ- судија во пензија	20
ЗАПИСНИК ОД АКЦИОНЕРСКО СОБРАНИЕ - г. нотар Марјан Коцевски	28
ИМЕНУВАЊЕ ПРИВРЕМЕН ВРШИТЕЛ НА ФУНКЦИЈА И ПРИВРЕМЕН УПРАВИТЕЛ ВО ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА И ГРАНИЦИТЕ НА НЕГОВИТЕ ОВЛАСТУВАЊА - г. Николчо Лазаров	32
НОТАРСКА ТАРИФА	35
ПРАВИЛНИК ЗА СОЛИДАРНА ПОМОШ	48
ЗАКЛУЧОЦИ УСВОЕНИ ОД УПРАВНИОТ ОДБОР НА СЕДНИЦАТА ОДРЖАНА НА 12.02.2011 ГОД.	52
ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ	58
ОДЛУКИ ЗА ИЗБОР НА ОРГАНИ НА НКРМ	67
ОДЛУКИ НА ДИСЦИПЛИНСКИОТ СОВЕТ НА НКРМ	73
ИМЕНИК НА НОТАРИ НА РМ	79

ИМЕНУВАЊЕ НОТАРИ И ПОСТОЈАНА СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА (ДОСЕГАШНИ ИСКУСТВА, ДИЛЕМИ И ПРЕДЛОЗИ)¹

д-р Драган Тумановски - судија на врховниот суд на РМ

Нотаријатот во Република Македонија за првпат е воведен во 1996 година, со донесување на Законот за вршење нотарски работи и објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 59/96. Истовремено, во тој текст се интервенираше трипати со измени и дополнување на Законот, кои се објавени во „Службен весник на РМ“ бр. 25/98, бр. 6/02 и бр. 66/06.

Во 2007 година се донесе Законот за нотаријатот, објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 55/07, со измени објавени во „Службен весник на РМ“ бр. 86/08 и бр. 139/09. Фактички од првиот до последниот текст на Законот, системот е идентичен.

Со воведувањето на нотаријатот во Република Македонија, направен е еден огромен чекор за идната интеграција на Република Македонија во Европската Унија. Моментално не постои единствена регулатива за нотарската професија во државите членки на Европската Унија, но сепак во најголемиот број држави членки кои припаѓаат на таканареченото континентално право, нотаријатот се подразбира како јавна служба во смисла на „латински нотаријат“. Во тој поглед, моделот на Обединетото Кралство кој за содржина има далекусежна дерегулација, претставува исклучок. Во таа смисла, државите членки го држат принципот на државно организирање на превентивното судство по пат на непристрасно трето лице, а тоа е нотарот. Нотарот е висококвалификуван правник кој дејствува како слободна професија со јавни овластувања, при што за награда или по правило утврдена со закон, а на граѓаните им е оставена и пропуштена слободата на избор на нотарот. Важни принципи за

ваквата нотарска служба има утврдено Конференцијата на нотаријатот на Европската Унија на трите собранија, најнапред во Мадрид, во март 1990 година, потоа во 1995 година и конечно на 9.11.2002 година во Минхен. Притоа, нотаријатот во Европската Унија своите мотиви ги образложи во правец на остварувањето на внатрешниот пазар, слободата на движење лица, капитал, стока во земјите членки на Европската Унија што доведува до постојан пораст на прекуграничната размена, како и трансакциите и општоправните операции со странскиот фактор.

Европскиот парламент со одлуката од 18.01.1994 година ги формулира заедничките основни принципи на нотарската професија во Европската Унија („Службено гласило на Европската Унија“ бр. Ц44 од 14.02.1994 година). Така во точка 3 од Одлуката за положбата за организирана нотарската професија во државите членки на заедницата е речено следното: „Европскиот парламент укажува на тоа дека нотарската професија, иако е во одделни држави членки на заедницата, па дури и внатре во некои од овие држави е различно организирана, со обележје на низа и во голема мера заеднички елементи кои општо можат да се согледаат во делумно одвојување на суверенитетот на државата, за да се обезбеди еднаквост на правната сигурност на правните постапки, докази и средства. Ова е независна професија во рамките на јавната служба која се врши како слободно занимање, или која подлежи на контрола на државата или органи кои за тоа ги определува јавната власт во поглед на содржината на нотарскиот акт, награда

¹ д-р Драган Тумановски, судија на Врховен суд на Република Македонија

пропишана во интерес на потрошувачите, како и пристап на професијата или негова организација, функцијата, вклучувањето, кои треба да ги отргнат или минимизираат ризиците во правниот спор од аспект на непристрасен советник. Овие заеднички принципи на нотарската професија кои се утврдени од страна на Европскиот парламент, одговараат и на Кодексот кој го има усвоено секоја држава членка. Значи постои консензус внатре во заедницата на државите членки, во поглед на постоењето на Законот за нотаријат и од аспект на неговата содржина.

Посебен мој интерес во овој материјал ќе биде прашањето од досегашното искуство на именувањето на нотарите во Република Македонија и нивно стручно усовршување и едукација.

Согласно постоечкиот Закон за нотаријатот, условите за именување се определени во членот 9, во кој е определено дека за нотар може да биде именувано лице кое е државјанин на Република Македонија, да има деловна способност и да ги исполнува општите услови определени со закон за засновање работен однос во државен орган, да е дипломиран правник, да има положено нотарски испит, да има работно искуство на правни работи најмалку 5 години, да ужива углед во вршењето на нотарските работи и да изјави дека ќе обезбеди и опреми простории за нотарска канцеларија сместена во градежен објект со посебен влез и просторијата да не биде помала од 30 м². Постапката за именување е определена во членот 10, во кој се вели дека нотарот се именува со решение на министерот врз основа на конкурс. Конкурсот за именување нотар го распишува министерот, а го спроведува Нотарската комора која за таа цел формира комисија составена од 7 члена. Во конкурсот мора да биде определено подрачјето на кое треба да се именува нотар. Ако истовремено се распишува конкурс за повеќе нотарски места, во конкурсот се соопштува дека кандидатите можат да се пријават за сите нотар-

ски места. Кандидатите можат да го определат приоритетот на местата на кои сакаат да бидат именувани. Конкурс за именување нотари се објавува во дневниот печат и во „Службен весник на Република Македонија“. Рокот за пријавување на заинтересирани кандидати не смее да биде пократок од 15 дена од денот на објавувањето на конкурсот во „Службен весник на РМ“. Пријавите со прилозите со кои се докажува дека се исполнети условите за именување на нотарот се поднесуваат писмено до Комората. По истекот на рокот, Комората е должна до министерот да ги достави примените пријави со свое мислење најдоцна во рок од 15 дена од денот на завршување на конкурсот.

Навидум тоа се неспорни одредби кои во праксата се покажаа дека се функционални. Од досегашното искуство - повеќе од 10 години, на овие одредби од членовите 9 и 10 не може да им се приговори ништо, освен што е обезбедено исклучиво дискрециско право на министерот да го именува нотарот и без да даде какво било образложение зошто и на кој начин се дошло до конкретното решение. Имаме системи во кои предлогот на комисијата која е во рамките на Комората не може министерот да ја елиминира, тој мора да избере од оние лица кои ги предложила Комората, која го спровела конкурсот и ги ценела сите материјални услови. Постоечкиот закон нема изрична одредба која му дава право на министерот да оди надвор од овие рамки, но сепак досегашното искуство покажува, а практиката тоа го потврдува, дека многу се ретки случаите кога предлогот на комисијата при Комората е идентичен со изборот на министерот. Тоа укажува на сериозни размислувања за начинот на селекцијата и изборот на нотарите и присутните приговори за тоа како се именуваат нотарите во Република Македонија. За да се надмине таа ситуација, значи во овој дел мора да се воспостават правни механизми, одлуката на министерот не смее да биде дискрециска, мора да биде

врзана со јасни и конкретни услови кои треба да ги воспостави законот. Значи овде нужно се наметнува потребата од менувањето на законот, со кој ќе се воспостави механизам, а тие модели се познати, надвор од предлогот на комисијата, министерот да не може да именува нотари и да се даде можност на одговор зошто друг не е именуван, со јасно образложение и да се даде механизам на правна заштита на оние лица кои учествувале во конкурсот и се предложени од комисијата на Нотарската комора да водат постапка пред надлежниот суд и да ги докажуваат материјалните услови зошто во постапката за именување се елиминирани конкретните учесници. Значи со тоа би се зголемила и би се добила сериозноста и би се елиминирале сите приговори во однос на какво било партизирање на нотаријатот, а од друга страна би се обезбедила една сериозна транспарентност од аспект на стручна и независна служба која ја врши оваа професија, а има и други дополнителни аргументи во зајакнувањето на оваа проблематика.

Истовремено, според членот 8 од постоечкиот закон, мора да се обезбедат дополнителни гаранции со кои ќе се обезбеди пристојна, независна и јавна служба, а искуството досега покажа дека бројот на службените седишта се зголемува без почитување на ставот 6 од членот 8 – дека при определување на бројот на седишта на нотарите, министерот ќе ги земе предвид развиеноста на правниот живот на подрачјето, обемот и видот на предметите на судот и во другите органи и институции од влијание за обемот на нотарските работи. Значи тоа подразбира дека мора да постои писмен документ, верификуван од Нотарската комора, кој ќе презентира дали има или нема таква потреба, во кој се дадени условите за определување на нотарските седишта, бидејќи досегашното искуство покажува една тенденција на постојано зголемување, што не е лоша работа. Но, ова мора да се има предвид и да се прави на прин-

цип на објективни критериуми, а не ад хок во зависност од ваква или онаква ситуација во државата, која не им обезбедува на постоечките именувани нотари позиција на извршување на нивната функција за која се именувани тие, а таа тенденција јасно се гледа ако ја споредиме со бројот на нотарите во Република Хрватска и во Република Македонија, а поготово градот Загреб и градот Скопје, каде бројката на именувани нотари во градот Скопје е приближна на бројката на именувани нотари во Загреб. Тоа јасно упатува на заклучокот, а имајќи ги предвид параметрите и големината на Загреб, правниот живот, развиеноста, економските трансакции и Скопје и Република Македонија, а на ниво на држава од аспект на бруто националниот доход, а тоа оди во еден сериозен негативен прилог на нотарите во Република Македонија, што при определувањето на условите за именување и определување на службените седишта на нотарот, тоа мора да се исполнува онака како што е определено во членот 8, во кој треба да се определат дополнителни и јасни критериуми – кога и под кој услов може министерот за правда да ги зголеми или намали нотарските седишта во Република Македонија.

Имајќи ја предвид важноста на оваа професија, нивната улога во правниот процес и искуството од десетгодишното постоење, се создаде една „хајка“ против оваа професија, дека таа професија е таа којашто ги направи „сите црнила“ во Република Македонија. Тоа е теза која апсолутно не соодветствува со реалните потреби, што како реална и сериозна теза нотаријатот во Република Македонија во овој период одигрува многу важна улога во процесот на забрзување на правниот живот. Сите приговори по тој основ, а имајќи ја предвид вкупната бројка од уписниците на досегашните нотари, говорат за милионски дејствија кои се случиле во Република Македонија на еден законит начин, во законита постапка и кои се во корист на граѓаните, без никакво нарушување на јавниот интерес или как-

ви било злоупотреби по однос на ова. Значи, не може да се извлекуваат негативни заклучоци дека таа професија со своето работење создава проблеми во функционирањето на правниот систем во Република Македонија. Тоа не може да биде заклучок на принцип на импресија на поединечни случаи, што ниту е можно, ниту е корисно во една ваква професија да бараме вакви однесувања или постапувања. Во еден таков однос, јасно се поставува прашањето дали нотарот како таков кој ги минал сите фази на постапување, одлучување и именување, ја извршувал стручно и совесно својата работа. Нашиот закон се определи за еден систем во којшто во членот 104 се вели дека Управниот одбор е должен да го организира продолженото стручно оспособување на нотарите, со организирање семинари и предавање, за што изготвува годишна програма. Учеството на семинарите и предавањата е задолжително за сите нотари, а нивното неоправдано отсуство претставува дисциплинска повреда. Дисциплинската повреда е регулирана во членот 124, во кој се вели дека дисциплинска мерка, писмена опомена или парична казна во висина од една плата на претседателот на основен суд со проширена надлежност ќе се изрече за непристување на состаноците на Комората и други службени состаноци, на кои е должен да присуствува нотарот, како и на семинари, советувања и друго. Тоа е еден систем на продолжено стручно оспособување на нотарите. Одредени закони познаваат и други облици на стручно усовршување на нотарите, изразени преку соодветни стручни тела, нотарски академии или задолжително организирање семинари пред именување на нотарите, кој овој модел може да се прифати, но многу не е корисен. Нашиот модел, кој го определува законот, мислам дека е функционален со одредени конкретни дополнувања кој може да биде сериозно коегзистентен. Нашиот нотаријат не може да издржи еден систем на таканаречена академија на нотари, која ќе се грижи за по-

стојано стручно усовршување, бидејќи тоа е прескапо, иако таа сигурно дека е можна и дека е корисна, но во едни други општествено-економски услови. Но, овој систем кој го нуди законот, дава една широка основа која во рамките на Нотарската комора, самиот Управен одбор може да го прави она што го овозможува законот и кој определува и одредени санкции. Искуствата покажаа дека оваа работа Нотарската комора ја организира беспрекорно и на овие стручни семинари и советувања присуствуваат некаде до 70 % од именуваните нотари, а одредена група или бројка постојано го избегнува тоа присуство. Мислам дека и Нотарската комора треба да ја исполнува таа законска одредба, немам податок дека за ова некој е дисциплински казнет од нотарите, со што ќе се зголеми самата дисциплина во однос на ова. Друго е прашањето за ефектите и за избраните теми и за тоа може да се разговара, такви пречки законот не допушта, но независно од едно или друго, прашањето на продолженото стручно оспособување е камен-темелник на квалитетно извршување на секоја професија во една конкретна ситуација. Нотарот е осуден секојдневно да ја следи легислативата во Република Македонија која е страшно динамична и не може да се повикува на некое минато искуство и знаење, а досегашното искуство упатува на тоа дека токму за овие пропусти има одредени недостатоци кои може да ги почувствува нотарот со сета тежина и сила на својот грб. Од друга страна, има неразбирање за оваа професија од страна на другите професии кои ги ценат или проценуваат овие вакви или слични активности.

Дефинитивно прашањето за стручно оспособување, едукацијата на нотарите, е прашање на опстанок на нотарската служба во Република Македонија. Секое понатамошно поттурнување на оваа активност, може да доведе до погубни ситуации. Значи таа мора да се прошири на сите структури во рамките на нотаријатот, а тие структури мора да ги дефи-

нира законот и да го определи степенот на нивното знаење. Тоа се нотарските приправници, нотарските стручни соработници, заменик-нотарот, помошник-нотарот и сите стручни лица вработени во канцеларијата на нотарот. Значи под генеричкиот поим нотар, треба да се подразбираат и тие лица и тие да постапат со една сериозна програма на стручно усовршување. Практиката покажува дека одреден број новоименувани нотари, на стручните вработувања кај постарите нотари со понудување одредена поголема парична награда, настануваат трансфери. Тоа ми дава за право да кажам дека нотарот не е способен да ја извршува нотарската служба и затоа прибегнува кон прибирање лица во неговата канцеларија, кои ја немаат лиценца за нотар, но имаат вакви или стручни познавања кои се стекнати кај одреден нотар. Веројатно во таа корелација мора да се обезбедат законски рамки за надминување на конкуренцијата во рамките на нотарските канцеларии и одредени забрани на трансфери од една во друга канцеларија, кои мора да се изведат на прин-

цип на забрана до пристап на одредена професија, но од аспект на последици од извршувањето одредена професија во рамките на една нотарска канцеларија.

ЗАКЛУЧОК

Прашањето на стручната едукација и усовршувањето на нотарите, не е изум на нашиот нотаријат. Сите системи во однос на иновации кои се воведуваат и нормативи – стварни и правни, мораат да имаат свој третман во кој признале или не признале дека не можат да се врзуваат исклучиво за нотарската канцеларија и тоа да биде сфаќање во смисла на тоа дека со именување на нотарот, престанале понатамошните потреби за негово стручно усовршување и едуцирање во постапувањата во рамките на својата професија. Сите интенции во тој правец на стручно усовршување и едукација на нотарите треба да се подигнат на едно сериозно високо ниво, негирајќи ги извонредните резултати кои Нотарската комора во Република Македонија ги има постигнато на овој план.

ПРАВО НА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ (ПРАВО НА ПРИВАТНОСТ)

д-р Фиданчо Стоев - судија во пензија

1. Заштита на личните податоци како основно човеково право

Правото на заштита на личните податоци е дел од корпусот на основните човекови права, за кое се воспоставени и се применуваат соодветни национални и меѓународни стандарди. Согласно членот 18 од Уставот на РМ, на граѓаните им се гарантира сигурноста и тајноста на личните податоци и заштитата од повреда на нивниот личен интегритет што произлегува од регистрирањето информации за граѓаните преку обработка на податоците. Содржината и суштината на употребените поими во Уставот за заштита на личните податоци и за заштита од повреда на личниот интегритет на граѓанинот се определени и конкретизирани во Законот за заштита на личните податоци (Сл. весник на РМ бр. 7/05, бр. 103/08 и бр. 124/10, кои во целост се усогласени со Директивата бр. 95/46 од 1995 год. на Европската комисија за заштита на лицата во врска со заштитата на личните податоци и нивниот пренос). Според членот 1 од овој закон, со него се уредува **заштитата на личните податоци** како основни слободи и права на физичките лица, а **особено правата на приватноста** во врска со обработка на личните податоци. Значењата пак на употребените изрази „личен податок“ и „обработка на лични податоци“ се определени во членот 2 на Законот:

- „личен податок“ е секоја информација која се однесува на идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува, а лице кое може да се идентификува е лице чиј идентитет може да се утврди директно

или индиректно, посебно врз основа на **матичен број на граѓанинот**, или врз основа на **едно или повеќе обележја** специфични за неговиот **физички, физиолошки, ментален, економски, културен или социјален идентитет**.

Од вака дефинираниот израз за „личен податок“ произлегува дека секоја информација (податок, документ, факт, белег) во врска со севкупниот (физички, ментален, економски, културен, социјален) идентитет на едно физичко лице е „личен податок“ кој се заштитува.

- „обработката на лични податоци“ е **секоја операција** или збир на операции што се изведуваат врз лични податоци на автоматски или друг начин, како што е: собирање, евидентирање, организирање, чување, преиспитување или промена, повлекување, консултирање, употреба, откривање преку пренесување, објавување или на друг начин правење достапни, изедначување, комбинирање, блокирање, бришење или уништување.

Од вака дефинираниот израз за „обработка на лични податоци“ произлегува дека самиот **чин на обработка (собирање, евидентирање, употреба, откривање и сл.) на која било информација во врска со идентитетот на едно лице (а влегува под изразот „личен податок“)** **задира во личниот интегритет - важи правото на приватност на тоа лице, па Законот го заштитува од повреда.**

Поврзано со претходното, во овој член од законот утврдено е значењето и на изразите „**субјект на лични податоци**“ (секое физичко лице на кое се однесуваат обработените податоци), „**контролор на збирка на лични податоци**“ (физичко или правно лице, орган на државната власт, или друго тело, кое

самостојно или заедно со други ги утврдува целите и начинот на обработка на личните податоци), „**трето лице**“ (секое физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело што не е субјект на лични податоци), „**корисник**“ (физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело на кое му се откриваат податоците), „**согласност на субјектот на лични податоци**“ (слободно и изрично дадена изјава на волја на субјектот на лични податоци со која се согласува дообработката на неговите лични податоци за однапред определени цели).

„Посебна категорија на лични податоци“ (расно или етничко потекло, политичко, верско убедување или друго уверување, членство во синдикална организација и податоци што се однесуваат на здравствената состојба или на сексуалниот живот).

Во Законот за заштита на личните податоци (со неговите измени и дополнувања од август 2008 и од септември 2010 година), децидно е утврдено (член 6) кога може да се врши обработка на личните податоци (а тоа значи, меѓу другото, собирање, евидентирање, употреба, откривање, објавување, бришење), и тоа:

- по претходно добиена согласност на субјектот на личните податоци;

- за извршување договор во кој субјектот на личните интереси е договорна страна или на барање на субјектот на лични податоци, пред негово пристапување кон договорот;

- за исполнување законска обврска на контролорот (на пример, службеното лице да достави примерок од јавната исправа до надлежен орган);

- за заштита на животот или суштинските интереси на субјектот на лични интереси (неговиот физички и морален интегритет или негови битни интереси);

- за извршување работи од јавен интерес или на службеното овластување на контролорот или на трето лице на кое му се откриени податоците (на пример,

извршување даночни обврски, пријава за перење пари и сл.);

- за исполнување на **легитимните интереси** на контролорот, **трето лице** или лице на кое податоците му се откриени, **освен ако слободите и правата на субјектот на лични податоци не преовладуваат над таквите интереси**. Оваа одредба му дава овластување и должност на службеното лице да цени дали во еден конкретен случај - при обработката на лични податоци (на пр. нивното откривање), се поважни и ќе преовладат легитимните интереси на третото лице или пак слободите и правата на субјектот на личните податоци.

Во членот 8 од Законот се утврдени посебните категории на лични податоци чија обработка по исклучок се дозволува.

Во овој закон (со измените од 2008 г.) прецизирана е обработката на матичниот број на граѓанинот (член 9) така што е утврдено: „Матичниот број на граѓанинот може да се обработува само:

- по претходно изречена согласност на субјектот на лични податоци;

- за остварување утврдени права со закон или обврски на субјектот на лични податоци или на контролорот;

- во други случаи утврдени со закон.

Матичниот број на граѓанинот може да се обработува при вршење работи кои се однесуваат на добивање кредит, при наплата на долг, осигурување, рента, основање трговско друштво, во кредитни работи, здравствена и социјална заштита, вработување и други услуги во корист на субјектот на лични податоци.

Контролорот води сметка матичниот број на граѓанинот да не биде непотребно видлив, печатен или преземен од збирка на лични податоци“.

Во Европската конвенција за човековите права - член 8 (ратификувана од Република Македонија во 1993 год.) утврдени се правата од сферата на приватноста на секој поединец што секоја

држава треба да ги гарантира и заштитува, и тоа: правото на почитување на приватниот живот, на семејниот живот, на домот и кореспонденцијата. Карактеристика на ова право е тоа што со него се штити поединецот од самоволна акција на јавните органи, значи се бара почитување (воздржување) од државата - јавните органи да не го попречуваат, односно да не се мешаат во приватниот и семејниот живот, што не значи дека државата не може да преземе позитивни обврски со усвојување мерки за обезбедување услови за почитување на ова право.

Содржината и значењето на овие четири концепти на заштитени вредности (интереси) не се дефинирани во Конвенцијата, туку тоа го прави Европскиот суд за човековите права, интерпретирајќи ги динамично во своите одлуки, во кои се опфаќаат различни прашања и нови содржини.

Под приватен живот се подразбира личните податоци на поединецот (име и презиме, пол, брачна состојба, место на раѓање, отпечатоци на прсти, фотографии и слично, потоа здравствени, односно медицински податоци и досиеја, други прашања од административна, здравствена и социјална услуга, сексуалниот живот на некое лице, прислушкување на телефони и др.).

Приватниот живот, според мислењето на Европскиот суд, не се сведува на внатрешниот круг во кој поеднецот може да го живее својот личен живот по свој избор и од тоа целосно да се из земе надворешниот свет, туку опфаќа до одреден степен и право на воспоставување и развивање односи со други лица и надворешниот свет.

2. Законски основи и причини за ограничување на правото за заштита на личните податоци

Правото на заштита на личните податоци не е апсолутно, туку под одредени услови може да биде ограничено, за што

исто така се утврдени конкретни децидни национални и меѓународни стандарди.

Според Уставот на РМ, слободите и правата на човекот и граѓанинот можат да се ограничат само во случаи утврдени со Уставот - член 54, и тоа: 1) во случаи утврдени со Уставот - на пример се гарантира неприкосновеност на домот, но тоа право може да биде ограничено единствено со судска одлука кога е во прашање откривање или спречување кривични дела или заштита на здравјето на луѓето (член 26); 2) за време на воена или вонредна состојба со следните посебни забрани: ограничувањето на слободите и правата не може да биде дискриминаторско по кој било основ - пол, раса, национално или социјално потекло и др.; и ограничувањето не може да се однесува на правото на живот, забраната на мачење, нечовечко и понижувачко постапување и казнување, правната одреденост на казнените дела и казните, како и на слободата на уверувањето, совеста, мислата, јавното изразување на мислата и вероисповедта.

Ограничувањето на право на еден граѓанин заради заштита на право на друг граѓанин, не е изрично предвидено во Уставот, иако тоа се подразбира - извира од духот и суштината на човековите права. Тоа изрично и децидно е утврдено во Европската конвенција за човековите права, во повеќе одредби и посебно на правата на почитување на приватниот и семејниот живот (член 8) во кој влегуваат и личните податоци и личниот интегритет на граѓанинот, а која по нејзината ратификација во 1993 година, е составен дел на правниот систем на РМ. Така, според ставот 2 на членот 8 од Конвенцијата како исклучок се утврдени ситуациите кога јавната власт може да се меша во остварувањето на ова право, односно да го ограничи, па определува дека: 1) тоа ограничување треба да биде предвидено со закон и да се врши согласно со него; 2) тоа да е неопходно во едно демократско опште-

ство; 3) тоа да е во интерес на некоја од следните легитимни цели: заштита на националната безбедност, јавната сигурност или економската благосостојба во земјата, за спречување немири или извршување кривично дело, за заштита на здравјето и моралот или за **заштита на правата и слободите на другите.**

Овие меѓународни стандарди утврдени се и во повеќе посебни, специјални закони преку кои се заштитува јавниот интерес или легитимните интереси на други лица.

Согласно Кривичниот законик (член 150), нема кривично дело (неовластено откривање професионална тајна на адвокат, нотар и др.) ако тајната е откриена за **општ интерес или интерес на друго лице** кое е поважно од интересот за чување тајна.

Поврзано со ова, на пример, според Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање тероризам (членови 5, 28, 29, 42), не се смета за оддавање тајна доставувањето податоци на субјектите врз основа на овој закон и не може да се покрене граѓанска или кривична одговорност на субјектот кој доставил информации.

Според Законот за управата за јавни приходи (член 15), секој субјект што води службени регистри и јавни бази на податоци е должен на барање на Управата да ѝ дава податоци од службените регистри.

Според Законот за постапување по претставки, предлози (членови 9 и 12), органот до кој е упатена претставката е должен да му одговори на подносителот за основаноста и резултатите од постапувањето.

Според Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (со кој правото на слободен пристап широко е поставено), во утврдените исклучоци за остварување на ова право (заради заштита на класифицирана информација или личен податок), предвидена е посебна можност: „по исклучок од став 1 на

овој член, имателите на информации ќе одобрат пристап до информација **по задолжително спроведениот тест на штетност со кој ќе се утврди дека со објавувањето на таква информација последиците врз интересот кој се заштитува се помали од јавниот интерес утврдени со закон** што би се постигнал со објавувањето на информацијата“ (член 6 став 3 од измените на овој закон од јануари 2010 година).

Посебно со Законот за заштита на личните податоци, како што беше погоре изложено, според членот 6 алинеја 6, треба да се цени дали легитимниот интерес на трето лице или правата и слободите на субјектот на личните податоци преовладуваат, па во зависност од тоа да се врши или не обработка, откривање, достапност и сл. на личните податоци. Истовремено во овој закон (член 15) децидно се утврдени случаите кога заштитата на правата на субјектот на личните податоци се ограничуваат, и тоа: за заштита на безбедноста и одбраната на државата; заради откривање и гонење сторители на кривични дела; заради заштита од повреда на етички правила на одредена професија; заради заштита на важни економски или финансиски интереси на државата и на Европската Унија; заради заштита на правата и слободите на субјектот на личните податоци или правата на другите физички лица.

Погоренаведените законски услови и легитимни цели за ограничување на правото на заштита на личните податоци укажуваат дека тие се во согласност со меѓународните стандарди утврдени во Европската конвенција за човековите права и посебно становиштата на Европскиот суд, според кој во секој конкретен случај треба да се оценува дали ограничувањето на правото на заштита на личните податоци е неопходно, при што треба да се врши баланс меѓу правото на поединецот и јавниот интерес утврден со закон или легитимниот интерес на трето лице, поточно да се приме-

нува принципот на пропорционалност според кој правото на некој поединец мора секогаш да се проверува од аспект на јавниот интерес, со тоа што ако ограничувањето е подалекосежно или строго, должност е на државата - јавните органи, судовите и други, да имаат посилни причини за ограничување на правото.

Врз основа на овој материјал, Управниот одбор на Нотарската комора усвои конкретни заклучоци за практична примена на законите во врска со правото на личните податоци (правото на приватност).

ПРАВО НА КОРИСТЕЊЕ ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ И ЗАЛОЖНО ПРАВО

Ранко Максимовски - судија во пензија

Вовед

1. Предмет на интересирање на поставената тема е правото на користење на градежното земјиште од аспект на заложното право. Актуелноста на статусот на правото на користење на градежното земјиште во последно време во правничката јавност се поставува и проблематизира прашањето дали може да биде предмет на заложното право, односно да се дава во залог заради обезбедување побарување, самостојно или со изградениот градежен објект.

Овој проблем се јавува и кај нотарската дејност кај засновање заложно право на градежни објекти со право на користење и реализација на залог кај продажбата и содржината на договорите.

Во правниот систем градежното земјиште се третира како добро од општ интерес и ужива посебна заштита на начин и услови утврдени со закон, член 2 од Законот за градежно земјиште, понатаму како ЗГЗ¹.

Според законот, градежното земјиште се дели на два дела, и тоа изградено и неизградено.

Поимно **изграденото градежно земјиште** се смета она на кое е изграден градежен објект од траен карактер, согласно закон, и земјиштето што служи за редовна употреба на објектот.

Неизградено градежно земјиште е она кое е планирано за градење, со просторните и урбанистички планови.

На градежното земјиште се стекнуваат право на сопственост и други стварни права и се применуваат прописите кои се однесуваат за сопственост, за договорен залог, облигациските односи, за кон-

цесии, запишување на правото на недвижностите и други прописи.

По однос на носителите на правото на градежното земјиште, тоа може да биде во сопственост на државата (државна сопственост) и во сопственост на домашни и странските физички и правни лица под услови утврдени со закон.

Прометот на градежното земјиште е слободен под утврдени законски услови, а доколку е планирано да се гради објект од јавен интерес за државата утврден во закон, тогаш првенствено право на купување има државата.

Планирана изградба на објект од јавен интерес ќе се утврди откако ќе се достави извод од деталниот урбанистички план за конкретното градежно земјиште кое се продава (ДУП). Овие планови ги носат овластените органи во локалната самоуправа и може да се добие извод од планот. Ако се утврди и оцени дека планираниот објект за градба е од јавен интерес за државата, треба да се извести Државниот правобранител кој може да даде изјава дали ќе се користи правото за првенствено купување, и тоа во определен рок. Од одговорот ќе се знае како треба да се постапува.

Меѓутоа, со оглед поделбата на градежното земјиште на **изградено и неизградено**, постојат разлики на правата на титуларите во зависност од фактот дали на истото постои право на сопственост или по некој правен основ правото на користење.

Ако титуларот **има право на сопственост** на градежното земјиште, истиот ги има правата признати со позитивното право, а тоа значи дека може да го отуѓува, да го заложува за осигурување побару-

¹ Законот е објавен во „Сл. весник на РМ“ бр. 82/08

рување спрема заложниот доверител лично или како трето лице за нечие побарување, односно долг.

Неизградено градежно земјиште може да се заложува само ако заложниот должник е сопственик, односно **правото на користење го трансформирал или приватизирал во право на сопственост.**

Ако градежното земјиште е изградено и на него постои легално изграден градежен објект од трајна вредност, во таков случај сопственикот, како заложен должник, може да го заложува објектот, а со него и земјиштето под објектот и она што служи за редовна употреба. Ваква солуција произлегува од законот кој предвидува единство на правото кај истиот титулар, односно ќе важи начелото од стварното право **Superficies solo cedit**, што значи дека објектите изградени на површината на градежното земјиште или под површината со намена таму да останат трајно, се дел од тоа земјиште сè додека од него не се одделат, член 10 од ЗГЗ

Меѓутоа, според законот, право на сопственост се стекнува, освен со другите основи, и со градење на свое и на туѓо земјиште и создавање нова ствар, член 113 од Законот за сопственост и други стварни права, понатаму ЗДСП². Ако градежниот објект, со валидна дозвола, е изграден на градежно земјиште во државна сопственост, односно градителот има право на користење, тогаш постои двоен правен режим. Една страна е правниот статус на легално изграденото и можност да се заснова заложно право, а друга правото на користење на тоа земјиште. Ова е правен проблем кој се рефлектира при склучување и исполнување на правните дела во прометот, како што се:

а) **засновање заложно право** на градежен објект и односот кон правото на користење на градежното земјиште кое сè уште не е трансформирано или приватизирано во право на сопственост;

б) **при реализација на заложното право** над заложениот објект и продаж-

бата во определена постапка, како што е правниот статус на правото на користење врз земјиштето.

Со цел да се даде одговор на поставените правни прашања, потребно е да се прикажат законските прописи што ја уредуваат оваа материја и дадат соодветни заклучоци.

Правен режим на правото на користење на градежното земјиште

2. Правото на користење на градежното земјиште во општествена сопственост порано имало третман како на стварно право и оваа состојба траела до донесување на Законот за градежно земјиште во 2001 година³, кога се предвидени условите тоа право да се трансформира во право на сопственост. Со Законот за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост⁴, од 2005 година е уредено прашањето под кои услови градежното земјиште во државна сопственост може да се приватизира во сопственост на домашни физички и правни лица корисници на тоа земјиште.

Поимите кои лица се сметаат за **поранешни корисници и корисници на градежно земјиште** се определени во одредбите на членот 2 став 1 точка 4 и 7 од ЗПЗГЗДС. **Поранешни сопственици на градежно земјиште** се физички и правни лица, сегашните корисници на градежно земјиште во државна сопственост, кои биле сопствениците на земјиштето на денот кога тоа било национализирано, односно поопштествено врз основа на закон, одлука на собрание на општина или околински народен одбор, како и физички лица сегашни корисници на кои им е пренесено правото на трајно користење на градежно неизградено земјиште во периодот до 15 февруари 1968 година, а кои правни дела за пренос на правото ги исполнувале потребните услови.

² Законот е објавен во „Сл. весник на РМ“ бр. 18/01

³ Законот е објавен во „Сл. весник на РМ“ бр. 53/01

⁴ Законот е објавен во „Сл. весник на РМ“ бр. 4/05

Корисници на градежно земјиште се физички и правни лица кои правото на користење градежно земјиште во државна сопственост го стекнале врз правна основа, односно користат градежно земјиште по основ сопственост на објект стекнат со правна основа, а не се евидентирани како корисници во катастарот на земјиште, односно катастарот на недвижности, при што тоа е евидентирано, запишано како сопственост на Република Македонија според актуелните прописи.

Носителите на правото на користење на градежното земјиште имаат друг правен режим и не можат да располагаат со него во однос на правото на сопственост на легално изграденото.

Меѓутоа, ако се отуѓува легално изградениот објект и пренесе право на сопственост, како неразделна правна врска, се пренесува и правото на користење на земјиштето, со тоа што новиот сопственик ќе ги има правата на претходникот да го приватизира или стане долготраен закупец.

Заложно право на градежен објект и право на користење на градежното земјиште

3. Правото на залог, како вид на стварно право врз туѓа ствар, служи за обезбедување на побарувањето на заложниот доверител. Залогопримачот на обезбедувањето (заложниот доверител) има право да бара подмирување на своето побарување од заложената ствар, ако тоа не се исполни во определениот рок. Според тоа, заложното право е акцесорно, зависно, споредно и несамостојно право. Неговото постоење зависи од некое побарување создадено во должничко-доверителски односи во прометот на стоки и услуги.

Основно правило кај заложното право е дека предметот на залогот **мора да е во сопственост на заложниот должник и да е во правен промет**, член 10

став 1 од Законот за договорен залог⁵. Предмет на залог може да биде и предмет што не е во сопственост на заложниот должник, ако врз него во моментот на засновање на залогот има стекнато **право на надзалог**, член 25 став 1 од ЗДЗ. Ако на предметот на залог постои **сосопственост**, односно **заедничка сопственост**, а право на залог се заснова на целиот предмет, на барање на заложниот доверител, заложниот должник е должен да набави писмена согласност од другиот сосопственик, односно заеднички сопственик, заверена од нотар. Ако не се набави потребната изјава, ќе се смета дека постои залог на идеален дел од предметот во големина на сосопственичкиот дел на заложниот должник.

Во практиката при засновање залог, правото на сопственост на недвижности се докажува со издаден имотен лист од катастарот. Ако недвижноста не била запишана во имотниот лист на подрачјето каде не е воспоставен новиот катастар, сопственоста може да се докажува со други валидни исправи, како што е поседовен лист, како јавна исправа издадена од овластен орган.

Предметот што се заложува треба да е во промет. Овој услов постои затоа што при реализација на залогот треба предметот да се продаде во определена постапка и да се наплати доверителот. Заложената ствар ако не е во промет, тоа треба да биде пропишано, како што се ствари во општа употреба кои се во државна сопственост, а ги користат сите физички и правни лица, член 16 став 4 од ЗСДСП. Исто така, предмети на извршување не може да бидат **предмети кои се надвор од прометот, како рудното богатство и други природни богатства, објекти наменети за одбрана, државна и јавна безбедност и за извршување санкции**, член 198 и 199 од Законот за извршување⁶.

Меѓутоа, градежниот објект што се заложува ако е изграден на градежно земјиште во државна сопственост, а правото

⁵ Законот е објавен во „Службен весник на РМ“ бр.5/03,4/05,87/08

на користење во право на сопственост е **неприватизирано од поранешниот сопственик**, во тој случај постои **двоен правен режим**, односно **начелото на правно неединство помеѓу градежното земјиште и изградените објекти на тоа земјиште**. Заложниот должник, сопственик на објектот, може да го заложити заради обезбедување побарување спрема заложниот доверител, а правото на користење на земјиштето под објектот и она што служи за **редовна употреба не може да се заложити затоа што не е негова сопственост**, туку на друг титулар.

Со оглед на постоење неединство на правото помеѓу предметот на залогот и земјиштето, тоа укажува дека при склучување на договорот за залог и неговата солемнизација кај нотарот треба, покрај другото, да се прикаже точен опис на предметот на залог **со спецификација за да може** доволно да се идентификува правото на сопственост од правото на користење. Заснованото заложно (хипотекарно) право на објектот се запишува во јавна книга, катастар, на начин и под услови пропишани со закон, и тоа како товар и други права и обврски. Тие податоци имаат влијание кон остварување на правата од залогот спрема доверителите и можното постоење интерес на трети лица и нивна заштита.

Реализација на заложното право и статусот на правото на користење

4. Од содржината на заложното право произлегуваат овластувањата на заложниот доверител, доколку не биде исполнето неговото побарување од должникот во рокот на доспеаноста, да може да се подмири од вредноста на заложената ствар. **Правото на подмирување е суштествена состојка** на заложното право, а поради својот стварноправен карактер, дејствува спрема секој сопственик на заложената ствар, актуелен или иден, како и спрема трети лица. Меѓутоа, заложниот доверител не само што

има право да го подмири побарувањето, со продажба на залогот, туку има и првенствено право тоа да го стори спрема: а) пред сите побарувања кои не биле осигурени со заложно право на тој предмет; б) пред сите побарувања кои се осигурени со заложно право на ист заложен објект, во зависност од времето кога се засновани залозите, членови 24, 36, 63, 69 од ЗДЗ.

Кога осигуреното побарување **уште не доспеало**, правото на негово подмирување веќе постои, но **само скриено (виртуелно)**, а по доспеаноста, станува актуелно и **може да се активира**. Тоа покажува дека заложниот однос има два периоди, и тоа: период на осигурување и период на подмирување кои имаат временска дистанца.

Во нашиот правен систем подмирувањето од залогот има карактер на официјалност затоа што секогаш тоа го врши орган или овластено лице. Ако договорените страни во договорот за залог не избрале еден од комерцијалните начини за продажба на залогот, ниту субјект што ќе ја изврши реализацијата на заложното право, заложниот доверител има право да избере овластен субјект, и тоа: нотар, извршител или агенција за продажба на предмети, член 59 од ЗДЗ. При реализација на залогот, нотарот постапува според утврдена постапка во ЗДЗ, а извршителот во пропишана процедура на Законот за извршување⁷.

Меѓутоа, субјект, за да ја спроведува реализацијата на залогот, **предмет на отуѓување** (продажба), кога се работи за градежен објект со право на користење на земјиштето, **е само заложениот објект**, а правото на користење се пренесува заедно со објектот и ќе трае согласно принципот **Superficie solum cedit**, како такво, додека не се трансформира или приватизира во сопственост.

Законот за градежното земјиште во одредбите на членот 7 и 10 воспоставил заемна неподвоена врска во корелација сопственост на објектот и земјиштето

⁶ Законот е објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 11/05

⁷ Законот е објавен во „Службен весник на РМ“ бр. 11/05

што служи за негова редовна употреба, дефинирајќи го како **градежно изградено земјиште**. Сепак, и покрај ваквата заемност, постои двоен правен режим меѓу сопственост на објектот и правото на користење на земјиштето, кое не е трансформирано и приватизирано. Тоа двојство на правната состојба создава ситуација што новиот титулар кој ќе стекне сопственост на објектот ќе има право на користење на земјиштето, со сите права како и претходникот, заложниот должник. **Неподвоената врска** меѓу објектот и изграденото земјиште **не може да го ограничува правото** на располагање како составен елемент на правото на сопственост врз легално изградениот објект⁸.

Оваа правна состојба и последиците што се создаваат во прометот е потребно во правните дела кои ги склучуваат субјектите **децидно да се види што е предмет на залогот**. Нотарите и извршителите ако го реализираат заложното право, во записниците, со елементи на договор за продажба и заклучоците, треба да наведат податоци дека е **продаден само заложениот објект, со пренос на правото на користење на земјиштето потребно за негова употреба**.

Заклучок

5. Од изложената законска регулатива за договорното заложно право и градежното изградено и неизградено земјиште, во правниот систем се извлекува заклучок

дека носителите на трансформирано и приватизирано право на користење градежно земјиште во државна сопственост во определена процедура станале сопственици и можат во тоа својство да се евидентираат во катастарот, јавна книга, на недвижности на определеното подрачје. Легално изградените објекти и приватизираното земјиште што служи за редовна употреба може да се заложуваат (хипотека) заради обезбедување побарување, ако тие се во правен промет.

Ако градежното неизградено земјиште не е трансформирано и приватизирано во право на сопственост, во тој случај постои само право на користење и корисникот нема право да го заложува и отуѓува.

На градежното изградено земјиште на кое постојат **легално изградени трајни објекти**, а правото на користење на земјиштето **не било трансформирано од поранешни сопственици** и приватизирано во право на сопственост, тогаш постои **двоен правен режим**, еден за објектот, а друг за правото на користење, бидејќи се различни носителите на правата,

Иако постои законска нераскинлива врска меѓу објектот и земјиштето, сепак врз објектот постои сопственичко право и титуларот може да го заложува за свои обврски и да се отуѓува, а правото на користење на земјиштето кое го опфаќа објектот, се пренесува на новиот титулар на објектот со правата кои ги имал претходникот.

⁸ Види: Одлука на Уставниот суд на РМ, У. бр. 140/2005, Службен весник на РМ бр. 79/06

СОГЛЕДУВАЊА ОД ОДРЖАНИТЕ СТРУЧНИ СОВЕТУВАЊА ЗА НОВАТА НАДЛЕЖНОСТ НА НОТАРИТЕ ВО ВРСКА СО РЕШЕНИЈА ЗА ДОЗВОЛА НА ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ОСНОВА НА ВЕРОДОСТОЈНИ ИСПРАВИ

Теофил Томановиќ - судија во пензија

Како што е познато, со членот 2 од Законот за изменување на Законот за извршување („Сл. весник РМ“ бр. 88/2010, влегол во сила на 10 јули 2010 год.), изменет е членот 17 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Сл. весник РМ“ бр. 83/2009) на начин што наместо од 1 јули 2010 год., истиот ќе се применува од 1 јули 2011 год. Со членот 1 изменет е и членот 16 од наведениот закон на начин што е продолжена примената на Законот за извршната постапка („Сл. весник РМ“ бр. 59/97), заклучно со 1 јули 2011 год., до кој рок започнатите постапки за извршување ќе се извршуваат според овој закон.

Предмет на ова разгледување ќе биде анализа на значењето на Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, ставена во контекст на забелешките и мислењата дадени во текот на расправата по овој закон, организирана во рамките на нотаријатот од страна на Нотарската комора на Република Македонија, како и оние изнесени во Академијата за обука на судии и јавни обвинители (едукацијата спроведена од страна на Нотарската комора) и на стручното советување организирано од страна на Стопанската комора на Македонија. Воведна напомена: во предлогот на Законот за изменување на Законот за извршување со кој е одложена примената на законот до 1 јули 2010 год. (објавен на вебстраницата на Собранието на Република Македонија), не се образложени причините поради кои се предлага донесување на овој закон. Инаку, предлогот е поднесен од страна на група пратеници, додека пак предлогот за изменување и дополнување

на Законот за извршување (2008) е изготвен и доставен од страна на Министерството за правда со соодветно образложение.

Во врска со примена на Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, објавени се повеќе стручни трудови. Така, објавен е трудот на проф. д-р А. Јаневски – „Потреба од растоварување на судовите од неспорни работи“, „Судиска ревија“ бр. 1-2/2009, потоа во „НОТАРИУС“ бр. 15 објавени се следниве стручни трудови: „Решение за дозвола за извршување во надлежност на нотарите“, автор З. Николовски; „Веродостојна исправа – претпоставка за донесување решение за извршување (платен налог), автор Р. Максимовски; „Постапување на нотарите по предлогот за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа“, автор д-р Ф. Стоев; „Приговор против решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа и потврда за правосилност и извршност“, автор Н. Лазаров и „Спроведување на Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување“, автор Т. Томановиќ (наведение стручни трудови се објавени и во списанијата „Правник“ и „Судиска ревија“).

Како што е тоа веќе кажано, во текот на расправата и едукацијата организирана од страна на Нотарската комора на Република Македонија, беа согледани определени нејаснотии во Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, како во поглед на прашањето на новото законско решение според кое нотарот, изворно, добива

нова надлежност за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа (во текот на расправата е изнесено мислење дека овој долг правен наслов би требало да се поедностави и замени со зборовите „нотарски платен налог“), како и во делот кој се однесува на постапувањето на нотарот како повереник на судот (член 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување).

Главното, како спорни се поставија следниве прашања:

- дали е основано законското решение изворната надлежност на нотарот за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа да биде предмет на законска регулатива со Законот за извршување;

- какво е значењето на Законот за парничната постапка врз постапката за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа;

- дали законското решение од членот 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување соодветствува со надлежностите на нотарот кога се во прашање друг вид извршни предмети, освен предметите опфатени со член 21 од Законот за извршната постапка (извршување врз основа на веродостојна исправа);

- прашањето на надомест на материјалните трошоци кои нотарот ги има кога постапува како повереник на судот.

Законско решение на новата надлежност на нотарот

Меѓу другото, со членот 1 од Законот за нотаријатот уредени се прашањата поврзани со делокругот на работата и овластувањата на нотарите, како и составувањето на нотарските исправи. Со членот пак 134 став 1 од Законот за нотаријатот е определено дека судот или друг орган може на нотарот да му ги довери сите работи што се утврдени со посебен закон, а според членот 135 став 1 од истиот закон, на нотарот како пове-

реник на судот или на друг орган на соодветен начин се применуваат правилата со кои се уредува постапката во која му е доверено вршењето определени работи, особено правилата за изземање, за достава, за барање правна помош, податоци и друго.

Според новото законско решение, по однос на прашањето кое го разгледуваме, нотарот не се јавува како повереник на судот или некој друг орган, а уште помалку како повереник на извршител, бидејќи неговото овластување за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа, во Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување е вградено како негово изворно – *sui generis*, право. Ако е тоа така, а така е, веднаш се поставува прашањето дали постои релевантна (законска) причина, но и можност, ваквата изворна законска надлежност да биде предмет на регулатива со Законот за извршување?

Според едно од изнесените мислења, кое го дели и авторот, не постои ниту една правно релевантна причина надлежноста на нотарот, онака како што е тоа определено со членот 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, да биде вградена во Законот за извршување. Нотарот во никој случај не може да биде ставен во улога на повереник на извршителот, аналогно на надлежностите на нотарот определени со членот 131 од Законот за вонпарнична постапка, според кој во согласност со одредбите од овој закон нотарот, како повереник на судот, постапува по оставинските предмети. Ова е така поради тоа што надлежноста на нотарот да постапува согласно членот 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, односно да донесува решенија за извршување врз основа на веродостојна исправа, нема никаква врска со надлежностите на извршител кој според членот 1 од Законот за извршување постапува заради извршување судска одлука или одлука

донесена во управна постапка која гласи на исполнување парична обврска. Во врска со тоа треба да се има предвид дека нотарот донесува нотарска извршна исправа уште од времето кога со членот 6 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршната постапка („Сл. весник РМ“ бр. 59/2000) е дополнет членот 15 од Законот за извршната постапка со нова точка 3 – „извршна нотарска исправа“. Инаку, со членот 18 а став 1 од истиот закон е определено дека нотарската исправа е извршна исправа, ако станала извршна според посебен пропис кој ја уредува извршноста на таквата исправа, а според став 2 врз основа на нотарската исправа која станала извршна во еден дел, извршувањето може да се дозволи само во тој дел. Ваквото законско решение преземено е и со членот 12 став 1 точка 3 од Законот за извршување. Со членот 43 од Законот за нотаријатот, детално е уредено прашањето на извршноста на нотарскиот акт.

Според тоа, овластувањето на нотарот за донесување извршна исправа не е новина, односно не е ново законско решение ако се имаат предвид цитираните одредби од Законот за извршната постапка и Законот за извршување, како и членот 43 од Законот за нотаријатот.

Оттука, самото по себе, се наметнува логичен заклучок дека надлежноста на нотарот да постапува по предлогот за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа треба да биде предмет на регулатива (да биде вградена) во Законот за нотаријатот (во глава 5 – Посебни одредби за овластувањата и работењето на нотарите). Само на таков начин ќе се потврди изворноста на таквата надлежност. Односно, тоа ќе ги разреши сите дилеми кои се однесуваат на позицијата на нотарот во оваа постапка, како на пример, дали врз прашање на материјалната одговорност на нотарот во постапката за донесување решение за извршување врз основа на

веродостојна исправа ќе се применува членот 43 од Законот за извршување или пак членот 35 од Законот за нотаријатот, дали за изземање на нотарот од влијание ќе биде членот 44 од Законот за извршување или членот 29 од Законот за нотаријатот и др. Од друга страна, Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување на нотарот не пренесува некое овластување кое извршителот го има според тој закон, па тоа да биде причина со истиот да биде регулирана новата надлежност на нотарот! Конечно, гледано од овој аспект, нотарот и не може да биде ставен во улога на повереник на извршителот во смисла на член 134 став 1 од Законот за нотаријатот.

Можно е да се постави прашањето дали ваквата надлежност на нотарот би можела да биде определена со Законот за парничната постапка, па нотарот да биде ставен во улога на повереник на судот. Според изразените мислења, одговорот е негативен. Имено, според изнесените мислења таквото законско решение, пред сè, би било непрактично ако се има предвид бројноста на предлозите за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа, наспроти постапување по оставинските предмети чиј број е далеку помал. Таквото законско решение како последица би имало големо и скапо администрирање меѓу судот и нотарот, кое во конечна линија би повлијаело, се разбира, негативно врз ефикасноста на постапката за донесување решение за дозвола на извршување врз основа на веродостојна исправа. Од друга страна, останува и понатаму надлежноста на судот да донесува решение под условите определени со членот 418 став 4 од Законот за парничната постапка (член 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за парничната постапка – „Сл. весник РМ“ бр. 83/2009). Значи, надлежноста на судот, покрај тоа што начелно е определена со Законот за судовите, во овој случај поконкретно е регулирана со

Законот за парничната постапка. Ова укажува на законска недоследност во Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, бидејќи се занемарува фактот дека при донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа нотарот треба да постапува според Законот за извршување, а кога тоа под определени услови е во надлежност на судот, истиот постапува согласно Законот за парничната постапка, без оглед на фактот што станува збор за една иста правна работа!

Во овој дел, врз основа на изнесените мислења, може (би можело) да се заклучи дека изворната надлежност на нотарот да постапува по предлогот за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа не треба да биде предмет на регулатива со Законот за извршување, туку исклучиво со Законот за нотаријатот. Во конкретниов случај произлегува дека со еден ист закон, Законот за извршување, е регулирана надлежноста и постапката за донесување извршна исправа и со истиот закон и прашањето на нејзиното присилно извршување. Ваквото законско решение не го оправдува ниту претходното законско решение од членот 21 од Законот за извршната постапка, бидејќи до 26 мај 2006 год. (со член 1 од Законот за изменување на Законот за извршување, како што е тоа веќе кажано, овој рок е продолжен до 1 јули 2011 год.) надлежни за присилно извршување беа извршните судии кои постапувале како одделенија на основните судови. Притоа, без оглед на фактот дека во постапката пред судот е донесена извршна исправа која потоа, евентуално, треба присилно да ја спроведе повторно судот, разликата е голема. Имено, во рамките на еден суд, порано и сега, всушност функционираат повеќе оддели – кривичниот, граѓанскиот, извршниот итн., во границите на надлежностите определени со закон. Од друга страна, истите постапуваат врз основа на различни закони, поконкретно при донесување на изврш-

ната исправа, во случајов кој го разгледуваме, судот постапува согласно со Законот за парничната постапка, а при спроведување на извршувањето, постапува (постапувал) согласно со Законот за извршната постапка. Според тоа, станува збор за две сосема одделни работи и правна состојба кога со еден закон, Законот за извршување, е регулирано, во исто време, како прашањето на донесувањето на решението за извршување врз основа на веродостојна исправа, така и неговото присилно извршување.

Прашањето кое е елаборирано во овој дел на материјалот има свое директно влијание врз прашањето на обемот на примената на одредбите од Законот за парничната постапка во постапката за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа од страна на нотарот.

Значењето на Законот за парничната постапка врз постапката за донесување решение за дозвола на извршување врз основа на веродостојна исправа

Имено, се поставува прашањето во кој обем нотарот треба (и може) да ги применува одредбите од Законот за парничната постапка во постапката за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа. При ова, како што е тоа веќе кажано, треба да се има предвид дека согласно со членот 418 став 4 од Законот за парничната постапка, кога врз основа на веродостојна исправа доверителот може да бара од нотарот да донесе решение со кое се дозволува извршување, судот ќе издаде платен налог само ако тужителот го стори веројатно постоењето правен интерес за издавање платен налог (ставот 4 е избришан со член 96 став 3 од Законот за изменување и дополнување на Законот за парничната постапка, „Сл. весник РМ“ бр. 116/2010 и со новиот став 2 гласи: Кога побарувањето се однесува на пристигнато побарување во пари кое се докажува со веродостојна исправа, но

должникот приговорил пред нотар во постапката за извршување врз основа на веродостојна исправа согласно со Законот за извршување, судот ќе издаде платен налог ако тужителот го сторил веројатно постоењето правен интерес за издавање платен налог која одредба, според членот 101 од наведениот закон, ќе започне да се применува од 1 јули 2011 год.). Тоа значи дека за еден, по својата природа, ист правен институт, сметано од 1 јули 2011 год., под наведените законски услови, ќе се водат две постапки (т.н. антиципативен контумациски систем) со исти правни последици за доверителот и за должникот. Но, бидејќи надлежноста на нотарот за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа е определена со Законот за извршување, тоа значи (треба да значи) дека во текот на постапката нотарот, пред сè, треба да постапува во согласност со одредбите од овој закон, а само под услови определени со членот 10 може сообразно да ги применува одредбите од Законот за парничната постапка.

Токму тука и се јавува проблемот при толкувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување. Како што е тоа веќе кажано, со членот 1 од Законот за извршување се определуваат правилата според кои извршителите постапуваат заради присилно извршување судски одлуки и одлуки донесени во управна постапка која гласи на исполнување парична обврска. Зошто одредбите од овој закон би се однесувале на нотарот? Така, на пример, се поставува прашањето на месната надлежност за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа од страна на нотарот. Условно кажано, месната надлежност на извршителот е определена со членот 31 став 2 од Законот за извршување според кој извршителот се именува за подрачјето на основен суд и извршува извршни исправи на судот или органот чие седиште е на подрачјето за коешто е име-

нуван, а при спроведување на извршувањето, презема дејствија на целата територија на државата. Меѓутоа, нотарот нема такво овластување, бидејќи според членот 22 став 1 од Законот за нотаријатот, службеното подрачје е подрачје на основниот суд за кое тој е именуван, а според став 4, исправите кои нотарот ги составил надвор од своето подрачје не предизвикуваат правни дејствија. Навистина, со членот 16 – а од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување е определено дека предлог за донесување решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа доверителот поднесува до нотарот по свој избор на чие подрачје е живеалиштето, односно престојувалиштето на должникот – физичко лице, односно седиштето на должникот – правно лице (член 3 став 1 точка 45 од Законот за трговските друштва). Наведената законска одредба всушност е преземена од Законот за парничната постапка и претставува општа месна надлежност определена со членот 39 став 1 и 40 став 2. Меѓутоа, што станува со другите видови месна надлежност, како на пример, во врска со престојувалиштето на должникот – член 39 став 2 од Законот за парничната постапка, надлежноста според местото во кое се наоѓа деловната единица на правното лице – член 52, надлежноста во споровите од односите со воени единици – член 54, надлежноста според местото на плаќање (меница и чек) – член 57 итн.

Веќе е кажано дека месната надлежност на извршителот е определена со членот 31 став 2 од Законот за извршување, а дека според членот 10 став 1 е определено дека при спроведување на извршувањето, сообразно се применуваат одредбите на Законот за парничната постапка, ако со овој или со друг закон поинаку не е определено. Меѓутоа, при законското решение од наведениот член 16 – а од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување нотарот не може во смисла на членот 10

став 1 да ги применува наведените одредби од Законот за парничната постапка кои се однесуваат на месната надлежност, бидејќи тоа прашање, како што е тоа веќе образложено, е регулирано со цитираниот член 16-а, односно со членот 31 став 2 од Законот за извршување. Ваквата законска состојба, *de lege lata*, продуцира различна правна положба на должниците во поглед на месната надлежност за одлучување по предлогот за дозвола на извршување врз основа на веродостојна исправа, во постапките пред судот и нотарот, без оглед на фактот дека станува збор за ист правен институт!

Вакви и слични процесни прашања ќе се јавуваат во текот на постапката за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа, па и тоа оди во прилог на изнесеното мислење дека ваквата изворна надлежност на нотарот треба да биде регулирана со Законот за нотаријатот со посебни одредби кои се однесуваат на примена на одредбите од Законот за парничната постапка.

Нотарот како повереник на судот во Законот за извршување

Практичната последица на Законот за изменување на Законот за извршување се состои во тоа што роковите од членовите 7, 8 и 14 став 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување ќе започнат да течат сметано од 1 јули 2011 год.

Меѓутоа, Законот за изменување на Законот за извршување не разреши ниту една од дилемите во поглед на примената на членот 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување (ова прашање подетално е елаборирано во трудот под наслов: „Спроведување на Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување“).

Според словото на законот, позицијата на нотарот е наполно јасна – истиот

согласно членот 13 став 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување е повереник на судот во овој дел на извршната постапка. Во врска со ваквата законска регулатива, се постави и принципиелното прашање дали ваквото законско решение соодветствува со членот 135 став 1 од Законот за нотаријатот, бидејќи во случајов нотарот не постапува според закон кој го регулира судското постапување, туку според закон кој, пред сè, ги уредува правилата според кои извршителот го спроведува присилното извршување, организација на извршителите и др. Исто така, без оглед на фактот што во текот на расправата по Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување е укажано на потребата законодавецот да интервенира во членот 13, со цел да ги доуреди и прилагоди надлежностите на нотарот, тоа досега не е сторено, без оглед на фактот што во меѓувреме се извршени две измени на овој закон („Сл. весник РМ“ бр. 50/10 и 88/10).

Меѓутоа, без оглед на наведеното, во врска со ова прашање, а со оглед на фактот дека примената на Законот за извршување е одложена за една година, според мислењето на авторот, на потег се судовите во Република Македонија кои во наредниот период, заклучно со 1 јули 2011 год., треба да вложат максимални напори барем во процесна смисла на зборот (правосилност и извршност) да ги довршат незавршените извршни предмети кои ги имаат примено во работа заклучно со 26 мај 2006 год. На ова прашање треба да инсистираат сите надлежни органи во судството на државата. Ова е така и поради тоа што според сознанијата добиени во текот на расправата по Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, од страна на извршните судии кои зеле учество во расправата, како да произлегува дека во некои судови веќе однапред се изготвени списоци на незавршени извршни предмети и дека само се

чека денот кога ќе им бидат доставени на нотарите кои како повереници на судот ќе постапуваат согласно цитираноот член 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување. Ако извршните судови и не биле во објективна можност предметите кои им се доставени заклучно со 26 мај 2006 год. досега да ги завршат мериторно, со целосно или барем делумно спроведување на присилното извршување, сепак се должни да ги завршат (довршат) во процесна смисла на зборот и на таков начин да овозможат доверителите да постапуваат согласно членовите 7, 8 и 14 став 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување. Во спротивно, судовите навистина ќе бидат растоварени од овој вид предмети, меѓутоа проблемот ќе биде префрлен на нотарите.

Од друга страна, сосема е јасно дека нотарите во смисла на членот 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување целосно ќе можат да процесуираат само дел од незавршените предмети кои се однесуваат на извршување врз основа на веродостојна исправа согласно членот 21 од Законот за извршување. Ова е така поради тоа што доколку наведените решенија не станат правосилни и извршни поради тоа што е изјавен приговор од страна на должникот, постапката ќе продолжи согласно членот 16 д став 3 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, според одредбите од Законот за парничната постапка за постапување по приговор против платен налог. Меѓутоа, за другиот вид извршни предмети (сопственост, владение, спорови од работните односи и др.) изразено е категорично мислење дека истите не можат (не треба) да биде пренесен на нотар како повереник на судот (нотарот би можел да изврши само достава на решение со кое претходно е дозволено присилно извршување или да преземе некое друго процесно дејствие и ништо повеќе, а тоа е порацио-

нално да го стори извршниот суд кај кого и онака се наоѓа предметот). Ова е така поради тоа што овој вид предмети не може да се трансформира согласно цитираниот член 16 – д став 3 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, па останува отворено прашањето за понатамошниот тек на постапката по овој вид предмети. Притоа, треба да се има предвид дека сето тоа ќе се случува по 1 јули 2011 год. кога веќе во сила нема да биде Законот за извршната постапка, а тоа значи дека по евентуално изјавен правен лек согласно членот 7 став 1 од наведениот закон (жалбата), не е во сила закон врз основа на кој ќе може да се одлучува. Без оглед на тоа што ова прашање спаѓа во доменот на судското постапување и одлучување, истото треба да се има предвид со цел да се избегне законска празнина која може да настапи по 1 јули 2011 год.

Бидејќи начинот на преносот на предметите од судот на нотарот, во смисла на членот 13 став 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, не е децидно определен, според изнесените мислења, зависно од бројот на предметите, најцелисходно решение би било преносот на предметите да биде вршен сразмерно на бројот на нотарите на подрачјето на основниот суд. Притоа на секој нотар, поодделно, да му бидат пренесени во работа сразмерниот дел на предметите, кој одговара на вкупниот број на нотарите на соодветното судско подрачје, притоа водејќи сметка за структура на предметите по години на нивниот прием во судот.

Во врска со постапувањето на нотарите како повереници на судот, изразено е и мислењето дека треба да се води и сметка за материјалните трошоци на кои ќе бидат изложени нотарите при исполнување на обврските од членот 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување. Имено, со оглед на истекот на подолг временски

период, објективно е можно некои од странките повеќе да не постојат (смрт на физичкото лице, стечајот и ликвидацијата на правното лице и др.), поради што процесирање на ваквите предмети ќе биде поврзано со дополнителни материјални трошоци (доставата, барање податоци и сл.). Се поставува прашањето кој ќе ги авансира и конечно ќе ги сноси овие трошоци и дали тоа ќе падне на товар на нотарот. Ова прашање добива во својата димензија ако се има предвид дека согласно членот 28 став 1 од Законот за нотаријатот, нотарот не смее без оправдани причини да одбие преземање службено дејствие.

ЗАКЛУЧОК

Во трудот авторот сублимирано ги елаборира забелешките и мислењата искажани во текот на расправата по Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување. Притоа поаѓа и од претпоставката дека ниту една од изнесените забелешки, односно мислења, не била причина за донесување на Законот за изменување на Законот за извршување со кој е одложена неговата примена до 1 јули 2011 год., бидејќи во таков случај законот би бил со поинаква содржина.

Поради наведеното, авторот смета дека веднаш треба да се пристапи кон анализа на елаборираните прашања и донесување соодветни заклучоци при што појдовна основа на анализата треба да бидат понапреднаведените стручни трудови, како и овој труд. Како резултат на севкупната оценка на законското решение (некои решенија) од Законот за

изменување и дополнување на Законот за извршување, можно е да уследи и законодавно-правна иницијатива за неговото изменување или дополнување во делот на содржината опфатена со овој труд, за што има доволно време, земајќи го 1 јули 2011 год. како краен рок.

Со оглед на мошне сериозните забелешки изнесени во текот на расправата по Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, особено од страна на нотарите, станува збор за ургентно прашање кое веднаш треба да биде ставено на дневен ред пред органите на Нотарската комора на Република Македонија. Временскиот рок до 1 јули 2011 год. брзо истекува, констатираните состојби во практиката најверојатно во голема мера нема да се променат или подобрат. Поради тоа, имајќи ги предвид сериозноста и квалитетот на дадените забелешки и мислења, би било апсолутно непринципиелно да не се преземат соодветни чекори, ако поради ништо друго, поради дигнитетот на нотаријатот во државата. Ова е така поради тоа што ќе остане забележено дека Нотарската комора на Република Македонија, како професионална асоцијација на нотарите, ги воочила некои од можните проблеми кои можат да се јават при примена на Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување и дека дала навремени предлози за нивното надминување во практиката.

Поради тоа е потребно, во врска со сите елаборирани прашања, да бидат донесени (заземени) конкретни ставови кои потоа ќе бидат ставени во функција на натамошната активност на Нотарската комора на Република Македонија.

ЗАПИСНИК ОД АКЦИОНЕРСКОТО СОБРАНИЕ

нотар Марјан Коцевски

Акционерското собрание претставува клучен орган на Акционерското друштво, преку кој акционерите непосредно и директно ги остваруваат своите права за управување и одлучување во друштвото и на директен начин учествуваат во креирањето на основните акти на друштвото, неговите органи и тела, финансиското работење и сите други круцијални фактори од кои зависи успешното работење на Акционерското друштво. Ова свое право акционерите го остваруваат со учество на собранието и користење на правото на секој акционер запишан во Акционерската книга, за учество во работата на собранието и да гласа за предложените одлуки, освен во исклучителни одлуки кога поинаку е определено со закон. Заради тоа, од особена важност е записникот кој се составува за текот и одржување на собранието, како и одлуките кои се донесуваат на истото, да биде во форма и содржина во строго утврдени законски норми и правила.

Законската рамка со која се уредени правилата за водење на записникот за акционерското собрание во целост е сместена во Законот за трговски друштва (во понатамошен текст ЗТД)¹ кој беше донесен во 2004 година, а на кој во повеќе наврати беше интервенирано со измени и дополненија, а за дел од одредбите беше поведена постапка пред Уставниот суд и тие беа укинати.

Записник од акционерско собрание

За работата на собранието се води записник. Имајќи го предвид значењето на акционерското собрание како орган, од-

луките кои ги донесува, како и нивното влијание на работењето на акционерското друштво, Законот посебно внимание посветува на изготвување на записникот од акционерско собрание. Во членот 407 од ЗТД децидно се пропишани формата и елементите кои мора да ги содржи записникот, а тоа се: 1) фирмата и седиштето на друштвото; 2) датумот, времето и местото на одржувањето на собранието; 3) името на претседавачот со собранието, односно името на записничарот и имињата на членовите на комисијата за гласање, ако се избираат; 4) дневниот ред на собранието; 5) бројот на присутните акционери, односно полномошниците на акционери и кворумот за работа; 6) расправата водена на собранието; 7) значајните настани на собранието, како и поднесените предлози; 8) одлуките, бројот на гласови за и против и бројот на воздржаните гласови; и 9) оградувањата, односно противењата на акционер, член на органот на управување, односно на надзорниот одбор против некоја одлука ако е изјавено оградување, односно противење. Доколку записникот не содржи некои од горенаведените елементи, тоа директно влијае на законитоста на одлуките кои се донесени на собранието и истите ги прави рушливи. Ова во целост е оправдано, со оглед дека записникот е акт од кој во целост се потврдува текот и околностите при донесување на одлуките, па секоја паушалност може да доведе до сомнеж дали одредена одлука е донесена на законит начин, а од тоа можат да произлезат далекосежни последици за работа на акционерското друштво.

¹ Законот е објавен во Службен весник на Република Македонија број 28 од 30 април 2004 година и стапи во сила 8 дена по неговото објавување во Службен весник. Измени и дополнувања на Законот објавени се во Службен Весник на Република Македонија број 84/2005, 25/2007 и 87/2008. Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.177/2005 од 24.05.2006 година објавена во Службен весник на Република Македонија бр. 71/2006, укинати се членовите 11 став 3 и 14 став 3 точка 2 на овој закон. Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.145/2008 од 20.01.2009 година, објавена во Службен весник на Република Македонија број 17/2009, укинат е членот 14 став 3 точка 3 и член 18 став 2 точка 3 на овој закон. Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.153/2008 од 11.02.2009 година објавена во Службен весник на Република Македонија број 23/2009, укинат е членот 29 став 2 точка 3 на овој закон.

Во контекст на горенаведената констатација за строгост при изготвување на записникот од одредбата од членот 383 став 2 и 3 од ЗТД, за водење на записникот се предвидени две варијанти.

- записникот го води записничар

Овој вид на водење на записник се користи кога на собранието не се донесуваат одлуки кои се запишуваат во Трговскиот регистар, туку се расправа и одлучува за теми од тековното работење на друштвото. Ваквиот начин беше и порано практикуван и тој продолжи да се применува на истиот начин. За записничар и заверувачи на записник не може да биде избран член на орган на управување на друштвото, односно на надзорен одбор, ниту претседавачот со собранието. Собранието задолжително бира и двајца заверувачи на записникот од редот на акционери, кои покрај записничарот и претседавачот, го потпишуваат записникот и со својот потпис ја потврдуваат содржината на записникот дека одговара на реално преземените дејствија и донесените одлуки. Записникот се изготвува во рок од 8 дена.

- записникот го води нотар

Вакво водење на записникот е задолжително на собранија кога се донесува одлука за промени кои се запишуваат во Трговскиот регистар утврдени во чл. 298 од ЗТД.

Внесувањето нотар во својство на записничар на акционерско собрание како лице со јавни овластувања, беше направено со донесување на сега важечкиот ЗТД, а со цел при донесување одлуки кои предизвикуваат статусни промени на акционерското друштво, а со тоа и круцијално влијаат на неговата работа, да се обезбеди лице од доверба кое со сигур-

ност ќе ги внесе сите потребни елементи и на недвосмислен начин ќе констатира што е преземено и одлучено на собранието. Ова беше направено бидејќи од јавната расправа во 2003-2004 година, пред донесување на ЗТД, произлеже дека постојат голем број судски спорови за побивање акти на акционерските собранија, посебно каде што постоеја одлуки за статусни промени, поради погрешно или недоволно прецизно водени записници на собранијата.

Улогата на нотарот при водењето на записникот на акционерско собрание во ЗТД не е специфицирана и допрецизирана, поради што во практиката се поставија повеќе дилеми и различни толкувања кои понекогаш предизвикува сериозни проблеми.

За да се дефинира законската рамка и улогата на нотарот при водењето на записникот на акционерско собрание нужно е да се имаат предвид како одредбите од ЗТД како *lex specialis* во конкретното дејствие - водење записник на акционерско собрание, така и Законот за нотаријатот² (во понатамошен текст ЗН) како *lex generalis* во однос на правата, надлежностите и ограничувањата на нотарот при преземање на службените дејствија.

Учеството на нотарот од аспект на ЗТД се состои во неговата улога да го води собранието на акционери на кое се донесуваат одлуки кои се запишуваат во Трговскиот регистар. Но тоа не значи дека согласно Статутот не може да се предвидат и други случаи кога тоа задолжително ќе го прави нотарот. Можно е, согласно Статутот на А.Д., сите записници за собранија на акционери задолжително да бидат водени од нотар или пак тоа да биде ограничено само за одредени случаи, како на пример при учество на собрание со аудио, видеоконференциска

² Законот за нотаријатот е објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр.55 од 04.05.2007 година. Измени и дополнувања на законот се извршени со Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 86 од 14 јули 2008 година и Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 139 од 19 ноември 2009 година; Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 134/2007 од 07.11.2007, објавена во „Службен весник на РМ“ број 134/07 се укинали членовите 103 став 1 точка б и член 138 од Законот за нотаријатот; Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.125/2007 од 09.01.2008 објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 8/2008 укинат е член 14 став 1 точка г во делот „ако е осуден со правосилна судска одлука за кривично дело од користољубие за кое се гони по службена должност, или“; Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.170/2007 од 30.01.2008 година објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 21/2008 укинат е член 76 став 2 во делот „и истото не може да биде постаро од три месеца“; Со одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 1752008 од 04.02.2009 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 20/2009, укинат е членот 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 86/2008.

врска и сл. Со оглед дека во самиот ЗТД не се дадени никакви посебни специфичности при учеството на нотарот за водење на записникот, истиот има иста улога како и избраниот записничар и заверувачите на записник при собранија на кои не се донесуваат одлуки со кои се врши промена во Трговскиот регистар. Тоа пак значи нотарот да го состави записникот на начин што истиот ќе ги содржи погорецитираните елементи содржани во членот 407 став 1 од ЗТД и на недвосмислен начин, стручно, чесно и непристрасно, ќе ги презентира сите дејствија и одлуки кои биле преземени и донесени на собранието. Со оглед дека се работи за личност која врши јавни овластувања, предвидено е дека нема потреба од заверувачи на записникот.

На нотарот мора да му биде овозможено непречено и слободно водење на записникот, без какви било притисоци, закани и попречувања, а од друга страна тој со ништо не смее да влијае врз текот и работата на собранието, ниту пак да презема дејствија кои ќе ја доведат во прашање работата на телата кои раководат и го спроведуваат текот на собранието. Имено, со собранието раководи претседавач избран од собранието, за утврдување учесници на собранието има комисија која ги утврдува присутните акционери и го утврдува кворумот, за бројње на гласовите има бројачи на гласови и сл. Нотарот е должен непристрасно да ги запише сите факти и околности кои се случиле на собранието, а кои се од влијание за донесувањето на одлуките, вклучувајќи ги тука и сите евентуални приговори и забелешки од акционерите, притоа не обременувајќи го записникот со непотребни факти кои се небитни за текот на собранието, како што се одредени неформални разговори помеѓу акционерите и сл. Заради успешно водење на записникот, нотарот може да користи помош од лица вработени во неговата

канцеларија и/или технички помагала од типот на диктофон, видеокамера и сл. заради составување на записникот или правење стенографски или писмени забелешки и аналогни или дигитални аудио и видеоснимки кои ќе бидат искористени за составување на писмениот записник, кој нотарот е должен да го состави во рок од три дена по одржување на собранието.

Записникот од формален аспект треба да ги содржи параметрите од чл. 407 ст. 1 од ЗТД, а од материјален аспект треба да дава вистинита, јасна и недвосмислена слика за текот на собранието, преземените дејствија и донесените одлуки. Дали овие одлуки се законити или не, нотарот не е во позиција да ги оценува, ниту пак има таква улога, но е должен истите на законит начин да ги внесе во записникот, бидејќи невнесување на некоја од одлуките во записникот, согласно чл. 408 ст. 1 т. 5, доведува до ништовност на самата одлука.

Доколку постои сомневање во законитоста на постапката во која се донесени одлуките или законитоста на самите одлуки, постои постапка и можност на овластени лица истите да ги побиваат на уреден начин со закон, а за што малку подолу во ова излагање накратко ќе биде елаборирано. Овој записник составен од нотар ќе овозможи со сигурност да се утврди фактичката состојба на кој начин и кои одлуки се донесени, па евентуалното нивно побивање во голем дел е сведено на докажување на нивната спротивност или несогласност со позитивните формални или материјални прописи.

Од аспект на Законот за нотаријатот, како *lex generalis* за нотарското работење, при определување на улогата на нотарот треба да се земат неколку законски одредби.

- Стварната надлежност на нотарот да постапува при составување записник е определена во членот 73 од ЗН³, од кој про-

³ (1) седница на некој друг орган на правно лице, во записникот ќе ги внесе денот и времето на седницата, сето она што се предложило и било изјавено, а по потреба и други факти, доколку тоа е важно за оценување на правилноста на постапката, а посебно заклучоците донесени на седницата. Тој ќе потврди и си друго што е пропишано со закон. (2) Записникот од ставот (1) на овој член го потпишува и лицето кое претседавало со седницата. (3) По барање, се утврдува и идентитетот на претседателот и на другите лица кои биле присутни, а во записникот ќе се наведе како е утврден нивниот идентитет.

излегува дека на барање на овластен орган кој го свикува собранието, нотарот во записникот ќе ги внесе сите одлуки и други факти и околности кои се важни за оценување на правилноста на постапката. Со ова недвосмислено се укажува дека нотарот не ги потврдува одлуките на собранието дека по форма и содржина се во согласност со закон, туку го потврдува фактот дека одредени одлуки биле донесени како и други битни факти и околности.

- Месната надлежност на нотарот е определена со чл. 22 од ЗН според кој нотарот службените дејствија ги презема на службеното подрачје, кое пак е детерминирано од подрачјето на основниот суд за кој е именуван нотарот, па секое преземање дејствија надвор од оваа подрачје, доведува до тоа исправите кои ги направил нотарот да не произведуваат правно дејство. Ова значи дека доколку од нотарот се побара да состави записник за акционерско собрание надвор од своето службено подрачје, истиот е должен да го одбие тоа.

- Во поглед на формата во која нотарот го изготвува записникот за акционерско собрание, треба да се има предвид чл. 4 ст. 1 од ЗН кој ги дефинира нотарските исправи кои ги составува нотарот, а во конкретниот случај се работи за записник за правни работи кои биле составени во присуство на нотарот, а во кој се содржат и потврди за други факти кои нотарот ги забележал со непосредно забележување или со помош на исправи. Значи, записникот за акционерско собрание не е нотарски акт, за кој нотарот гарантира дека

одлуките содржани во него по форма и содржина се во согласност со закон, туку записникот е посебна нотарска исправа со која се потврдува дека определени одлуки се донесени во присуство на нотарот, истовремено потврдувајќи и за други факти согласно ЗТД.

Нотарот е должен во рок од три дена да го изготви записникот во писмена форма и да го достави до надлежниот орган, по што истиот го потпишува претседавачот. И покрај тоа што за писменото - техничко изготвување на записникот, поради обемот на работата, на нотарот му е оставен рок од три дена, одлуките донесени на собранието стапуваат во сила од денот на нивното донесување, нормално, доколку од страна на собранието не е одлучено истите да стапат во сила по истекот на некој рок. Ова произлегува и од фактот што нотарот записникот за собранието го запишува во Општиот деловен уписник (ОДУ) на денот кога е одржано собранието и овој датум е наведен во самиот записник, а техничкото изготвување не може да се смета за причина поради кој одлуките ќе стапат во сила подоцна.

Од сето погореизнесено, сметам дека доволно се разјаснува дилемата која беше создадена во практиката и несомнено се потврдува дека нотарот не ги потврдува одлуките на собранието дека истите се законити, туку потврдува дека одредени одлуки се донесени, истовремено потврдувајќи и други факти и околности согласно ЗТД чл. 407 ст. 1 од ЗТД.

⁴ (1) Нотарски исправи се: исправи за правни работи и изјави што ги составува нотарот во форма на нотарски акт; записници за правни работи што ги составил нотарот или биле составени во негово присуство, како и потврди за факти кои нотарот ги утврдил со непосредно забележување или со помош на исправи. (2) Нотарските исправи, нивните преписи и изводи, издадени согласно со овој закон, се јавни исправи ако при нивното составување и издавање се исполнети потребните услови предвидени со овој закон. (3) Нотарската исправа, во случаите утврдени со закон, е извршна исправа.

ИМЕНУВАЊЕ ПРИВРЕМЕН ВРШИТЕЛ НА ФУНКЦИЈА И ПРИВРЕМЕН УПРАВИТЕЛ ВО ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА И ГРАНИЦИТЕ НА НЕГОВИТЕ ОВЛАСТУВАЊА

Николчо Лазаров

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва од април 2010 година („Службен весник на Република Македонија“ број 48 од 9.04.2010) се отвори можноста за именување лица за застапување и претставување на друштвата кога поради исклучителни причини, таксативно наброени во законот, или оставка на управителот, членови на органот на управување и орган на надзор на трговските друштва, друштвото нема кој да го застапува (член 29-а). Ова всушност не е новина во Законот, бидејќи и досега имаше одредба за именување привремен управител од страна на судот во случај кога управителот во ДОО е отповикан и престанување на мандатот поради оставка (член 242 ЗТД). Во првиот случај со измените на Законот се дадени и границите на овластување, односно е дадена формулација за обемот на застапувањето, додека во другиот случај законот не ги определува границите на овластување.

Но сепак, кога внимателно се читат двата члена, може да се воочи дека законодавецот употребил различна формулација за да ги означи застапниците. Но и не само терминологската различност, туку и внимателно и аналитички читајќи ги одредбите, веднаш се гледа дека и суштината не е иста, иако и кај двата института крајната цел е иста и се покрива определена ситуација која значи вонредно работење на субјектот. Трет случај е кога судот именува привремен управител, во случај кога друштвото останува без управител или се намали бројот на управители утврдени со договорот за друштвото, а содружниците не успеат да изберат управител во рок од 30 дена од денот кога останал без управител (член 233).

Но, законодавецот не се осмелил ниту оставил можност привремените управители да црпат законски овластувања и границите на овластување се неограничени. Напротив, во сите три случаи овластувањата се дефинирани во лимитирани рамки, употребувајќи општа терминологија несвојствена за закони кои уредуваат правна положба на субјектите во правниот промет. Во законот се употребува терминологијата „**ги врши само неодложните работи на друштвото**“ (чл. 29-а), истиот термин е употребен и во **членот 233** каде е кажано дека „**привремениот управител ги врши само неодложните работи**“, а во **членот 242** не се дефинирани границите на овластувањата на привремениот управител. Во законот се употребува формулацијата „**неодложните работи**“ како општ термин кој дава диспозиција и слободна волја за толкување кои работи се сметат за неодложни.

Навидум, кога се чита овој текст, не впуштајќи се во неговата суштина, гледаме едно добро законско решение кое со години се провлекуваше и имаше голем проблем кога правните субјекти од различни причини остануваат без лице кое ги застапува – орган на управување или управител и се појавува празнина, а немаше начин да се интервенира. Но, тоа е само прв впечаток, а кога повторно го читате, веќе ви се отвораат грст прашања кои се нејасни и нормите ги прави неспроведливи и нејасни. Но, и тоа ќе го надмине судската пракса, користејќи ги процесните закони по кои постапува судот во вонпарнична постапка, тоа ќе се надмине. Многу значајно отворено прашање кое предизвикува размислување и отвора дилема е обемот и границите на

овластување на овие лица. Ова е посебно зашто именувањето е за рок од 6 месеци што за правен субјект е значително голем период.

Притоа да се потсетиме на стекнување на овластувањата на лицата овластени за застапување и нивните граници. Законот за трговските друштва дефинира и определува дека органите на управување донесуваат одлука за именување лице кое ќе раководи и ќе го застапува и претставува правниот субјект. Тоа е оригинален начин на стекнување на правото за застапување и затоа се нарекуват **законски застапници** и со полни овластувања во преземање на сите правни дејства. Натомошните лица кои се јавуваат како полномошници, застапници и друга форма на застапување своите овластувања ги црпат токму од законскиот застапник во обем и граници кои ќе ги даде тој или тоа е деривативен начин на стекнување на правото за застапување. На законскиот застапник овластувањата му престануваат само со негово разрешување или друг начин на престанок на функцијата, а кај другите видови на застапување застапникот во секое време може да ги отповика и да им го одземе тоа право.

Исто е и со обемот на овластувањето, законскиот застапник има неограничени овластувања, доколку органот на управување не го ограничи во однос на располагање со имотот или го врзе со друг потписник. Сите други застапници кои го добиле на деривативен начин тоа право се ограничени во обемот и времето кое им е пренесено со писмениот акт за добивање на тоа право.

Но, сега ни се отвора темата кои се границите на овластувањето во погоренаведените случаи кога се именувани вршител на должноста на функција, односно привремен управител. Во двата случаи законодавецот ни дал иста терминологија која повлекува суштина и граница на овластувањата.

Кај привремениот вршител на функцијата од чл. 29-а во ставот 6 од ЗТД вели дека „ги врши само неодложните работи

на друштвото“. Во членот 233 од ЗТД во ставот 2 последната реченица вели дека „ги врши само неодложните работи“. На крајот во членот 242 законодавецот дури не се осмелил да ги даде или заборавил да ги даде овластувањата на привремениот управител, па се повикува на другите одредби од законот. Читајќи го Законот, такво нешто не може да се најде, па сега останува отворено прашањето и доблеста и спремноста на судијата во постапката за именување да му ја определи и надлежноста со обем и дејства.

Но, сега се најдовме пред уште поголема дилема, односно како нотари кога вакви лица ќе се појават во постапка за составување нотарски акт и солемнизација на исправа, како ќе му го прифатите неговото полномошно и извод од Централниот регистар со вака запишана терминологија. Ова е прашање кое отвора дилеми и отвора простор за размислување во желбата да не се направи пречекорување на овластувањата на нотарите, а со тоа да се нанесе штета на учесниците во постапката пред нотарот.

Пред нас веднаш се испречуваат прашањата од типот дали тој има овластување да го преземе тоа дејство, дали тоа дејство е од неодложна природа, дали тоа е неодложна работа и други претходни прашања на испитување на надлежноста и законитоста на дејството.

Работејќи на оваа тема, се обидов одговорот да го барам во интегралниот текст на Законот за трговските друштва, Законот за стечај, Законот за облигациски односи, Законот за процесна постапка и други правноважечки прописи, а се консултирав и со теоријата која ми беше достапна.

Притоа никаде не се појави ваква терминологија која би ги опишала суштината и обемот. Единствен израз кој е најблизок и кој го има и во ЗТД е дефиниција во членот 3 став 1 точка 5, каде се дефинира „внимание на уреден и совесен трговец“. Во Законот за облигациски односи „совесност и чесност“ е подигнато на ниво на основно начело. Но и овие на-

чела не се во функција за определување на овластувањата, туку овие се однесуваат на односот на овластените лица во правниот промет спрема трети лица и евентуална одговорност за штета во правното лице како работело спротивно на овие принципи.

Заклучно согледување

Сметам дека кога имаме ваква ситуација, секогаш треба да се појде со посебно

внимание (фактичко прашање). Доколку не сме сигурни за правното дело кое го презема привременитот управител, односно дали влегува во категоријата на неодложни работи, не би било грешка да се бара одлука, односно согласност на органот за управување. Ако тој орган не функционира тогаш преку привременитот управител по чие барање е почната постапката да побара согласност за преземање на дејствата од судот кој го има донесено решението за именување.

Службен весник на РМ, бр. 19 од 16.2.2011 година
2011019463

НОТАРСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 137-а од Законот за нотаријатот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/07, 86/08 и 139/09), Нотарската комора на Република Македонија врз основа на претходна согласност на министерот за правда на ден 22.1.2011 година, донесе

НОТАРСКА ТАРИФА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со оваа тарифа се определува наградата за работата и надоместокот на трошоците во вршењето на службените дејствија од делокругот на работата на нотарот.

Член 2

(1) Наградата на нотарот се определува:

- а) според вредноста, сложеноста и видот на нотарската исправа; и
- б) според времето и местото потребно за подготовка и вршење определени службени дејствија.

(2) За дејствијата за кои не може да се определи награда врз основа на критериумите од ставот 1 на овој член се определува паушален износ, без оглед на вредноста или времето потребно за преземање определени службени дејствија.

(3) Трошоците на нотарот за извршените службени дејствија се определуваат според реално направените трошоци за изработка на одделни нотарски исправи, трошоците за службените дејствија преземени надвор од нотарската канцеларија и трошоците за превоз.

2. ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ВРЕДНОСТА НА ПРЕДМЕТОТ НА СЛУЖБЕНИТЕ ДЕЈСТВИЈА

Вредност на стварта

Член 3

(1) Наградата на нотарот се определува според вредноста на стварта - предмет на службеното дејствие, утврдена во табелите од член 11, член 16, член 18 и член 19 од оваа тарифа.

(2) При утврдување на наградата како вредност на стварта - предмет на службеното дејствие се зема само главното побарување.

(3) Проценетата пазарна вредност на недвижниот имот претставува основ за определување на наградата за нотарските дејствија, особено за составување нотарски акт и потврдување приватна исправа (солемнизација).

(4) Ако пазарната вредност на недвижниот имот не може да се процени, истата се определува врз основа на прометната вредност на недвижниот имот.

Вредност на заложно право

Член 4

Вредноста на заложното право (рачен залог или хипотека) се определува според висината на обезбеденото побарување.

Договори за закуп и службеност

Член 5

(1) Кај договорите за закуп вредноста на предметот на службеното дејствие се определува според вредноста на едногодишна закупнина.

(2) Кај договорите за закуп според кои закупниот однос е склучен за период пократок од една година, вредноста се определува според вредноста на вкупниот износ на месечните закупнини.

(3) Кај договорите за службеност, вредноста се определува според вредноста на привилигираната недвижност.

Договори за физичка делба

Член 6

Вредноста на договорите за физичка делба се определува според вредноста на стварта што е предмет на физичка делба.

Договори за размена

Член 7

Вредноста на договорите за размена се определува според вкупната вредност на стварите што се предмет на размена.

Службени дејствија во врска со трговски друштва, установи, задруги, здруженија и фондации

Член 8

(1) Вредноста на договорот за основање трговско друштво, изјавата за основање ДООЕЛ или која било форма на трговско друштво се определува според вкупната вредност на вложувањата на сите основачи, односно основната главнина на друштвото.

(2) За промена на договорот за основање на трговските друштва, спојување, делба, престанок, зголемување и намалување на основачки влог вредноста на предметот на службеното дејствие се определува според големината на промената, земајќи го предвид имотот на друштвото намален за обврските.

(3) Ако промената од ставот 2 на овој член се однесува на определен паричен износ, меродавен е тој износ.

(4) За промена на управител, за промена на назив, за промена на основач, за промена на дејност и за промена на правната форма на трговските друштва се применува одредбата од членот 12 на оваа тарифа.

(5) Одредбите од овој член на соодветен начин се применуваат и кај установите, задругите, здруженијата и фондациите.

Договори за уредување имотни односи помеѓу брачни другари и помеѓу лица што живеат во вонбрачна заедница и тестамент

Член 9

Вредноста на договорите за уредување на имотните односи помеѓу брачните другари и помеѓу лицата што живеат во вонбрачна заедница се определува според вредноста на имотот на двете договорни страни намалена за обврските.

Член 10

Вредноста на имотот при располагање во случај на смрт се определува според вредноста на имотот на оставителот кој е предмет на располагање намален за обврските.

3. НАГРАДА ЗА НОТАРСКИ АКТИ

Член 11

(1) За подготовка и составување нотарски акти нотарот има право на награда според вредноста на предметот на службеното дејствие, и тоа:

Од денари	До денари	Награда во денари
	100.000,00	800,00
100.001,00	200.000,00	1.200,00
200.001,00	300.000,00	2.000,00

(2) За вредноста на предметот на службеното дејствие во износ од 300.001,00 денари до износ од 3.000.000,00 денари, нотарот има право, покрај наградата од 2.000,00 денари на дополнителна награда од 100,00 денари на секои започнати 10.000,00 денари, но не повеќе од 8.000,00 денари.

(3) За вредноста на предметот на службеното дејствие во износ од 3.000.001,00 денари до износ од 5.000.000,00 денари, нотарот има право на награда од 10.000,00 денари.

(4) За вредноста на предметот на службеното дејствие во износ од 5.000.001,00 денари до износ од 9.000.000,00 денари, нотарот има право на награда од 12.000,00 денари.

(5) За вредноста на предметот на службеното дејствие во износ од 9.000.001,00 денари до износ од 20.000.000,00 денари, нотарот има право на награда од 20.000,00 денари.

(6) За вредноста на предметот на службеното дејствие во износ од 20.000.001,00 денари до износ од 60.000.000,00 денари, нотарот има право на награда од 30.000,00 денари.

(7) Ако вредноста на предметот на службеното дејствие го надминува износот од 60.000.000,00 денари, нотарот има право на награда од 60.000,00 денари.

(8) Во наградата од ставовите 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 на овој член, опфатена е и наградата за издавање изводи и преписи ако се издаваат непосредно по составувањето на нотарскиот акт.

Неопределена вредност

Член 12

Ако вредноста на предметот на службеното дејствие не може да се утврди, нотарот има право на награда според вредноста која ја определила странката, но не помала од 800,00 денари.

Учество на повеќе странки, сведоци, толкувачи или преведувачи

Член 13

(1) Ако при составувањето на нотарскиот акт и потврдувањето приватна исправа учествуваат повеќе од две странки, наградата од членот 11 на оваа тарифа се зголемува за третата и секоја наредна странка по 10%, но најмногу до 50% од вредноста на предметот на службеното дејствие.

(2) Ако при составувањето на нотарскиот акт учествуваат сведоци, нотарот има право на дополнителна награда од 200,00 денари.

(3) Ако при составувањето на нотарскиот акт учествуваат толкувачи или преведувачи, нотарот има право на дополнителна награда од 500,00 денари.

Учество на повеќе нотари

Член 14

(1) Ако при составувањето на нотарскиот акт учествуваат повеќе нотари, наградата од членот 11 на оваа тарифа се зголемува за по 50% за секој нареден нотар.

(2) Нотарот кој е повикан да изврши дејствие има право на основната награда, а другите нотари на зголемената награда.

Полномошно и изјава

Член 15

(1) За составување полномошно, изјава или друг едностран акт во форма на нотарски акт, нотарот има право на награда од 400,00 денари.

(2) Одредбите од став 1 на овој член на соодветен начин се применуваат и за другите нотарски службени дејствија, освен ако за вршење на тие дејствија не е определен друг начин за определување награда според оваа тарифа.

Потврдување приватна исправа (солемнизација)

Член 16

За потврдување приватна исправа (солемнизација), нотарот има право на награда во висина од 50% од наградата утврдена во членот 11 од оваа тарифа.

4. РЕАЛИЗАЦИЈА НА ЗАЛОЖНО ПРАВО

Член 17

За сите составени исправи при извршување службени дејствија во постапка за реализација на заложно право (хипотека) во форма на барање, изјава, потврда, овластување, оглас, писмено соопштение и слично, нотарот има право на награда од 800,00 денари.

Член 18

За водење и составување записник за реализација на јавна продажба на ствар, нотарот има право на награда според вредноста на заложената ствар, според следниот табеларен преглед:

	вредност	до	100.000,00 ден.	1.600,00
од	100.001,00 ден.	до	300.000,00 ден.	2.400,00
од	300.001,00 ден.	до	500.000,00 ден.	3.200,00
од	500.001,00 ден.	до	700.000,00 ден.	4.000,00
од	700.001,00 ден.	до	900.000,00 ден.	5.600,00
од	900.001,00 ден.	до	1.100.000,00 ден.	8.000,00
од	1.100,001,00 ден.	до	1.300.000,00 ден.	8.800,00
од	1.300.001,00 ден.	до	1.500.000,00 ден.	9.600,00
од	1.500.001,00 ден.	до	1.700.000,00 ден.	10.400,00
од	1.700.001,00 ден.	до	1.900.000,00 ден.	11.200,00
од	1.900.001,00 ден.	до	2.100.000,00 ден.	12.000,00
		над	2.100.000,00 ден.	24.000,00

Член 19

За составување записник или спогодба во форма на нотарски акт во постапката за реализација на заложното право, со продажба на стварта нотарот има право на награда во висина од 50% од наградата утврдена во табелата во членот 18 од оваа тарифа.

5. ОСТАВИНСКА ПОСТАПКА

Член 20

(1) За сите дејствија при спроведување на оставинската постапка на нотарот, по правило, му припаѓа една награда, која се определува според вредноста на оставината.

(2) Вредноста на оставината се определува врз основа на изјава на учесниците, податоците за имотот од јавните книги утврдени во самата постапка и податоците кои учесниците му ги предале на нотарот.

(3) По барање на некој од учесниците, на негов трошок, вредноста на оставината може да ја определи проценител врз основа на закон.

(4) За утврдување на вредноста на основачкиот удел и акциите во друштвата се зема нивната номинална вредност.

(5) При утврдување на вредноста на чистата оставина, од вредноста на оставината се одбиваат долговите на оставителот, легатите и другите товари, трошоците за пописот и процената на оставината и други трошоци.

Член 21

(1) За изготвување решение со кое се запира оставинската постапка заради постоење договор за доживотна издршка, нотарот има право на награда од 1.000,00 денари.

(2) За изготвување решение со кое е одлучено да не се води оставинска постапка за исправање на оставина поради немање имот, нотарот има право на награда од 200,00 денари.

(3) За изготвување решение со кое, по барање на предлагачот, предлогот за поведување оставинска постапка се смета за повлечен, нотарот има право на награда од 1.000,00 денари.

(4) За изготвување решение со кое се отфрла предлогот за поведување оставинска постапка, нотарот има право на награда од 1.000,00 денари.

Член 22

(1) Во оставинската постапка не се засметуваат трошоците за потрошена хартија и друг канцелариски материјал, за изготвување покани и други исправи и за задржување на преписите кај нотарот од оставинскиот спис.

(2) Нотарот има право на наплата на трошоци за ПТТ во реален износ.

(3) При вршење попис на оставината, нотарот има право на награда согласно член 43 од оваа тарифа.

Член 23

(1) Трошоците и наградата кои му припаѓаат на нотарот за спроведување на оставинската постапка ги плаќаат наследниците сразмерно на големината на нивните наследни делови.

(2) За пресметаната и наплатената награда и трошоците, како и за можната ненаплатена награда или трошоци, независно дали се констатирани во поединечните исправи (записници, решение и слично), нотарот во списите води пресметковен лист во кој хронолошки се наведуваат сите факти и извршени уплати од секој учесник, а по спроведувањето на постапката, пресметковниот лист се заклучува при што се потврдува дали во целост или делумно се наплатени наградата и трошоците од страна на учесниците.

Член 24

(1) За извршените дејствија на нотарот во оставинската постапка, како што се повикување на учесниците на рочиште за спроведување на постапката, донесување решение, доставување решение, ставање штембил за правосилност, како и други дејствија за кои со оваа тарифа не е предвидена посебна награда на нотарот, на нотарот му припаѓа награда во нето-износ според вредноста на оставината, и тоа:

Вредност на оставина во денари		Награда во денари
преку	до	
	10.000,00	480,00
10.000,00	50.000,00	800,00
50.000,00	100.000,00	1.600,00
100.000,00	200.000,00	2.400,00

(2) Ако вредноста на оставината го надминува износот од 200.000,00 денари, покрај наградата од 2.400,00 денари се наплатува и по 1% за секој започнат денар преку 100.000,00 денари, но не повеќе од 9.600,00 денари.

(3) Ако предмет на оставинската постапка е право на денационализација, за извршените дејствија на нотарот му припаѓа 50% од наградата од ставовите 1 и 2 на овој член.

(4) За прогласување тестамент, нотарот има право на награда во износ од 2.000 денари.

(5) Ако настапат услови за прекин на оставинската постапка за дотогаш извршените дејствија од страна на нотарот, на нотарот му припаѓа 50% од наградата од ставовите 1 и 2 на овој член и надоместок за сите дотогаш направени трошоци.

(6) Ако по прекилот на оставинската постапка, довршувањето на оставинската постапка повторно му се довери на нотарот, нотарот има право на награда до полниот износ на наградата од ставовите 1 и 2 на овој член и настанатите дополнителни трошоци.

(7) За изготвување дополнително решение за дополнителна утврдена оставина, наградата се наплатува според дополнително утврдена вредност на тој дел од оставината.

(8) За легат се наплатува награда во зависност од вредноста на легатот.

(9) За изготвување само на записник при давање негативна наследничка изјава на нотарот му припаѓа награда од 500,00 денари.

Член 25

Ако нотарот не ја заврши оставинската постапка на првото рочиште, има право на аванс за трошоци во оставинската постапка, но не повеќе од 3.100,00 денари.

6. ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ РЕШЕНИЕ СО КОЕ СЕ ДОЗВОЛУВА ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ ОСНОВА НА ВЕРОДОСТОЈНА ИСПРАВА

Член 26

(1) За сите преземени дејствија при спроведување постапка за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, нотарот има право на единствена награда која се определува спрема вредноста на предлогот за донесување на решението за дозвола за извршување.

(2) При определувањето на вредноста на предлогот за донесување решение за дозвола за извршување, трошоците на постапката и споредните побарувања се земаат предвид само ако се предмет на главното побарување наведено во барањето.

Член 27

(1) При спроведување постапка за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, нотарот има право на надоместок на трошоците во полн износ.

(2) Трошоците се определуваат според одредбите од оваа тарифа.

Член 28

Наградата и надоместокот на трошоците нотарот ги наплатува непосредно од доверителот.

Член 29

Во постапката за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, доверителот не може да бара од нотарот постапување по неговиот предлог сè додека не ја подмири нотарската награда и трошоците.

7. ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАГРАДА СПОРЕД ВРЕДНОСТА НА ПРЕДЛОГОТ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ РЕШЕНИЕ ЗА ДОЗВОЛА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ

Член 30

(1) За дејствија кои нотарот ги презема во врска со приемот на предлогот за донесување решение за дозвола за извршување, издавањето решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа или препраќањето на предметот до надлежниот суд за натамошно постапување и одлучувањето и доставувањето на решението на странките, на нотарот му припаѓа награда во единствен износ во зависност од вредноста на доставениот предлог, и тоа:

Вредност на оставина во денари преку		Награда во денари
	до	
	10.000,00	500,00
10.000,00	20.000,00	600,00
20.000,00	40.000,00	1.100,00
40.000,00	60.000,00	1.600,00
60.000,00	100.000,00	2.100,00

(2) Ако вредноста на предлогот го надминува износот од 100.000,00 денари, покрај наградата од 2.100,00 денари, се наплатува и по 2% за секој започнат денар преку 100.000,00 денари, но не повеќе од 18.000,00 денари.

3) За ставање потврда за правосилност и извршност на решението на нотарот му припаѓа вкупна награда од 220,00 денари.

8. ПОТВРДУВАЊЕ ФАКТИ И ИЗЈАВИ

Заверка на фотокопија

Член 31

За секој заверен документ (фотокопиран), нотарот има право на награда во износ од 100,00 денари, без оглед колку страни содржи документот.

Заверка на препис

Член 32

(1) За секој заверен препис наградата изнесува 100,00 денари за секоја страница заверен препис од исправата до три страници.

(2) Ако исправата се состои од четири или повеќе страници, нотарот има право покрај наградата од став 1 на овој член, и на награда во висина од 60 денари за четвртата и за секоја наредна страница од заверениот препис од исправата.

Заверка на извод

Член 33

Заверката на извод од трговски, деловни и јавни книги се наплатува 100,00 денари по страница.

Заверка на превод

Член 34

За заверка на превод од овластен судски преведувач нотарот има право на награда од 100,00 денари по документ.

Заверка на потпис или ракознак

Член 35

(1) За заверка на потпис или ракознак нотарот има право на награда од 100,00 денари.

(2) Ако при заверката на потписот или ракознакот учествуваат и сведоци, нотарот има право на дополнителна награда од 100,00 денари за секој сведок.

(3) Нотарот има право на награда од 100,00 денари и ако при заверката учествувал и толкувач или преведувач.

Потврда за времето кога е предочена исправата

Член 36

За потврда за времето кога му е предочена (поднесена) исправата, на нотарот му следува награда од 80,00 денари.

Потврда дека некој е жив

Член 37

За потврда дека некој е жив на нотарот му следува награда од 250,00 денари.

Овластување на нотарот и потврдување други факти од јавен регистар

Член 38

(1) За овластување на нотарот за потврдување други факти од јавен регистар, нотарот има право на награда во износ од 200,00 денари.

(2) За потврда за извршените службени дејствија, врз основа на овластувањето од ставот 1 на овој член, нотарот има право на награда од 800,00 денари.

Соопштување изјава

Член 39

(1) За писмено или усно соопштување изјава и за издавање потврда за соопштена изјава, нотарот има право на награда од 300,00 денари.

(2) Ако соопштувањето на изјавата е поврзано и со преземање на некое правно дејствие, нотарот има право на дополнителна награда од 250,00 до 500,00 денари, во зависност од времето кое е потребно за преземање на тоа дејствие.

(3) За достава, како доверена работа според посебни закони, нотарот има право на награда како што следува:

а) за изготвување записник за прием на писмено заради доставување и дејствијата преземени заради доставување согласно закон, награда од 200,00 денари;

б) за изготвување записник за успешна достава на писмено согласно закон, награда од 1.200,00 денари.

Примање изјава под заклетва

Член 40

За примање изјава под заклетва, нотарот има право на награда од 200,00 до 600,00 денари, во зависност од сложеноста и големината на изјавата.

Водење записници и потврдување одлуки и заклучоци на собранија и седници на други органи

Член 41

(1) За утврдување идентитет, водење записници и потврдување одлуки и заклучоци на собрание или на седница на некој друг орган на правно лице, нотарот има право

на награда во зависност од вкупниот износ на основната главнина на правното лице, и тоа:

а) за основна главнина на правно лице во вкупен износ од 5.000,00 евра до 25.000,00 евра во денарска противвредност, нотарот има право на награда од 5.000,00 денари;

б) за основна главнина на правно лице во вкупен износ од 25.001,00 евра до 50.000,00 евра во денарска противвредност, нотарот има право на награда од 7.000,00 денари;

в) за основна главнина на правно лице во вкупен износ од 50.001,00 евра до 100.000,00 евра во денарска противвредност, нотарот има право на награда од 8.000,00 денари;

г) за основна главнина на правно лице во вкупен износ над 100.000,00 евра во денарска противвредност, нотарот има право на награда од 10.000,00 денари.

Заверка на депониран потпис или ракознак

Член 42

(1) За заверка на депониран потпис на записник на лице овластено за потпишување за друштво, орган или организација во нотарска канцеларија, нотарот има право на награда од 500,00 денари.

(2) За заверка на потпис или ракознак на записник надвор од нотарската канцеларија, нотарот има право на награда од 1.000,00 денари.

Потврдување други факти

Член 43

За потврдување други факти, нотарот има право на награда од 500,00 до 3.000,00 денари, во зависност од сложеноста на извршената работа и времето потребно за извршување на службеното дејствие.

Протест

Член 44

(1) За протестирање меници, чекови и други хартии од вредност, нотарот има право на награда според одредбите од членот 11 на оваа тарифа.

(2) Наградата од ставот 1 на овој член ја опфаќа и наградата за времето кое е потребно за извршување на дејствијата на протестот.

9. ИЗДАВАЊЕ ИЗВОДИ, ПОТВРДИ, ПРЕПИСИ И ИЗВАДОЦИ

Изводи и преписи

Член 45

(1) За повторно издавање изводи и преписи од нотарски акт, нотарот има право на награда од 150,00 до 1.200,00 денари во зависност од големината на изводот или преписот, бројот и големината на прилозите и времето потребно за неговото издавање.

(2) Одредбата од ставот 1 на овој член соодветно се применува и за извадоци од нотарските акти.

(3) За издавање потврда за издадени изводи и преписи на нотарскиот акт на нотарот му припаѓа награда од 150,00 до 300,00 денари.

Потврди за уписи во уписници

Член 46

(1) За издавање потврди за уписи во уписници нотарот има право на награда од 150,00 до 300,00 денари, во зависност од големината на потврдата и времето кое е потребно таа да се издаде.

(2) За издавање заверени исправи во форма на препис или заверена фотокопија од архивата на нотарот, а по барање на странка, нотарот има право на награда во износ од 60,00 денари од страница.

Потврда за постоење нотарски акт, записници и други заверени и потврдени исправи

Член 47

За издавање потврда за постоење нотарски акт, записник и други заверени и потврдени исправи на странките, нотарот има право на награда од 200,00 денари.

Потврда за извршност на нотарски акт

Член 48

За издавање потврда за извршност на нотарски акт на странките, нотарот има право на награда од 220,00 денари.

10. НАГРАДА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ ИСПРАВИ, ПАРИ И ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ, ЗАРАДИ ЧУВАЊЕ И ПРЕДАВАЊЕ

Чување и предавање исправи

Член 49

(1) За чување и предавање исправи, нотарот има право на награда според одредбите од членот 11 на оваа тарифа.

(2) Ако вредноста на исправите не може да се утврди, нотарот има право на награда од 500,00 до 1.000,00 денари во зависност од големината на исправите, нивното значење, времето и местото на чување.

Чување и предавање пари, хартии од вредност и предмети од вредност

Член 50

(1) За чување и предавање пари, хартии од вредност и предмети од вредност нотарот има право на награда според одредбите од членот 11 на оваа тарифа.

(2) Ако чувањето или предавањето пари, односно хартии од вредност, треба да се изврши надвор од канцеларијата на нотарот, нотарот има право на дополнителна награда од 500,00 до 1.500,00 денари, во зависност од вредноста на парите, хартиите од вредност и предметите од вредност, како и од времето потребно за преземање на дејствието и начинот на неговото преземање.

(3) Со наградите од ставовите 1 и 2 на овој член опфатени се сите дејствија кои нотарот мора да ги преземе во врска со чувањето и предавањето на доверените пари, хартии од вредност и предмети од вредност.

11. НАГРАДИ ЗА ДРУГИ РАБОТИ

Нацрт-исправа, дополнителна потврда и повлекување барање

Член 51

(1) Ако нотарот ја подготвил исправата, а по барање на странките не се извршени заверка и упис во соодветниот уписник, нотарот има право на 50% од наградата предвидена за составување на таа исправа како нотарски акт.

(2) За побарана проверка на нацрт-исправата и дадените упатства нотарот има право најмногу до 20% од наградата предвидена за составување на таа исправа како нотарски акт.

(3) Ако се побара од нотарот во рок од една година да ја потврди нотарската исправа за која составил нацрт или која ја проверил, во тој случај наградата која е наплатена според одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член се зема предвид при утврдување на наградата за потврдувањето.

(4) Ако заверката не се заврши по започнувањето на дејствието, нотарот има право на половина од наградата за потврдување.

12. ТРОШОЦИ

Трошоци за изготвување извод и препис

Член 52

(1) Нотарот има право на надоместок на трошоците во врска со изготвување на изводите и преписите, кои по барање или по сила на закон бил должен да ги издаде.

(2) За секој страница на преписот се признаваат трошоци во висина од 30,00 денари.

Други трошоци направени во нотарското работење

Член 53

Кога презема службено дејствие надвор од нотарската канцеларија, нотарот има право на надоместок на трошоци за користење сопствен автомобил до 30% од цената на литар гориво за соодветното возило по поминат километар, сметано според видот на горивото што го користи возилото, но не повеќе од 3.000,00 денари.

13. ДОПОЛНИТЕЛНА НАГРАДА

Награда надвор од канцеларија и надвор од работно време

Член 54

(1) Ако по барање на странката или со оглед на видот на работата, службеното

дејствие треба да се изврши надвор од нотарската канцеларија, нотарот има право на дополнителна награда поради излегувањето од канцеларијата во висина од 20% од наградата предвидена за дејствието за кое патува за секој започнат час поминат надвор од канцеларијата, но не повеќе од седум часа за еден ден, освен службените дејствија кои се однесуваат на заверката на депониран потпис или ракознак надвор од нотарската канцеларија (член 42 став (2) од оваа тарифа).

(2) За преземање дејствија надвор од работното време, нотарот има право на дополнителна награда од 50% од полната награда, но не повеќе од 1.500,00 денари.

14. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 55

Оваа тарифа влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-30/9
9 февруари 2011 година
Скопје

Нотарска комора на РМ
Претседател,
Златко Николовски, с.р.

ПРАВИЛНИК за солидарна помош

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се утврдува правото на нотарот на солидарна помош и мерилата за стекнување со такво право.

Со членовите 6, 7 став 2, 8 став 2 и 10, став 2 од овој правилник се определени и посебните права на солидарна помош на вработените во стручната служба на Комората.

А. СОЛИДАРНА ПОМОШ

На нотарот му следува солидарна помош:

1. Кога остварува мал приход;
2. По породување на жена нотар;
3. Во вид на отпремнина при заминување во пензија;
4. Во случај на тешка болест на нотарот или член на неговото потесно семејство (под членови на потесно семејство на нотарот се сметаат брачниот другар и децата);
5. Во случај на смрт на нотарот или член на неговото потесно семејство (под членови на потесно семејство на нотарот се сметаат брачниот другар и децата).

Б. ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ СОЛИДАРНА ПОМОШ

1. Солидарна помош кога нотарот остварува мал приход

Член 2

Кога нотарот, без негова вина, во претходната година остварил бруто-приход помал од 500.000,00 денари, или во тековната година три месеци континуирано остварува бруто-приход помал од 30.000,00 денари месечно за полно работно време предвидено со Правилникот за работно време на нотарите, има право на солидарна парична помош, и тоа:

За претходната година во износ што претставува разлика помеѓу остварениот бруто-приход и утврдениот лимит од 500.000,00 ден.

За тековната година има право да бара аконтативно да му биде исплатена одредена сума во висина која ќе му биде потребна за намирување на трошоците.

Конечната пресметка кај аконтативната исплата на солидарна помош ќе биде направена на основа завршната сметка за годината во која зел аконтација со обврска на нотарот доколку зел повеќе и го надминал лимитот од 500.000,00 денари, предвиден во претходниот став, должен е во рок од триесет дена утврдената разлика да ја врати.

Член 3

Правото кое произлегува од членот 2 нотарот може да го остварува два пати во пет години.

2. Солидарност при породување на жена нотар

Член 4

Нотарската комора на РМ на жена нотар по породување или посвојување дете во знак на мајчинство ѝ подарува подарок: детски пакет во вредност од 15.000,00 денари.

Вредносниот пакет од претходниот став го одобрува Управниот одбор и може да биде одобрен и без поднесено формално барање од страна на жена нотар примател на подарокот.

3. Отпремнина при заминување во пензија

Член 5

Нотарот има право на отпремнина при заминување во пензија во висина од 150.000,00 денари.

Член 6

Вработените во НКРМ при заминување во пензија имаат право на отпремнина во висина на износ што претставува збир од исплатени четири последни нето-плати.

4. Солидарна помош во случај на тешка болест на нотарот или член на неговото потесно семејство

Член 7

Во случај на тешка болест на нотарот, или на член на неговото потесно семејство, нотарот има право на солидарен паричен надомест за подмирување дел од трошоците за посебно лекување, во висина која ќе ја определи Управниот одбор врз основа на приложена лекарска документација, но не повеќе од 150.000,00 денари.

Одредбите од претходниот став се однесуваат и за вработените во НКРМ.

Терминот посебно лекување опфаќа лекување кое делумно или целосно не се партиципира од страна на Фондот за здравство, а е неопходно за оставарување на животната егзистенција и нормална работа на нотарот или вработен во НКРМ (вгредување стент или други импланти, операции кои според тежината и специфичноста, или поради недостаток на стручен кадар не можат да се изведуваат во РМ или сл.).

5. Солидарна помош во случај на смрт на нотарот или член на неговото потесно семејство

Член 8

Во случај на смрт на нотарот, членовите на неговото потесно семејство имаат право на солидарен паричен надомест во висина од 500.000,00 денари.

Во случај на смрт на вработен во Нотарската комора на РМ, членовите на неговото потесно семејство имаат право на солидарен паричен надомест во висина од 100.000,00 денари.

Член 9

Исплата на овие средства ќе се врши последователно во текот на наредните три години, и тоа првиот износ во висина од 200.000,00 денари ќе се исплати веднаш по пријавената смрт на нотарот и доставеното барање.

По налог на претседателот на Нотарската комора на РМ, првиот износ од 200.000,00 денари солидарен паричен надомест може да биде исплатен и пред да биде поднесено барањето за солидарен паричен надомест, со обврска претседателот да го извести Управниот одбор веднаш на првата наредна седница.

Останатиот износ од 300.000,00 денари солидарен паричен надомест, Управниот одбор или претседателот можат да одлучат да го исплаќа сукцесивно секој месец во наредните две години, или еднократно еднаш годишно, кој утврден начин на исплата по барање и сугестија на корисникот или претседателот, може во текот на исплатата да биде променет.

Член 10

Нотарот во случај на смрт на член на неговото потесно семејство има право на солидарен паричен надомест во висина од 60.000,00 денари.

Одредбите од претходниот став се донесуваат и за потесното семејство на вработените во Нотарската комора на РМ.

Член 11

Во случај на смрт на нотар пензионер, членовите во неговото потесно семејство имаат право на солидарен паричен надомест во висина од 60.000,00 денари.

V. ПОСТАПКА ЗА ОСТАВАРУВАЊЕ ПРАВО НА СОЛИДАРНА ПОМОШ

Член 12

Нотарот остварува солидарна помош врз основа на писмено барање, доставено до Нотарската комора на РМ, освен во случај предвиден во член 4 од овој правилник.

Барањето од став 1 на овој член го поднесува и вработениот во стручната служба на Комората за случаите определени со членот 1 став 2 од правилникот.

Член 13

Барање за солидарна помош поднесува нотар, или член на неговото потесно семејство.

Член 14

Барањето за солидарна помош мора да ги содржи причините за такво барање и да биде поткрепено со писмени докази.

Во барањето за солидарна помош, поради оставарен мал годишен или месечен приход, нотарот, покрај другото, мора да ги наведе причините за така малиот остварен годишен или месечен бруто-приход.

Член 15

Одлука за исплата на солидарен паричен надомест на нотарот донесува Управниот одбор.

Член 16

Управниот одбор по своја процена за одредени состојби може да изготви посебен извештај, со цел да се олесни нивната работа при донесување одлука.

Задолжително е изготвување извештај за годишен или месечен приход на нотар барател кога има барање за солидарна помош поради остварен мал годишен или месечен приход.

Извештајот се изготвува врз основа на остварената нотарска награда, наведена во уписниците кои ги води нотарот.

Член 17

Одлуката на Управниот одбор може да содржи одредени сугестии и упатства (промена на работно време, промена на седиште и сл.) кои нотарот е должен да ги почитува.

Член 18

Против одлуката за солидарен паричен надомест донесена од Управниот одбор, подносителот на барањето има право на приговор, во рок од 8 дена по добивањето на истата.

Приговорот се доставува до Управниот одбор на Нотарската комора на РМ.

Член 19

Управниот одбор на Нотарската комора на РМ е должен приговорот, во рок од 60 дена подобивањето, да го разгледа и да донесе одлука, со која приговорената одлука ќе ја потврди или преиначи.

Член 20

Одлуката на Управниот одбор на Нотарската комора на РМ донесена по приговорот е конечна.

Г. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Средствата за исплата на солидарен паричен надомест ќе се исплатуваат од средствата на солидарниот фонд, формиран за таа намена од страна на Управниот одбор.

Член 22

Во случај на инфлација, денарот се врзува за еврото по пресметковен курс од 61,00 денар за 1 евро.

Член 23

Управниот одбор на Нотарската комора на РМ е должен на секои три години од примената на овој правилник да ја преиспита висината на солидарниот паричен надомест кој е предвиден со овој правилник и следува по разни основи и истите да ги потврди, зголеми или намали, во зависност од стекнатото искуство, функционирањето на солидарниот фонд и финансиската состојба на Нотарската комора на РМ.

Член 24

Овој правилник влегува во сила во рок од осум дена од неговото донесување.

НОТАРСКА КОМОРА НА РМ
ПРЕТСЕДАТЕЛ
ЗЛАТКО НИКОЛОВСКИ

На седницата на Управниот одбор одржана на 12.02.2011 год. беа донесени следните

ЗАКЛУЧОЦИ

ЗАПИСНИК ОД СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА АКЦИОНЕРИТЕ, СОГЛАСНО ЧЛЕНОТ 407 ОД ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА

1. За работата на собранието се води и изготвува записник, согласно членот 407 од ЗТД.
2. Записникот за Акционерско собрание, согласно чл. 4 ст. 1 од ЗН, се изготвува во форма на записник за правни работи кои биле составени во присуство на нотарот, а во кој се содржат и потврди за други факти кои нотарот ги забележал со непосредно забележување или со помош на исправи.
3. Записникот за Акционерско собрание не е нотарски акт, за кој нотарот гарантира дека одлуките содржани во него по форма и содржина се во согласност со закон, туку записникот е посебна нотарска исправа - ЗАПИСНИК, со која се потврдува дека определени одлуки се донесени во присуство на нотарот, истовремено потврдувајќи и за други факти согласно ЗТД.
4. Кога нотарот го води записникот, не се потребни заверувачи на записникот, а во истиот задолжително се содржани елементите содржани во членот 407 став 1 од ЗТД, при што на недвосмислен начин, стручно, чесно и непристрасно, нотарот ги презентира сите дејствија и одлуки кои биле преземени и донесени на собранието, како и фактите и околностите кои се случиле на собранието, а кои се од влијание за донесување на одлуката, вклучувајќи ги тука и сите евентуални приговори и забелешки од акционерите, без обременување на истиот со непотребни податоци и факти кои се небитни за текот на собранието, како што се тоа, на пример, неформални разговори меѓу акционерите, различни дофрлувања и сл.
5. Водење на записникот од страна на нотар е задолжително, кога на собранието се донесува одлука за промени кои се запишуваат во Трговскиот регистар утврдени во чл. 298 од ЗТД, но со статут или одлука на надлежен орган на Акционерското друштво може да се предвидат и други случаи кога записникот од собрание го води нотар.
6. Нотарот не постапува по службена должност, туку согласно чл. 73 од ЗН, на повик од надлежниот орган, кој врз основа на одлуката за свикување собрание донесена согласно членовите 385 и 386 од ЗТД (органот на управување, надзорниот одбор, односно неизвршните членови на одборот на директорите или судска одлука), кој во текот на постапката за свикување на собранието благовремено испраќа писмена покана до нотарот за водење записник од седницата на собранието.
7. Нотарот по службена должност води сметка за својата месна надлежност согласно членот 22 од Законот за нотаријатот, а во врска со местото каде се одржува седницата на Собранието, без обзир каде е седиштето на Акционерското друштво кое го свикува собранието. Во случај нотарот на кого му е доставен писмен повик за учество на седницата на собранието, да не е месно надлежен за водење на собранието, должен е да го одбие преземањето на ова службено дејствије, а за тоа без одлагање, писмено да го известат друштвото кое го повикало да води записник.

8. Претседавачот на седницата е должен на нотарот да му обезбеди непречено преземање на службените дејствија. Ако нотарот нема услови за преземање на нотарските дејствија поради необезбедени услови за непречено одржување на седницата, истиот може да побара од претседавачот да му биде овозможено водење записник и тоа предупредување ќе го внесе во записникот. Ако нерегуларностите на седницата продолжат и понатаму, нотарот може да ја напушти седницата на собранието, односно да постапи согласно со членот 28 став 2 од Законот за нотаријатот, при што е должен причините за таквото постапување да ги внесе (образложи) во записникот.

9. Претседавачот на собранието го констатира кворумот за работа, определува редослед на реализирање на дневниот ред, ја води расправата, го одржува редот на собранието, ги утврдува резултатите од гласањето, ги прогласува одлуките за усвоени и др., а нотарот, врз основа на неговите констатации и по негово кажување, тие податоци ги внесува (регистрира) во записникот.

10. Заради водење на записникот, нотарот може да користи помош од лица вработени во неговата канцеларија и/или технички помагала од тип на диктафон, видеокамера и сл. заради составување на записникот или правење стенографски или писмени забелешки, аналогни или дигитални аудио и видеоснимки кои ќе бидат искористени за составување на писмениот записник.

11. Формалниот - писмен записник нотарот го изготвува во рок од три дена од денот на одржаната седница на собранието и истиот започнува да тече првиот нареден ден по денот на одржување на седницата на собранието. Доколку последниот ден паѓа во неработен ден или се поклопува со недела или тоа е ден на државен празник, рокот се продолжува до првиот нареден работен ден.

12. Во списите на предметот кој го формира нотарот за сочинет записник од седницата на собранието, како прилози треба да бидат здружени (во фотокопие или во оригинал) сите докази, од кои зависи полноважноста на седницата, а особено одлуката за свикување на собранието, јавниот повик, списокот на пријавените акционери, извод од Акционерската книга добиен од Централниот депозитар на хартии од вредност, полномошната за застапување издадени од страна на акционерите и др. Доколку од текот на собранието се направени дигитални записи од седницата на собранието или некој нејзин дел (аудио, видео и сл.), истите се прилог на записникот.

13. Записникот од собрание го потпишуваат нотарот и претседавачот на седницата, а доколку истиот одбие да го стори тоа, тоа се констатира во записникот.

Врз основа на Законот за заштита на личните податоци, од Законот за нотаријатот, Законот за пристап до информации од јавен карактер и Правилникот на Нотарската комора за нотарската тајна и слободниот пристап на информации од јавен карактер, за постапување на нотарите од аспект на заштита на личните податоци на клиентите и од аспект на остварување на правото на слободен пристап до информациите и податоците во нотарското работење, Управниот одбор на НКРМ на седницата одржана на ден 12.02.2011, ги донесе следните

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Барање за издавање изводи - преписи на нотарски исправи по Законот за нотаријатот (членови 77 и 79)

Ако лице кое не е странка, односно учесник во составувањето на одредена нотарска исправа, а има правен интерес и поднесе писмено барање до нотар за издавање извод, потврда, препис или извадок од соодветната исправа, што ја чува нотарот, треба строго да се почитуваат одредбите од членот 77 од ЗН за тоа на кои лица се овластени и должни да им издаваат изводи и преписи, односно каква потврда можат да издадат согласно членот 79 од ЗН. Со оглед на тоа што одредбата за нотарската тајна од членот 30 став 4 од ЗН гласи „нотарот е должен да овозможи пристап до информации од јавен карактер“ согласно Законот за слободен пристап на информации од јавен карактер, важно е нотарот да утврди дали барањето е поднесено по Законот за нотаријатот или по друг закон.

Ако барањето е поднесено по ЗН, нотарот ќе постапи:

а) ако се работи за нотарски исправи со својство на јавна, односно извршна исправа и е упишана во јавните регистри, ќе ја упати странката да се обрати до Централниот регистар или Агенцијата за катастар на недвижности за добивање на бараното писмено, односно податоци;

б) ако не се работи за нотарска јавна исправа која е упишана во јавните регистри, ќе постапи по членовите 77 и 79 од ЗН во зависност од содржината на барањето, односно ќе дозволи или нема да дозволи пристап до нотарските исправи ако се исполнети условите од цитираните одредби. Ако странката иснсистира, ќе се постапи според членот 79 од ЗН.

2. Писмено барање од „корисникот“ до нотарот за давање лични податоци на користење согласно Законот за заштита на личните податоци (член 34)

Барањето мора да содржи причини, законски основ за користење на личните податоци и категорија на личните податоци кои се бараат, при што нотарот:

а) ако утврди дека се исполнети условите од членот 6, членот 8 став 2 и членот 5 став 1 алинеја 2 од овој закон, ќе дозволи користење лични податоци на корисникот (а кој може да биде „корисник“, види во членот 2 под изразот „корисник“), посебно ценејќи дали легитимниот интерес на трето лице (корисникот) преовладува во однос на правата на субјектот на личните податоци (странката) или е обратно, па во првиот случај ќе дозволи - ќе ги даде бараните податоци за што ќе состави записник или забелешка на барањето, а во вториот случај нема да дозволи и писмено ќе го извести корисникот. Посебно нотарот ќе го почитува и применува членот 15 од овој закон кога суд, јавно

обвинителство, орган за внатрешни работи му бараат податоци заради откривање и гонење на сторителот на кривични дела, како и во другите случаи предвидени во овој член.

Можна е и обратна ситуација, странка (физичко лице или здружение на граѓани во кое членува физичкото лице) ако смета дека му е повредено некое право загарантирано со овој закон од страна на контролор или обработувач (значи и нотар), може да поднесе барање за утврдување повреда на правото до Дирекцијата за заштита на личните податоци и во тој случај инспектор за заштита на личните податоци води постапка и одлучува со решение со кое меѓу другото (ако утврди повреда) ќе забрани понатамошна обработка на личниот податок, со право на тужба за поведување управен спор (член 18 и член 45 од најновите измени на законот од 10.09.2010 год.).

Нотарот соработува со Дирекцијата за заштита на личните податоци во врска со примената и почитувањето на Законот за заштита на личните податоци (член 4 - в и член 4 - г од Законот од 2010 год.) која ја цени правичноста и законитоста на обработката на личните податоци, води управна постапка и донесува решенија и сл. (член 41).

3. Барање на нотар за пристап до информации по Законот за пристап до информации од јавен карактер (член 14)

Ако е поднесено писмено барање до нотар за остварување на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер согласно ЗСПИЈК, според кој ова право го имаат сите физички и правни лица без да го образложат барањето, нотарот е должен да ги почитува одредбите од овој закон и посебно: да овозможи бесплатен пристап до информации (член 10 став 2); ако не е јасно, да бара дополнување на барањето (член 17); да донесе образложено решение ако целосно или делумно го одбие барањето (член 20), со право на жалба (член 28) и сл.

Претходно нотарот треба да оцени дали барањето е поднесено согласно членот 3 и членот 6 од Законот и да утврди:

а) ако се работи за пристап до информација и податоци содржани во конкретна нотарска исправа и таа има својство на јавна односно извршна исправа и истата е упишана во соодветните јавни регистри, па според тоа имаат карактер на информација од јавен карактер што е создадена и со која располага нотарот, во тој случај ќе постапи по членовите 20, 21, 22 и 24 од ЗСПИЈК и ќе состави записник, овозможувајќи му на бараателот запознавање со бараната информација со увид, препис, фотокопија или електронски запис;

б) ако нотарот утврди дека бараната информација не е информација од јавен карактер (член 3) или ако се работи за класифицирана информација, односно ако се бара запознавање со личен податок (член 6) чие откривање би значело повреда на заштитата на личните податоци утврдени во членовите 5 и 6 од Законот за заштита на личните податоци, ќе донесе решение за одбивање на барањето согласно членот 22 од ЗСПИЈК, со тоа што претходно ќе постапи по членот 6 став 3 од овој закон, односно ќе „спроведе тест на штетност“ со кој ќе утврди дали интересот кој се заштитува (на пример личен податок) е помал или поголем од јавниот интерес утврден со закон и во првиот случај ќе овозможи, а во вториот нема да овозможи пристап на информации и ќе донесе решение со образложение по членот 20 од ЗСПИЈК.

Нотарот соработува со Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер во постапката по овој закон.

Во врска со поставените правни прашања за правото на користење градежно земјиште и заложното право, по изнесените мислења и предлози, Управниот одбор на НКРМ на седницата одржана на ден 12.02.2011 година, ги донесе следните

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Градежното неизградено земјиште во државна сопственост кое во легална постапка е трансформирано од поранешни сопственици или приватизирано во право на сопственост е во слободен промет и сопственикот (титуларот) може да го отуѓува, располага и заложува за обезбедување побарувања.

2. Градежно неизградено земјиште во државна сопственост кое не е трансформирано или приватизирано во право на сопственост, имателот на правото на користење на земјиштето нема право да го отуѓува, располага (подарок, физичка делба, продажба, размена, хипотека) и заложува за обезбедување побарување.

3. На градежното изградено земјиште во државна сопственост кое не е трансформирано од поранешните сопственици или приватизирано, сопственикот на легално изградениот градежен објект има право објектот да го отуѓува и заложува за обезбедување побарување, а правото на користење на земјиштето неопходно за негова употреба само се пренесува поради постоење заемна неподвоена физичка врска.

4. При реализација на заложно право се продава (отуѓува) само предметот на залогот, градежниот објект, а правото на користење на земјиштето неопходно за употребата се пренесува со објектот и ќе трае, како такво, се додека не се приватизира во сопственост од новиот титулар.

Врз основа на спроведена стручна расправа по Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Сл. весник РМ“ бр. 83/2009 и 88/2010) од страна на Нотарската комора на Република Македонија и изнесените предлози и мислења, Управниот одбор на НКРМ на седницата одржана на ден 12.02.2011 година, ги донесе следните

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Надлежност на нотарот да постапува по предлогот за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа, како негово изворно законско овластување, треба да биде предмет на регулатива со Законот за нотаријатот, во Глава глава 5 – Посебни одредби за овластувањата и работењето на нотарите.;

2. Со Законот за нотаријатот децидно да биде определен обемот на примената на одредбите од Законот за парничната постапка во текот на постапката за донесување решение за извршување врз основа на веродостојна исправа од страна на нотарот.;

3. Во согласност со членот 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, нотарот како повереник на судот, може да постапува само по извршните предмети кои за свој правен основ го имаат членот 21 од Законот за извршната постапка, и се однесуваат на извршување врз основа на веродостојна исправа.;

4. По извршните предмети кои не се опфатени со точка 3, а се однесуваат на други правни основи, нотарот не може да постапува, бидејќи по овој вид предмети не може да биде изјавен приговор поради што постапката не може да продолжи пред парничниот суд како по приговор за платен налог.

Овој вид предмети, во процесна смисла на зборот, треба да ги довршат надлежните судови.

5. Преносот на предметите согласно со членот 13 став 1) од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување да биде вршен на начин што на секој нотар да биде пренесен во работа сразмерниот дел на предметите, кој одговара на вкупниот број на нотарите на соодветното судско подрачје, при што да се води сметка за структура на предметите по години на нивниот прием во судот.;

6. Министерот за правда да го регулира прашањето на надомест на материјалните трошоци кои ќе паднат на товар на нотарот при постапувањето како повереник на судот, а кои поради евентуално непостоење на странките (смрт на физичкото лице, ликвидација и стечај на правното лице и др.) не можат да бидат надоместени.;

7. По усвојувањето на Предлог предлог-заклучоците од страна на Управниот одбор на Нотарската комора на Република Македонија истите да бидат доставени до Министерот министерот за правда.

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ

Прашање: Како треба да постапуваат нотарите во врска со прометот на недвижностите, кога на имотниот лист содржи предбележување или прибележување?

Одговор: Имајќи ги предвид уставната гаранција и правната заштита на правото на сопственост (член 8 и член 30 од Уставот), од законските одредби за содржината и правното дејство на правото на сопственост (правото на сопственикот својата ствар да ја држи, целосно да ја користи и да располага со неа (член 8 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права), законските одредби дека запишувањето на правата на недвижностите во јавната книга се смета за вистинито и точно ја одразува фактичката и правната состојба на недвижноста (член 150 од ЗСИДСП) и адекватно, начелото на конститутивност на запишувањето според кое правото на сопственост и другите стварни права на недвижностите се стекнуваат со запишувањето во катастарот на недвижностите, а престануваат со бришење на запишувањето (член 112 од ЗКН), потоа законската одредба според која дозволена е продажба на спорно право, односно дека спорно право може да биде предмет на договор за продажба (член 449 од Законот за облигациските односи), посебно ставот на Уставниот суд дека прибележувањата во имотниот лист не значи ограничување на правото на сопственост да располага со недвижноста, како и мислењето на Народниот правобранител - погоре изложено, **нотарите би требало да постапуваат на следниот начин:**

1. Начелно, предбележувањето и прибележувањето во имотните листови како видови на запишување во катастарот на недвижностите **не е забрана или ограничување, односно не е правна пречка за правниот промет на недвижноста.** Оттука на барање на странките **нотарите**

се должни, согласно Законот за нотаријатот, да составуваат нотарски акти или да солемнизираат приватни исправи за промет - (пренос, физичка делба, размена) на такви недвижности, освен ако не се работи **за времена мерка на суд за забрана на промет на недвижноста** до завршување на судски спор.

2. Меѓутоа, истовремено заради заштита на интересите на странките и заради заштита на самиот нотар од приговори, на странките за незаконито, нестручно или несовесно работење би требало изрично во нотарскиот акт да внесат дека им е предочен фактот дека во имотниот лист е запишано предбележување или прибележување и дека странките го уважуваат тоа и се согласуваат да се изврши промет на недвижноста. Исто така, при солемнизација на приватна исправа треба тој навод изрично да стои во исправата или да го додаде нотарот и да се потпише од странките.

3. Во секој конкретен случај нотарот треба да го цени карактерот на **предбележувањето, односно прибележувањето** и можните штетни последици за странките, имајќи го предвид начелото на почитување на кодексот на професионалната етика и морал на нотарите.

Прашање: Дали при пререгистрација на политичките партии изјавите кои ги даваат членовите на политичка партија се ослободени од плаќање судска такса?

Одговор: Со членот 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за политичките партии („Сл. весник РМ“ бр. 5/2008), во членот 11 од основниот текст на законот додаден е нов став (3), кој гласи: Политичката партија е должна пред истекот на секои четири години од денот на регистрацијата да достави до основниот суд од член 17 став 2 на овој закон поединечно дадени потписи заве-

рени пред нотар со број на потписи потребни за основање на политичката партија.

Со членот 144 став 1 од Законот за нотаријатот е определено дека за службени дејствија што ги презема нотарот се плаќаат такси, врз основа на закон, а според став 4, до донесувањето на законот за нотарските такси се применува Законот за судските такси, така што износот на таксите е намален за 75% (законот за нотарската такса сè уште не е донесен).

Со членот 10 став 1 од Законот за судските такси („Сл. весник РМ“ бр. 11/09) е определено дека од плаќање такса се ослободени Република Македонија, државните органи, Организацијата на Црвениот крст, како и странски држави и меѓународни организации, ако тоа е предвидено со меѓународен договор ратификуван согласно со Уставот на РМ или под услов на реципроцитет, а според став 3, таксата не се плаќа и во случаите определени со друг закон. Исто така, со членот 11 став 1, од плаќање такса ослободени се граѓаните за пријавување побарување работници во стечајна постапка согласно со Законот за стечај, во постапка за одлучување по барање за ослободување од трошоци на постапката, во управни спорови од областа на социјалното осигурување, социјалната помош, старателството и посвојувањето и денационализација и во постапка за извршување барање за доверување дете на чување и воспитување.

Законот за политичките партии („Сл. весник РМ“ бр.76/04, 5/07, 8/07 и 5/08) не содржи одредба за ослободување од судска такса, односно за ослободување од судската такса при заверка на потпис согласно цитираниот член 11 став 3 од истиот закон.

Следствено на изнесеното, следува заклучок дека граѓанинот кој во постапката пред нотарот го заверува потписот согласно со членот 11 став 3 од Законот за политичките партии, **не е ослободен од плаќање на судската такса**. Висината пак на судската такса е определена со цитираниот член 144 став 4 од Законот за

нотаријатот, а во врска со Таксената тарифа од Законот за судските такси, тарифен број 10 - заверка на потписи, ракописи, фотокопии, преписи и преводи.

Прашање: Како треба да постапи нотар доверителот да може да го оствари своето право на реализација на залог-нотарот да стави потврда за извршност, кога оригиналниот предмет што го чува нотарот бил одземен од страна на друг орган, поради поведена постапка против трето лице?

Одговор: Согласно член 41 од Законот за нотаријатот, на нотар може привремено да му се одземе нотарска исправа, само врз основа на одлука на суд и во тој случај нотарот на местото на издадената исправа ќе вметне заверен препис и врз преписот ќе го забележи денот кога актот му е испратен на судот. Поврзано со ова, согласно член 26 од ЗН нотарот е должен нотарските службени дејствија да ги врши согласно Уставот и законите и да ги заштитува интересите на странките.

Заради непречено одвивање на правниот живот треба Нотарот, да стави потврда на извршност на заверениот препис на нотарскиот акт за да се пристапи кон реализација на залогот, при што ова службено дејствие нотарот ќе го забележи и во Уписникот, а по враќање на оригиналот на актот и на него ќе ја забележи потврдата на извршност.

Прашање: Дали нотарскиот акт како двојазичен (со оглед дека купувачот е странец) ќе се пишува на една половина од страница на македонски, а на другата половина на јазикот на странецот или ќе се направи нотарски акт на македонски, а истиот ќе биде преведен од овластен судски преведувач на јазикот на странецот и во едниот и во другиот случај потписите ќе ги ставаат и купувачот и продавачот.

Одговор: Треба да се почитува и примени членот 38 точките 1, 2, 3, 4 и 5 од Законот за нотаријатот, а тоа значи:

1) Нотарскиот акт мора да биде изгот-

вен на македонски јазик и неговото кирилско писмо со наслов „Република Македонија“;

2) Ако една од странките не го познава македонскиот јазик, како во случајот, тогаш ако нотарот не е и судски преведувач, како во случајот и не го познава јазикот на кој зборува странката, **потребно е при изготвување на актот учество на преведувач избран од двете странки.** Притоа, треба да се внимава преведувачот да ги исполнува следните услови:

а) да ги исполнува законските услови да биде сведок (член 48 до 53 од ЗН);

б) тој да не може да биде избран меѓу сведоците кои учествувале во составувањето на актот;

в) да даде изјава пред нотарот дека правилно го извршил преводот, а нотарот тоа ќе го забележи во актот, а кој може да биде преведувач утврдено е во член 54 од ЗН.

Можно е, доколку тоа го бараат учесниците, преведувачот да направи писмен превод на актот, на јазикот на учесникот и истиот ќе се припои со нотарскиот акт (член 5 и точка 4 од ЗН).

Освен тоа, во ваков случај неопходно е присуство на двајца сведоци од кои барем едниот мора да го познава странскиот јазик, а ако некоја од странките не може да се потпише, и двајцата сведоци треба да го познаваат странскиот јазик (член 38 точка 4 од ЗН), кои се присутни кога нотарот им го чита на учесниците нотарскиот акт и кога тие го потпишуваат (член 51 од ЗН).

Како алтернатива во Законот, предвидена е можност нотарскиот акт да се состави на различни јазици, и тоа на два начина:

а) секој од текстовите да биде напишан еден до друг - на половина од страницата; или

б) еден под друг член или став од актот и да биде потпишана од сите учесници во неговото изготвување (странките, сведоците, преведувачот и нотарот) - член 38 точка 5 од ЗН и во овој случај важат одредбите за сведоците и преведувачот изнесени погоре.

Треба да се почитува волјата на странките согласно членовите 5, 44 и 54 од ЗН, на начин, односно јазик со кој ќе се изготви нотарскиот акт кој во секој случај го потпишуваат странките, преведувачот и нотарот.

Во конкретниот случај нотарот треба со сигурност да утврди за какво земјиште се работи - градежно или земјоделско, со оглед на различните услови за купување на едно или друго земјиште од странец согласно Законот за сопственост и други стварни права

Прашање: Дали во текот на постапката за реализација на договорната хипотека, странките можат спогодбено да ги уредат односите во поглед на реализацијата на побарувањето со склучување спогодба, во форма на нотарски акти, без оглед на тоа во која фаза се наоѓа постапката, особено кога на таква спогодба ѝ претходело неуспешно јавно наддавање за продажба на заложената недвижност?

Одговор: Во текот на постапката на реализација на хипотека (пред нотарот или извршителот), доверителот/ доверителите и должникот можат во секое време спогодбено да ги уредат односите во поглед на реализацијата на побарувањето. Предното е во согласност со начелото на слободно уредување на односите во облигациските односи изразено во член 3 од Законот за облигациски односи, под услов таквото располагање да е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи, како и член 65 став 4 односно 64-л од Законот за договорен залог.

Следствено на тоа нотарот не е должен да распише второ јавно надавање во случај кога странките склучиле спогодба.

Образложение: Со член 65 став 4 од Законот за договорен залог (Сл. весник на РМ бр. 5/2003 и 4/2005) е определена можност продажбата на заложената недвижност да може да се изврши со непосредна спогодба, ако за тоа се согласат заложниот должник и заложниот доверител. Непосредната спогодба се составува во вид на нотарски акт во кој задол-

жително се внесуваат изјавите за согласност на заложниот должник и заложниот доверител, освен ако таква изјава во писмена форма претходно е дадена кај нотарот. Со член 64-л став 1 од Законот за договорен залог (Законот за изменување и дополнување на Законот за договорен залог, Сл. весник на РМ бр. 87/2007) е определено дека во текот на целата постапка за реализација на заложното право на заедничкиот предлог на заложниот доверител и заложниот должник, продажбата на заложниот предмет може да се изврши по пат на непосредба спогодба под услови кои спогодбено ќе ги определат заложниот доверител и заложниот должник, продажбата на заложниот предмет може да се изврши по пат на непосредна спогодба која ја потпишуваат нотарот, заложниот доверител, заложниот должник и купувачот на заложениот предмет.

Со членот 158 од Законот за извршна постапка (Сл. весник на РМ бр. 53/2007) е определена можност странките и заложните доверители да можат во секое време да се спогодат продажбата на недвижноста да се изврши во определен рок со непосредна спогодба преку овластено правно или физичко лице за промет на недвижности, или преку службено лице, или на друг начин. Со истата содржина е и членот 169 ставовите 2, 3 и 4 од Законот за извршување (Сл. весник на РМ бр. 11/2005).

Според тоа, странките во облагациски однос имаат право да располагаат со своите права на начин како што е појаснето во дадениот одговор, во која смисла е и досегашната судска практика кај нас (пример, пресуда на Врховниот суд на РМ, ГЗЗ бр. 351/2004 од 27.04.2005 год.).

Прашање: Во оставинска постапка од страна на наследниците се приложени два договори за доживотна издршка кои покојниот, за време на животот, како примател на издршка ги заклучил со различни даватели на издршка. Едниот договор за доживотна издршка бил заклучен и заверен во 1996 година пред

Основниот суд во Тетово. Овој договор бил оспоруван од примателот на издршката, се барало негово раскинување, но со правосилна судска пресуда барањето било одбиено како неосновано.

Вториот договор за доживотна издршка бил заклучен во 2002 година и заверен во присуство на двајца сведоци пред Амбасадата на РМ во Белград во кој како примател на издршката се јавува сега покојниот, а давател на издршката е еден од наследниците.

Се поставуваат две правни прашања:

а) дали договорот за доживотна издршка заверен пред Амбасадата на РМ во Белград е валиден од аспект на формата предвидена во законот;

б) дали оставителот имал право да склучи друг договор за доживотна издршка со друг давател на издршка за истиот имот кога претходно за истиот имот имал веќе склучено таков договор кој сè уште бил во сила.

Одговор: Договорот за доживотна издршка е двостран, товарен и алеаторен со кој давателот на издршката се обврзува доживотно да го издржува примателот на издршката или некое трето лице, а примателот на издршката во надомест му го остава целиот свој имот или определен дел, а чие предавање е одложено сè до неговата смрт.

Овој договор е строго формален, се составува во писмена форма и се заверува од надлежен суд или од нотар, а при заверката судијата, односно нотарот во присуство на договарачите и двајца сведоци кои ги познаваат, гласно ќе го прочита договорот и ќе ги предупреди договарачите на последиците од договорот, член 1030 ставови 1 и 2 од ЗОО.

Со оглед на наведеното законско решение за формата на договорот за доживотна издршка и определената надлежност пред кој орган или институција се заверува, потребно е да се оценува валидноста на заверката, во овој случај, на договорот сторена од страна на Амбасадата на РМ во Белград во 2002 година. Имено, според одредбите на членот 120 од Зако-

нот за меѓународно приватно право („Службен весник на РМ“ бр. 87/07) е предвидено дека конзуларните претставништва на РМ во странство што вршат конзуларно-правни работи можат да вршат заверка на потписи, ракописи и преписи во согласност со меѓународни договори и прописите на земјата на приемот.

Вакви одредби содржеше и членот 105 од Законот за решавање судири на законите со прописите на други земји во определени односи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 43/82), а кој бил во важност во времето на заверка на договорот. Овој закон бил преземен и се применувал во Република Македонија до донесување нов закон, а согласно членот 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на РМ од 1991 год.

Што се однесува за прашањето дали оставителот имал право да склучи друг договор за доживотна издршка со друго лице за ист имот, кога претходно веќе имал склучено таков договор, **се стои на мислењето дека не е ништовен подоцна склучениот договор за доживотна издршка само поради тоа што порано бил склучен таков договор**, ако не се повредени законските одредби на членот 95 од ЗОО, порано член 103 од ЗОО, односно не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако, со закон, во определениот случај не е предвидено нешто друго.

Меѓутоа, прашањето за тоа кој договор ќе произведе правно дејство, односно кој договор ќе произведе правно дејство при конкуренција на двата договори, ќе се одлучува евентуално во спорна граѓанска постапка пред надлежниот суд во зависност од забелешките на формата, исполнување на договорите, совесноста или несовесноста на договорните страни и други услови. Во оваа смисла се изјаснила и судската практика (види пресуда на Врховниот суд на РМ, објавена во Збирка на судски одлуки, книга V, стр. 299-300).

Прашање: Како се остварува право на првенствено купување при продажба на

земјоделско земјиште, посебно за начинот на достава на понудата и огласот за јавната продажба?

Одговор: Во правниот систем постојат две основи за остварување право на првенствено купување ствари при продажба, и тоа законско и договорно право на првенствено купување. Тоа право е предвидено за определени правни субјекти на кои сопственикот на стварта, кој сака да ја продаде, да им ја понуди да ја купат и ако тие не сакаат да ја купат, слободен е да ја понуди и продаде на други.

Законското право на првенствено купување е уредено во повеќе позитивни прописи. Во Законот за сопственост и други стварни права првенствено право на купување е предвидено кај сосопственоста, заедничката сопственост, наследничката заедница, при продажба на гаража во состав на зграда или на градежно земјиште што служи на зградата како целина.

Со оглед дека земјоделското земјиште претставува добро од општ интерес за државата, тоа ужива посебна заштита и се користи под услови и на начин утврден со посебен закон.

Во Законот за земјоделско земјиште (Службен весник на РМ бр.135/07), помеѓу другото, е уредено и правото на првенствено купување, а со цел да се спречи уситнување на земјоделските парцели, во функција на порационално користење. Во случај на продажба, право на првенство, член 15 став 1, имаат: заедничкиот сопственик, сосопственикот и соседите чие земјиште граничи со земјиштето што се продава.

Меѓутоа, за остварување право на првенствено купување спрема лицата кои имаат право на сопственост на земјоделското земјиште, му се дадени две можности, и тоа:

- а) да им достави писмена понуда, став 2;
- б) понудата да ја даде по пат на јавен оглас, став 4.

Носителите на правото на првенство да купат се должни во рок од осум дена од денот на добивање на понудата или од објавување на јавниот оглас да се из-

јаснат за прифаќање на понудата, а во спротивно го губат правото на првенство и сопственикот може земјоделското земјиште да го понуди на друго правно или физичко лице, став 6.

На поставеното прашање за начинот на доставата на понудата, законот не дава конкретно како тоа да се стори, а од основата на законската формулација може да се заклучи дека е оставено на понудувачот тоа да го стори на најпогоден и сигурен начин, и тоа со непосредна достава или препорачано преку пошта. Во секој случај, понудата мора да биде писмена со сите податоци за условите на продажбата. Во спротивно, ќе се доведе во прашање легалноста на продажбата.

Законот за сопственост и други стварни парава во одредбите на членот 33 го уредува и прашањето за правото на првенствено купување. Сосопственикот кој има намера да го продаде својот сосопственички дел е должен преку нотар да ѝ го понуди на продажба својот дел и да им ја соопшти цената и условите за продажба, а тие се должни да се изјаснат дека ја прифаќаат во рок од 30 дена од соопштението од подавката, а ако не се изјаснат, сосопственикот може својот дел да го продаде на друго лице. Вакви одредби во овој закон содржи и за заедничка сопственост, членовите 60 и 65, наследничка заедница, член 86, и гаража, член 100.

Ако се направи компаративна анализа на овие законски решенија, ќе се види дека постои разлика во начинот на давање понуда и роковите за одговор дали таа се прифаќа или не. Законот за сопственост и други стварни права содржи општи одредби за сите ствари во сосопственичка и друга заедница и правото на првенство, а Законот за земјоделско земјиште, како посебен закон, уредува првенствено право на купување само за земјоделско земјиште, со две опции за писмена понуда и јавен оглас и пократок рок за одговор. При постоење на правилото дека при конкуренција на генерален и специјален закон, кои уредуваат иста или слична правна материја, се дава

првенство на специјалниот закон (*lex specialis derogat lex generalis*).

Во случајот за начинот на достава на понудата, треба да се прифати и примени специјалниот закон. Меѓутоа, ако сопственикот што сака да продаде земјоделско земјиште и понудата ја даде преку нотар, тогаш содржината, условите за продажбата и рокот за одговор треба да се ценат според специјалниот закон.

Што се однесува до понудата за продажба преку јавен оглас, треба да се оценат и применат одредбите за оваа постапка содржани во специјалниот закон, бидејќи генералниот (општиот) таква опција не содржи. Во вакви случаи ќе се примени Законот за земјоделско земјиште, а на кој начин ќе се даде понудата, зависи од продавачот.

Прашање: Како треба да изгледа формата на договорот за содружништво склучен помеѓу содружници и тоа дали треба да е меѓусебен договор со заверка само на потписите или треба да се завери од нотар и во која форма?

Одговор: Според одредбите на членот 170 од Законот за трговските друштва (Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10) е предвидено дека друштвото со ограничена одговорност се основа со договор за друштвото што го склучуваат сите основачи. Ако друштвото го основа едно лице, договорот за друштвото се заменува со изјава на основачот за основање на друштвото со ограничена одговорност.

Потписите на основачите на договорот за друштвото, односно потписот на основачот на изјавата, се заверуваат кај нотар.

Основачите го склучуваат договорот на друштвото лично или преку полномошник, кој мора да има полномошно заверено кај нотар.

Од наведените законски одредби произлегува дека основачите на друштвото за ограничена одговорност заклучуваат меѓусебен договор за основање, односно изјава за основање, а кај нотарот се заверуваат само потписите.

Меѓутоа, ако основачите го бараат тоа, нотарот може да изврши и солемнизација на договорот.

Содржината на договорот за основање на друштвото, односно изјавата за основање, треба да ги содржи елементите предвидени во член 171 од ЗТД, а во спротивно, е неважен.

Прашање: Бил заклучен усмен договор за продажба на недвижен имот, а продавачите избегнувале да се заклучи писмен договор.

Од страна на купувачт била поднесена тужба до Основниот суд и со пресуда се задолжени тужените да заклучат договор за продажба и да го заверат. Еден од продавачите престојувал во странство - САД, со неточна адреса и по барање на судот во постапката му бил поставен времен старател од страна на Центарот за социјални работи да го застапува пред судот.

Се поставува прашањето дали временниот старател може во отсуство на продавачот, со непозната адреса во странство, да го потпише договорот за продажба на недвижноста и завери кај нотар.

Одговор: Поставениот времен старател на отсутен тужен во парнична постапка од страна на ЦСР, по барање на судот, имал овластување за застапување само во постапката, во рамките на дадените овластувања.

Меѓутоа, временниот старател нема овластување да го застапува отсутниот продавач и во негово име да го потпишува писмениот договор за продажба на недвижноста кај нотар, заедно со другите продавачи, затоа што му треба посебно овластување за преземено такво дејствие. Според одредбите на членот 173 од Законот за семејството е предвидено дека ЦСР поставува старател за посебни случаи на непознат сопственик на имот кога е потребно некој да се грижи за тој имот, како и во други случаи кога е потребно заради заштита на правата и интересите на одделни лица.

Од наведената законска одредба произлегува дека во случајот за продавачот,

кој се наоѓа во странство со непозната адреса, а кој има имот во Република Македонија, ЦСР треба да му постави старател за посебен случај и да го определи обемот на овластувањата. Од определените овластувања на старателот ќе се оцени дека истиот може во името на продавачот да го продаде делот од недвижноста и да го потпише договорот за продажбата. Тоа нотарот ќе го оцени при преземање нотарско дејствие.

Прашање: Откако нотарот ја укинал потврдата на извршност на солемнизиран договор за залог - хипотека на ден 20.08.2010 година, заложниот доверител веднаш поднел нов предлог со барање да се стави потврда за извршност на истиот нотарски акт со приложена нотарски заверена изјава.

Хипотекарниот должник се противел да се стави потврда за извршност со изговор дека долгот спрема доверителот го подмирил, а тоа не е во надлежност на нотарот да го утврдува. Како да се постапува?

Одговор: Договорните страни имаат право да склучат договор за залог на недвижноста (хипотека), а договорот мора да е склучен во писмена форма како невладетелски. Според одредбите на членовите 22 и 22-а од Законот за договорен залог (Службен весник на РМ бр. 5/03, 4/05 и 87/07), заложниот доверител и заложниот должник на договорот за залог можат да му дадат **својство на извршна исправа**. Својството на извршна исправа се стекнува доколку договорот е потврден или составен од нотар и доколку содржи изјава од договорните страни дека се согласуваат нивниот договор за залог да има **својство на извршна исправа**. Договорот за залог, помеѓу другите права и обврски, содржи и рок на пристигнатост на побарувањето, член 23 став 1 точка б.

Нотарот **има обврска да стави** потврда на извршност на исправата по писмено барање на странката кон која е приложена заверена изјава дека побарувањето

или дел од него пристигнало, член 43 став 7 од Законот за нотаријат (Службен на РМ бр. 55/07).

Во конкретниот случај, доколку се исполнети законските услови за ставање клаузула на извршност, односно ако постои барање од странка и **заверена изјава** дека побарувањето целосно или делумно пристигнало за исполнување, нотарот е должен да го спроведе дејствието.

Противењето на хипотекарниот должник да не се стави клаузула на извршност, со изговор дека го платил долгот, не може да го спречи дејствието на нотарот. Должникот во друга постапка пред надлежен орган може да докажува дека неговата обврска по договорот за залог ја исполнил и дека не е повеќе во правен однос со доверителот. Нотарот постапува само во неспорни граѓански работи според законските прописи, а не и кај спорни работи.

Прашање: Дали нотарот е должен и овластен да постапува по писмената покана за водење записник на Собрание на правно лице упатена од мнозинскиот акционер на одделно друштво или **само и единствено** на писмената покана на лицето овластено за застапување на друштвото?

(Во последно време неколку нотари на повик на мнозински акционер составувале нотарски акти - записници од собранија на друштва).

Одговор: Законот за трговските друштва, не случајно, детално и децидно ги уредува прашањата за: свикување собрание на друштвото - кој може да свика собрание и каква е процедурата, предвидувајќи можност за свикување собрание и врз основа на одлука на суд (членови 385 и 386); како се свикува собрание - со покана или јавен повик и рокови (член 387); содржината на поканата или јавен повик и начин на доставување на материјалите (членови 388 и 389); дневниот ред и утврдување на точките на дневниот ред (член 390); пријавување и евиденција за присуство на собранието и полномошник на акционер (членови 391 и 392); кворум за работа на собранието со мож-

ност за **одлагање** или прекин на седница на собранието со точно утврдени рокови (членови 393 и 396); водење на собранието - од претседавач и начин на одлучување (членови 394 и 395) и др.

Од цитираните законски одредби јасно произлегува дека е предвидена строга процедура, која нотарот секогаш треба да ја има предвид за да може својата должност и овластување (утврдено во член 73 од Законот за нотаријатот и член 383 од ЗТД за водење записник на собрание на друштво - кога се работи за податоци со запишувањето во Трговскиот регистар - член 298 од ЗТД) да го изврши **стручно, законито и совесно**.

Појдувајќи од ова, а нотарите да не се инволвираат во судирите меѓу мнозинските акционери, малцинските акционери и органите на друштвото и против нив да се поднесуваат претставки, нотарите се должни:

1) Строго да се придржуваат на формата и содржината на нотарскиот акт - записник од собрание на друштвото, така како што е утврдено во образец бр. 2 - Нотариус бр. 6 од декември 2005 година страница 34, а тоа значи да постапува само по писмена покана од лицето овластено за застапување на друштвото и да изврши увид пред отпочнување на седницата на собранието, во регистрацијата на друштво во Трговскиот регистар, Акционерската книга на друштвото добиена од Централниот регистар најдоцна 24 часа од денот на одржување на собранието, јавниот повик објавен во дневен медиум или список на упатени покани до акционерите и список на присутни акционери и застапници на акционери и сè друго како што е предвидено во образецот.

Тоа значи дека нотарот не е должен и овластен да постапува по писмена покана на мнозински акционер да води записник на свикано собрание од овластен орган (органот на управување или надзорниот орган, односно одлука на суд), туку само од свикувачот на собранието.

Исто така, нотар не треба да постапува по писмената покана на мнозинскиот

или малцинскиот акционер, за присуство на седници на свикано собрание - по членовите 71 и 74 од ЗН, без оглед дали овластениот свикувач на собранието испратил писмена покана на друг нотар за водење записник на собранието или не испрати писмена покана до нотар;

2) Ако овластениот свикувач на собранието го одложи собранието пред денот на одржување или на денот на одржување пред да отпочне собранието, нотарот е должен да постапи по одлуката на свикувачот на собранието.

Прашање: Како да постапува нотарот кога пред да почне собранието со работа, меѓу акционерите настане спор во врска со кворумот, дневниот ред, одлагањето на седницата и други процедурални прашања?

Одговор: Ако при утврдување кворум за работа што го врши избраниот претседавач на собранието настане спор дали има или не кворум за работа, односно ако свикувачот на собранието, односно органот на управување или малцински акционери го напуштат собранието, нотарот постапува според насоките на претседавачот ако истиот констатира дека има кворум за работа на собранието и натамошното водење на седницата и донесените одлуки и заклучоци на собранието, така како е предвидено во споменатиот образец.

Ако избраниот претседавач ја напушти седницата, а мнозинскиот акционер или учесниците на собранието кои имаат најмалку мнозинство од вкупниот број акции со право на глас изберат нов прет-

седавач кој го констатира кворумот за работа на собранието, нотарот го води записникот за текот на седницата на собранието.

Прашање: Додека бил жив таткото, неговиот син дал изјава во дневен весник дека се откажува од таткото и од целиот негов недвижен и подвижен имот и во иднина не прима никакви обврски.

По смртта на таткото, во оставинска постапка дошол синот и кажал за изјавата што ја дал, а го приложил дневниот весник.

Дали во ваков случај јавното откажување од родител има правни последици и дали синот може да се прифати за наследник и ако не дојде на рочиште дали да се огласи за наследник?

Одговор: Јавното откажување од родител или од синот или ќерката, сопругот и слично ќе има последици и ќе се оценува во спорови за нарушени односи во семејството, брачните несогласувања или исполнување договорни права и обврски. Меѓутоа, во наследното право дадените јавни изјави за откажување од крвно или брачно сродство не може да имаат последици по однос на правото на наследство - мортис кауза, освен ако се работи за недостојност за наследување според одредбите на членовите 123 и 124 од Законот за наследување, а во врска со членот 173 став 2 точка 4 од ЗВП.

Синот што јавно се откажал од родителот, додека бил жив, не спречува да даде позитивна или негативна наследничка изјава во оставинска постапка.

Согласно член 20 став 1 од Правилникот за дисциплинска одговорност и дисциплинска постапка на Нотарска комора на Република Македонија, Дисциплинскиот совет на Нотарска комора на Република Македонија, на седницата одржана на 27 декември 2010 година, ја донесе следната

О Д Л У К А

1. За заменик претседател на Дисциплинскиот совет на Нотарска комора на Република Македонија се избира Злата Стамболиска, судија на Управен суд на РМ.
2. Одлуката влегува во сила со деној на нејзиното донесување.
3. Одлуката да биде објавена во списанието “Нотариус” .

НОТАРСКА КОМОРА НА РМ
ДИСЦИПЛИНСКИ СОВЕТ

Претседател
Светлана Лазаревиќ с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените Избори - 2011 година за органи и тела на Нотарската Комора на Република Македонија, Претседателот на Изборната комисија на ден 12.03.2011 година ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА

НОТАРСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

За Претседател на Нотарската Комора на Република Македонија е избрана Зорица Пулејкова - нотар од Скопје.

Член 2

Мандатот на избраниот Претседател на Нотарска Комора на Република Македонија започнува од 27 март 2011 година и трае до крајот на месец март 2014.

Член 3

Претседателот на Нотарската Комора е воедно и Претседател на Управниот одбор на Нотарската Комора на Република Македонија.

Член 4

Претседателот на Нотарската Комора на Република Македонија своите права и обврски ќе ги остварува во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската Комора и актите на Комората.

Член 5

Одлуката влегува во сила веднаш со нејзиното донесување.

Изборна Комисија на НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените Избори - 2011 година за органи и тела на Нотарската Комора на Република Македонија, Претседателот на Изборната комисија на ден 12.03.2011 година ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА УПРАВЕН ОДБОР НА НОТАРСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

За членови на Управен одбор на Нотарската Комора на Република Македонија избрани се :

Андреева Славјанка – нотар од Велес, од Апелационо подрачје Скопје;
Баута Вирџинија – нотар од Струга, од Апелационо подрачје Битола;
Георгиев Драган – нотар од Куманово, од Апелационо подрачје Скопје;
Дончева Весна – нотар од Скопје, од Апелационо подрачје Скопје;
Иванов Чедо – нотар од Кочани, од Апелационо подрачје Штип;
Кузманоски Васил – нотар од Охрид, од Апелационо подрачје Битола;
Николовски Златко – нотар од Скопје, од Апелационо подрачје Скопје;
Сејфулаи Зулфиќар – нотар од Гостивар, од Апелационо подрачје Гостивар.

Член 2

Мандатот на избраните членови на Управниот одбор на Нотарската Комора на Република Македонија започнува со 27 март 2011 и трае до крајот на месец март 2014.

Член 3

Членовите на Управниот одбор на Нотарската Комора на Република Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската Комора и актите на Комората.

Член 4

Одлуката влегува во сила веднаш со нејзиното донесување.

Изборна Комисија на НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените Избори - 2011 година за органи и тела на Нотарската Комора на Република Македонија, Претседателот на Изборната комисија на ден 12.03.2011 година ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА НАДЗОРЕН ОДБОР НА НОТАРСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

За членови на Надзорен одбор на Нотарската Комора на Република Македонија избрани се :

Дескоска Гордана - нотар од Охрид, од Апелационо подрачје Битола;
Каранфиловска Ленче – нотар од Штип, од Апелационо подрачје Штип;
Серафимоски Иво – нотар од Тетово, од Апелационо подрачје Гостивар.

Член 2

Мандатот на избраните членови на Надзорниот одбор на Нотарска Комора на Република Македонија започнува со 27 март 2011 и трае до крајот на месец март 2014.

Член 3

Членовите на Надзорниот одбор на Нотарската Комора на Република Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската Комора и актите на Комората.

Член 4

Одлуката влегува во сила веднаш со нејзиното донесување.

Изборна Комисија на НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените Избори - 2011 година за органи и тела на Нотарската Комора на Република Македонија, Претседателот на Изборната комисија на ден 12.03.2011 година ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА ДИСЦИПЛИНСКИ СОВЕТ НА НОТАРСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

За членови на Дисциплински Совет на Нотарската Комора на Република Македонија избрани се :

Лазаревиќ Светлана – нотар од Скопје, од Апелационо подрачје Скопје;
Милушев Јанко – нотар од Струмица, од Апелационо подрачје Штип.

За заменици – членови на Дисциплинскиот Совет избрани се:

Коруноска Лила – нотар од Кичево, од Апелационо подрачје Гостивар;
Маркоски Трајко – нотар од Прилеп, од Апелационо подрачје Битола.

Член 2

Мандатот на избраните членови на Дисциплинскиот Совет на Нотарската Комора на Република Македонија започнува со 27 март 2011 и трае до крајот на месец март 2014.

Член 3

Членовите на Дисциплинскиот Совет на Нотарската Комора на Република Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската Комора и актите на Комората.

Член 4

Одлуката влегува во сила веднаш со нејзиното донесување.

Изборна Комисија на НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Врз основа на резултатите од спроведените Избори - 2011 година за органи и тела на Нотарската Комора на Република Македонија, Претседателот на Изборната комисија на ден 12.03.2011 година ја донесе следната

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНКУРС ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА НОТАРИ НА НОТАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

За членови на Комисијата за спроведување на конкурс за именување на нотари на Нотарската Комора на Република Македонија избрани се :

Горичан Станка – нотар од Охрид, од Апелационо подрачје Битола;
Дамески Боге – нотар од Прилеп, од Апелационо подрачје Битола;
Ѓорѓовски Јован – нотар од Берово, од Апелационо подрачје Штип;
Миовска Татјана – нотар од Берово, од Апелационо подрачје Штип;
Митков Петар – нотар од Скопје, од Апелационо подрачје Скопје;
Петровска Ана – нотар од Скопје, од Апелационо подрачје Скопје;
Чутра Агрон – нотар од Дебар, од Апелационо подрачје Гостивар.

Член 2

Мандатот на избраните членови на Комисијата за спроведување на конкурс за именување на нотари на Нотарската Комора на Република Македонија започнува со 27 март 2011 и трае до крајот на месец март 2014.

Член 3

Членовите на Комисијата за спроведување на конкурс за именување на нотари на Нотарската Комора на Република Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската Комора и актите на Комората.

Член 4

Одлуката влегува во сила веднаш со нејзиното донесување.

Изборна Комисија на НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Управниот одбор на Нотарската Комора на РМ на седницата одржана на ден 30.03.2011 година, ја донесе следната

ОДЛУКА

1. За членови на Издавачкиот совет на Нотарската Комора на РМ избрани се Љубица Моловска, Елена Пенџерковски и Анастасија Петреска од редот на нотарите, а Теофил Томановиќ, Ранко Максимовски и Фиданчо Стоев, како надворешни членови.

2. Одлуката стапува во сила со денот на донесувањето.

УПРАВЕН ОДБОР НА НКРМ

Претседател
Зорица Пулејкова с.р.

Управниот одбор на Нотарската Комора на РМ на седницата одржана на ден 30.03.2011 година, ја донесе следната

ОДЛУКА

1. За Потпретседатели на Нотарската Комора на РМ избрани се Зулфиќар Сејфулаи и Васил Кузманоски.

2. Одлуката стапува во сила со денот на донесувањето.

УПРАВЕН ОДБОР НА НКРМ

Претседател
Зорица Пулејкова с.р

Управниот одбор на Нотарската Комора на РМ на седницата одржана на ден 30.03.2011 година, ја донесе следната

ОДЛУКА

1. За членови на Стручниот совет на Нотарската Комора на РМ избрани се Марјан Коцевски и Наџи Зеќири од редот на нотарите, а Теофил Томановиќ, Ранко Максимовски и Фиданчо Стоев, како надворешни членови.

2. Одлуката стапува во сила со денот на донесувањето.

УПРАВЕН ОДБОР НА НКРМ

Претседател
Зорица Пулејкова с.р.

ОДЛУКИ НА ДИСЦИПЛИНСКИОТ СОВЕТ НА НКРМ

При потврдување приватна исправа, нотарот и учесниците се должни да ја потпишат секоја страница на приватната исправа. На крајот на исправата, над потписот на нотарот, се ставаат потписите на учесниците и сведоците ако учествувале во составувањето на исправата.

Во предлогот за покренување дисциплинска постапка на Министерството за правда, доставен до Нотарската комора на Република Македонија, се укажува дека нотарот НН, при составување на нотарската исправа – потврдување приватна исправа, договор за продажба на недвижен имот, постапил спротивно на членот 37 став 3 од Законот за нотаријатот. Ова е така поради тоа што секоја страница од приватната исправа не е потпишана од страна на нотарот и учесниците. Постапувајќи на ваков начин, нотарот НН сторил дисциплинска повреда од членот 127 став 1 алинеја 2, од Законот за нотаријатот – „непридржување кон законските одредби од кои зависи важноста на нотарската исправа“, со предлог спрема него да биде изречена дисциплинска мерка – трајно одземање на правото на вршење нотарска служба или парична казна во висина од 3 до 6 плати на претседател на основен суд со проширена надлежност.

Во текот на дисциплинската постапка, врз основа на оценката на наводите од предлогот за поведување дисциплинска постапка и одбраната на нотарот НН, како и врз основа на изведените докази, Дисциплинскиот совет ја утврди следната фактичка состојба:

Во конкретниов случај, во предметот ОДУ бр. 151/09 од 27.03.2009 год., нотарот НН ја потврдил, солемнизирал приватната исправа - договор за продажба на недвижен имот, за продажба на станбен објект и земјиште склучен на 27.03.2009 год. Очигледно од списите на наведениот предмет, нотарот НН и учесниците во постапката ја немаат потпишано секоја страница на наведената приватна исправа.

При утврдената фактичка состојба по предметот, според наодите од Дисциплинскиот совет, нотарот НН постапил спротивно на членот 37 став 3 од Законот за но-

таријатот, според кој при потврдување на приватната исправа, нотарот и учесниците ја потпишуваат секоја страница од приватната исправа, па на таков начин сторил дисциплинска повреда по членот 125 став 1 алинеја 4 од Законот за нотаријатот – „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“. Според наодите на Дисциплинскиот совет, во случајов нотарот НН ја нема сторено дисциплинската повреда од членот 127 став 1 алинеја 2 од Законот за нотаријатот – „непридржување кон законските одредби од кои зависи важноста на нотарската исправа“, како што се наведува тоа во доставениот предлог, туку понапреднаведената дисциплинска повреда од членот 125 став 1 алинеја 4 – „непридржување кон законските одредби во однос на формата на нотарската исправа“.

При одмерување на казната, Дисциплинскиот совет, согласно членот 7 од Правилникот за дисциплинска одговорност и дисциплинска постапка, ги имаше предвид околностите кои влијаат врз видот и висината на изречената казна. Имено, го имаше предвид фактот дека нотарот НН досега не е дисциплински казнуван и дека грешката во примена на законот не предизвикала штета за странките. Поради наведеното, Дисциплинскиот совет изрече парична казна во висина на една плата на претседател на основен суд со проширена надлежност, сметајќи дека истата воспитно ќе влијае врз нотарот во иднина да не ја повтори воочената грешка, односно дека ќе обрне потребно внимание со цел да го усогласи своето работење со Законот за нотаријатот.

(Одлука на Дисциплинскиот совет на НКРМ, ДП бр. 5/2010 од 22.11.2010 год. донесена согласно членот 33 став 1 точка 2 од Правилникот за дисциплинска одговорност и дисциплинска постапка на НКРМ).

ОДЛУКИ НА ДИСЦИПЛИНСКИОТ СОВЕТ НА НКРМ

Заклучувањето на нотарските книги на крајот на календарската година треба да го изврши нотарот за чии нотарски книги станува збор, без оглед на тоа дали на крајот на календарската година е привремено оддалечен од вршење на службата.

Од образложението :

Во предлогот за покренување дисциплинска постапка доставен до Нотарската комора на Република Македонија од страна на Министерството за правда, се укажува дека нотарот НН сторил дисциплинска повреда од членот 127 став 1 алинеја 11, а во врска со членот 20 став 1 од Законот за нотаријатот, на начин што вршел нотарски работи на уписи во деловни книги за временскиот период кога бил привремено оддалечен од вршење на службата, при што во Општиот деловен уписник за 2008 год. и во Уписникот за заверки и потврди за 2008 год. на ден 31.12.2008 год. извршил заклучување на уписите за календарската 2008 год., ставајќи свој потпис и печат. Подносителот на предлогот за поведување дисциплинска постапка предложи спрема нотарот НН да биде изречена дисциплинска мерка согласно со Законот за нотаријатот.

Во текот на дисциплинската постапка, врз основа на оценката на наводите од предлогот за поведување дисциплинска постапка и одбраната на нотарот НН, како и врз основа на изведените докази, Дисциплинскиот совет утврдува дека нема докази нотарот НН дека постапувал спротивно на членот 20 став 1 од Законот за нотаријатот, па дека на таков начин ја сторил дисциплинската повреда од членот 127 став 1 алинеја 11 од истиот закон, поради следниве причини:

Имено, според членот 20 став 1 од Законот за нотаријатот, во случај на привремено оддалечување од вршењето на службата, нотарот не смее да преземе никакви службени дејствија. Сите дејствија преземени од нотарот кој е привремено оддалечен од вршење на службата се ништовни. Според членот 99 став 5 од Законот за нотаријатот, нотарот кој привремено ја врши службата не може да презема нови работи. Нотарот кој привремено ја врши службата ги до-

вршува започнатите работи на нотарот кој го заменува. При довршување на актите, записниците и исправите мора да ги назначи своето име, презиме и својство, решението со кое е поставен, да ги води книгите и уписниците на нотарот и да ги употребува службените штембили и печати на нотарот, како и својот печат со назнака „Нотар кој привремено ја врши службата“. Исправите што ги составува и заверува тој се чуваат во архивот на нотарот. Тоа значи дека нотар кој привремено ја врши службата, а кој во конкретниов случај е поставен со решението..., има должност само да ги доврши започнатите работи на нотарот кој го заменува, а на понапредопишаниот начин.

Заклучувањето пак на книгите согласно со членот 8 став 5 и 6 од Правилникот за видот, содржината, формата и начинот на водење на актите и книгите на нотарот, примањето и чувањето на исправите и предметите од вредности и нивното издавање и преземање, како и преземање на други формални дејствија („Сл. весник на РМ“ бр. 52/97), според утврдувањето на Дисциплинскиот совет, треба и може да го изврши само нотарот за чии нотарски книги станува збор, без оглед на тоа дали на крајот на календарската година е привремено оддалечен од вршење на службата. Ова е така поради тоа што заклучувањето на нотарските книги од членот 91 од Законот за нотаријатот, а во конкретниов случај уписниците ОДУ и УЗП, не значи довршување на започнатите работи во смисла на цитираниот член 99 став 5 од истиот закон, бидејќи тоа се дејствија кои може да ги преземе само нотарот кој располага и ги води нотарските книги. Во прилог на таквиот заклучок е и укажувањето на Нотарската комора од 31.09.2007 год., според кое книгите ги потпишува исклучиво нотарот, без оглед на тоа дали е заменуван од помошник или заменик.

Оттука следува заклучокот дека во понапредопишаното постапување на нотарот НН не се содржани елементи на дисциплинска повреда од членот 127 став 1 алинеја 11 од Законот за нотаријатот – „вршење нотарски работи за време за кое нотарот е привремено оддалечен од работа или на друг начин ја избегнува мерката привремено одземање на правото на вршење служба“, а во врска со членот 20 од истиот

закон, поради што Дисциплинскиот совет донесе одлука со која нотарот НН се ослободува од одговорност дека ја сторил наведената дисциплинска повреда.

(Одлука на Дисциплинскиот совет на НКРМ, ДП бр. 9/2010 од 13.05.2010 год., донесена согласно членот 33 став 1 точка 1 од Правилникот за дисциплинска одговорност и дисциплинска постапка на НКРМ).

НОТАРСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
CHAMBRE DES NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE DE MACÉDOINE

ИМЕНИК НА НОТАРИТЕ

Нотарска Комора на Република Македонија
1000 Скопје, ул. Даме Груев бр. 28/5
Тел.: +389 2 3115 816; Тел./факс: +389 2 3239 150
Секретар (лице за контакт): моб.: +389 75 438 431
e-mail: nkrm@t-home.mk • www.nkrm.org.mk

1000 СКОПЈЕ ++389 НОТАРИ СО СЛУЖБЕНО СЕДИШТЕ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОСНОВНИТЕ СУДОВИ НА ГРАДОТ СКОПЈЕ			
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Анита АДАМЧЕСКА	Киро Крстевски Платник 11 3-г	02/3225-365 070/740-461 anita.adamceska@nkrm.org.mk
02	Ванчо АНДОНОВСКИ	Кочо Рацин 7А/1-2	02/3136-178 075-554-433 vanco.andonovski@nkrm.org.mk
03	Зоја АНДРЕЕВА- ТРАЈКОВСКА	Стив Наумов бб, лок.14А	02/3119-485 070/333-253 zoja.a-trajkovska@nkrm.org.mk
04	Елизабета АРСОВСКА	Божидар Аџија 3/5	02/2779-309 070/365-502 elizabetha.arsovska@nkrm.org.mk
05	Живко АЧКОСКИ	Ленинова 14А	02/3229-272; 02/3225-279 075/554-385 zivko.ackoski@nkrm.org.mk
06	Матилда БАБИК	Партизански одреди 55/1-1	02/ 3246-641 070/234-817 matilda.babic@nkrm.org.mk
07	Ана БРАШНАРСКА	Никола Вапцаров 18-1/3	02/ 3100-130 070/249-122 notarbrasnarska@gmail.com ana.brasnarska@nkrm.org.mk
08	Снежана БУБЕВСКА	Јане Сандански 24, локал 5	02/2450-004 070/223-687 snezana.bubevska@nkrm.org.mk
09	Кирил БУМБАРОСКИ	Теодосиј Гологанов 26а	02/6133-676 075/549-394 kiril.bumbaroski@nkrm.org.mk
10	Мери ВЕСОВА	Ѓорче Петров 11 лок.7	02/ 2039-717 070/227-557 meri.vesova@nkrm.org.mk
11	Снежана ВИДОВСКА	Ѓуро Ѓаковиќ 72	02/3112-149 070/268-552 snezana.vidovska@nkrm.org.mk
12	Владимир ГОЛУБОВСКИ	Дрезденска 11	02/30-75-066 071-715- 231 vladimir.golubovski@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
13	Олга ДИМОВСКА	50 Дивизија 33, локал 2	02/3121-361 070/266-258 olga.dimovska@nkrm.org.mk
14	Весна ДОНЧЕВА	Даме Груев 28	02/3212101; 02/3212102 070/384-859 vesna.donceva@nkrm.org.mk
15	Насер ЗИБЕРИ	Џон Кенеди 9А, локал 4	02/2617-206; 02/2627-629 070/244-402 naser.ziberi@nkrm.org.mk
16	Невенка ЗОЈЧЕВСКА ВУЧИДОЛОВА	Даме Груев бр.3-5/4	02/3115-008 075-271-751 nevenka.z-vucidolova@nkrm.org.mk
17	Драган ИВАНОВ	Њуделхиска 6/1 А-2 Карпош	02/30-73-777 070/400-019 dragan.ivanov@nkrm.org.mk
18	Ирфан ЈОНУЗОВСКИ	II Македонска бригада 58/1 стан 1	02/2628-748 070/231-962 irfan.jonuzovski@nkrm.org.mk
19	Милена КАРТАЛОВА	Јане Сандански 78	02/2450-563; 02/2400-451 070/344-894 milena.kartalova@nkrm.org.mk
20	Ивана КАТЕВЕНОВСКИ	Коле Неделковски 12А/1	02/3120-956 070/231-937 ivana.katevenovski@nkrm.org.mk
21	Сашо КЛИСАРОСКИ	Маркс и Енгелс 1/5-1	02/3222- 355 070-353-757 saso.klisaroski@nkrm.org.mk
22	Лазар КОЗАРОВСКИ	11 Октомври 17	02/3222-650 071/380-684 lazar.kozarovski@nkrm.org.mk
23	Љубица КОВЧЕГАРСКА	Железнички транспортен центар локал 716	02/2467-240 070/370-918 jubica.kovcegarska@nkrm.org.mk
24	Кристина КОСТОВСКА	Гоце Делчев 6	02/3117-215; 02/3225-073 075/230-340 kristina.kostovska@nkrm.org.mk
25	Светлана ЛАЗАРЕВИЌ	Иван Козаров 43/2	02/2779-059 075/458-037 svetlana.lazarevic@nkrm.org.mk
26	Стела ЛАЗАРЕВСКА	ТЦ Скопјанка Кузман Ј.Питу 19, лок.50, приземје	02/2466-989; 02/2466-989 070/916-515 stela.lazarevska@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
27	Дрита ЛИМАНИ	Христијан Тодоровски Карпош 5	02/2624-653 071/216-269 drita.limani@nkrm.org.mk
28	Емилија МАНОЛЕВА	Народен фронт 13/1	02/3122-117 070/688-846 emilija.manoleva@nkrm.org.mk
29	Снежана МАРКОВСКА ДОЈЧИНОВА	Палмиро Тољати 173 Населба Ченто	02/2527-611 075/472-121 snezana.m-dojcinova@nkrm.org.mk
30	Петар МИТКОВ	Јане Сандански ТЦ. 13 Ноември лок.21/1	2/2452-030; 02/2403-041 070/273-030 petar.mitkov@nkrm.org.mk
31	Катерина МИТРЕВСКА	К. Ј.-Питу 26/1 мезанин лок 11	02/2464-043 070-520-208 katerina.mitrevska@nkrm.org.mk
32	Љубица МОЛОВСКА	Франклин Рузвелт 44 А	02/3114-389; 02/3114-693 070/390-704 jubica.molovska@nkrm.org.mk
33	Симона НИКОЛИЌ	Народен фронт 19а ТЦ.Беверли Хилс, ниско приземје, ДП 35	02/3226-208 070/305-747 simona.nikolic@nkrm.org.mk
34	Роза НИКОЛОВА	Мито Хаџивасилев Јасмин 36/1	02/3116-592; 02/ 3129-245 075/238-848 roza.nikolova@nkrm.org.mk
35	Златко НИКОЛОВСКИ	Љубљанска бб	02/3071-981; 02/3093-250 070/226-551 notar.zlatko@laposte.net zlatko.nikolovski@nkrm.org.mk
36	Нада ПАЛИЌ	Пролет 1/3-18	02/ 3114-900; 02/ 3114-911 070/205-578 nada.palic@nkrm.org.mk
37	Ристо ПАПАЗОВ	Васил Главинов 3/10 мезанин	02/ 3223-268 075/220-866 risto.papazov@nkrm.org.mk
38	Весна ПАУНОВА	Наум Охридски 2	02/3237-870 070/393-238 vesna.paunova@nkrm.org.mk
39.	Наташа ПЕЈКОВА	Иво Лола Рибар 70а	02/3090-200; 02/ 30-90-203 070/ 380-904 natasa.pejkova@nkrm.org.mk
40	Елена ПЕНЏЕРКОВСКИ	ГТЦ Kej 13 Ноември кула 2 1/6	02/3119-499 070-367-107 elena.pendzerkovski@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
41	Анастасија ПЕТРЕСКА	Васил Ѓоргов 29-1/А1	02/3101414 072/211-311 anastasija.petreska@nkrm.org.mk
42	Ана ПЕТРОВСКА	Маршал Тито 21-1/2	02/3061-905 070-873-814; 078-380-052 ana.petrovska@nkrm.org.mk
43	Анета ПЕТРОВСКА АЛЕКСОВА	Плоштад Македонија Н. Вапцаров 3/1	02/3114-008; 02/ 3165-018 078/307-922; 070/307-922 aneta.petrovska-aleksova@nkrm.org.mk
44	Виолета ПЕТРОВСКА СТЕФАНОВСКА	11 Октомври 36	02/3133-274 070/243-861 violeta.p-stefanovska@nkrm.org.mk
45	Билјана ПЕЦОВСКА	Партизански одреди 436 лок.2 мезанин	02/3245-444; 02/3245-441 02/3245-442 070/248-400 biljana.pecovska@nkrm.org.mk
46	Оливера ПЕШИЌ	Вера Јоциќ1-Д/1-4	02/2776-917 070/233-074 olivera.pesic@nkrm.org.mk
47	Слободан ПОПОВСКИ	Васил Главинов 7Б кат 1	02/3118-078 070/239-839 slobodan.popovski@nkrm.org.mk
48	Зорица ПУЛЕЈКОВА	Кузман Јосифовски-Питу15 ТЦ Скопјанка, лок 6	02/2463-495 070/399-513 zorica.pulejkova@nkrm.org.mk
49	Јасмина РАДОНЧИЌ	ДТЦ Мавровка Гоце Делчев 11 лок.045	02/3223-015 070/978-681 jasmina.radoncic@nkrm.org.mk
50	Снежана САРЏОВСКА	Народен фронт 19 кат 1 локал 218	02/2784-321 070/233-225 snezana.sardzovska@nkrm.org.mk
51	Верица СИМОНОВСКА- СИНАДИНОВА	Рузвелтова 63-А	02/30-70-206 070/231-118 verica.s-sinadinova@nkrm.org.mk
52	Лидија СМИЉАНОСКА	Дрезденска 15 лок.1	02/3078-727 lidija.smiljanoska@nkrm.org.mk
53	Вера СТАНОВСКА	Пајко Маало 4/3	02/3214-232 070/791-354 vera.stanoeska@nkrm.org.mk
54	Љубица СТЕФКОВСКА НАЧЕВСКА	Илинден 65	02/3222-993; 02/3222-994 070/268-676 ljubica.s-nacevska@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
55	Боривој СТОЈКОСКИ	Јани Лукровски 3	02/3172-700; 02/3175-060 070/244-618 borivoj.stojkoski@nkrm.org.mk
56	Роберт СТОЈКОВСКИ	Ѓорче Петров 10	02/20-40-107; 02/ 20-50-750 robert.stojkoski@nkrm.org.mk
57	Весна СТОЈЧЕВА	Партизански одреди 64А влез 2, мезанин, стан 4	02/3069-359 070/252-303 vesna.stojceva@nkrm.org.mk
58	Емилија ХАРАЛАМПИЕВА	Вељко Влаховиќ 31/3-2	02/3223-852; 02/3163-776 070/275-908 emilija.haralampieva@nkrm.org.mk
59	Хакија ЧОЛОВИЌ	Нице Планина 16	02/2763-551 070/316-555 hakija.colovic@mkrm.org.mk
60	Силвана ШАНДУЛОВСКА	Мито Хаџивасилев Јасмин 50/1-5	02/3223-826 silvana.sandulovska@nkrm.org.mk
61	Муамет ШЕХУ	ДТЦ Мавровка Сутерен, Лок.61	02/3228-749 070/241-664 muamet.sehu@nkrm.org.mk

7000			
		БИТОЛА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Виолета АНГЕЛОВСКА	Иван Милутиновиќ 21/1	047/228-880 070/269-061 violeta.angelovska@nkrm.org.mk
02	Маринчо ВЕЛЈАНОВСКИ	ДТЦ Шехерезада приземје, ламела Б, лок. 27	047/236-255 077/547-013 marinco.veljanovski@nkrm.org.mk
03	Василка ГОНОВСКА	Мечкин Камен 3	047/203-344; 047-203-345 070-542-730 vasilka.gonovska@nkrm.org.mk
04	Билјана ДАМЈАНОВСКА- ЈАНЧЕВСКА	Иван Милутиновиќ бб лок. 9	047/231-780 070/339-929 biljana.d-jancevska@nkrm.org.mk
05	Веселинка ДЕРЕБАНОВА- КРСТЕВСКА	Јосиф Христовски Зграда Грозд -5 ламела	047/222-947; 047/222-675 070/312-324 veselinka.d-krstevska@nkrm.org.mk
06	Горан ДИМАНОВСКИ	Браќа Мингови 5	047/228-250 070/837-906 goran.dimanovski@nkrm.org.mk
07	М-р. Веселинка ЗДРАВКОВА	Иван Милутиновиќ 13/1	047/226-080 070/269-117 veselinka.zdravkova@nkrm.org.mk
08	Вера КАРАМАНДИ	Јорго Османо10/6	047/228-926 070/312-206 vera.karamandi@nkrm.org.mk
09	Петар СИЉАНОВ	Петар Петровиќ Његош135	047/232-040 070/518-922 petar.siljanov@nkrm.org.mk
10	Луиза ХРИСТОВА	Комплекс Безистен Локал 14	047/ 225-839; 047/223-866 luiza.hristova@nkrm.org.mk

2330			
		БЕРОВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01.	Јован ЃОРЃОВСКИ	23-ти Август 47	033/471-365 078/272-253 jovan.gjorgjovski@nkrm.org.mk
02.	Татјана МИОВСКА	Димитар Влахов 7	033/470-060 070/542-288 tatjana.miovska@nkrm.org.mk

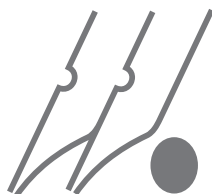
1400		ВЕЛЕС	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Славјанка АНДРЕЕВА	Борис Карпузов 2	043/230-598; 222-974; 212-599 043/212-598; 070/216-601 slavjanka.andreeva@nkrm.org.mk
02	Тања АСПОРОВА	Борис Карпузов 2	043/ 230-598 071/338-144 tanja.asporova@nkrm.org.mk
03	Звонимир ЈОВАНОВ	Алексо Демниевски 3 кат 1	043/234-027 070/265-027 zvонимир.jovanov@nkrm.org.mk
04	Елена МАРТИНОВА	Маршал Тито бб.	043/239-378 070/216-617 elena.martinova@nkrm.org.mk
05	Магдалена ОРДЕВА	Владимир Назор 2	043/222-154 070/375-154 magdalena.ordeva@nkrm.org.mk
06	Миодраг СТОЈАНОВСКИ	Гоце Делчев 4	043/223-023 miodrag.stojanovski@nkrm.org.mk
07	Марија ХАЏИ-ПЕТРУШЕВА	Маршал Тито 62	043/222-369; 043/225-211 075/573-163 marija.h-petruseva@nkrm.org.mk

2460		ВАЛАНДОВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Соња СТОЈЧЕВА	Маршал Тито бб	034/ 381-555 071/207-407 sonja.stojceva@nkrm.org.mk

2310		ВИНИЦА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Стојмир НИКОЛОВ	Браќа Миладиновци 37	033/360-648 071/211-133 stojmir.nikolov@nkrm.org.mk

1480		ГЕВГЕЛИЈА		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Маргарита ВАНГЕЛОВА	Димитар Влахов 7	034/212-381 071/366-381 margarita.vangelova@nkrm.org.mk		
02	Ѓорѓи НИКОЛОВ	Маршал Тито 77-А	034/215-230; 034/211-865 070/320-570 gjorgji.nikolov@nkrm.org.mk		
03	Нада ПРОЧКОВА	Скопска 6	034/211-250; 034/217-250 070/235 352 nada.prockova@nkrm.org.mk		

1230		ГОСТИВАР		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Весна ВАСИЛЕСКА	Живко Брајкоски бб	042/271-481 070/462-298 vesna.vasileska@nkrm.org.mk		
02	Себаедин ДАУТИ	Браќа Ѓиноски бб	042/222-777 070/309-200 sebaedin.dauti@nkrm.org.mk		
03	Тасим САИТИ	Булевар Браќа Ѓиноски бб	042/273-233 071/317-104 tasim.saiti@nkrm.org.mk		
04	Зулфикар СЕЈФУЛАИ	Кеј Братство Единство 5А	042/217-661 070/271-313 zulficar.sejfulai@nkrm.org.mk		
05	Филип ТРИФУНОВСКИ	Браќа Гиноски 73	042/216-475; 042/221-552 042/217-787 070/252-901 filip.trifunovski@nkrm.org.mk		
06	Марин ЧЕДЕВСКИ	Никола Парапунов 8/1	042/217-300 075/222-807 marin.cedevski@nkrm.org.mk		

1250		ДЕБАР	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Сами ЛЕТМИ	8-ми Септември бб	046/ 835-175 070/444-585 sami.letmi@nkrm.org.mk
02	Мухамет ПРАПАНИКУ	Атанас Илиќ бб	046/832-535 070/595-457 muhamet.prapaniku@nkrm.org.mk
03	Агрон ЧУТРА	Атанас Илиќ бб	046/833-949 070/241-870 agron.cutra@nkrm.org.mk

2320		ДЕЛЧЕВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Богданка ДИМИТРОВСКА	Македонија бб	033/413-130 071/675-088 bogdanka.dimitrovska@nkrm.org.mk
02	Борис МУЦУНСКИ	М.М.Брицо бб	033/413-245 070/213-120 boris.mucunski@nkrm.org.mk

6250		КИЧЕВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Букурије АЛИМИ	Булевар Ослободување 9/9	045/223-600 075/877-083 bukurije.alimi@nkrm.org.mk
02.	Иса АЈДИНИ	Гоце Делчев бб	045/220-392 070/223-357 isa.ajdini@nkrm.org.mk
03	Лила КОРУНОСКА	Ослободување, објект Стопанска Банка	045/220-391 075/529-194 lila.korunoska@nkrm.org.mk
04	Ахмет ХАЛИМИ	Ослободување 2	045/222-360 071/585-789 ahmet.halimi@nkrm.org.mk

2300		КОЧАНИ		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Менче ЗЛАТКОВСКА	29-ти Ноември 25	033/ 271-995 070/272-280 mence.zlatkovska@nkrm.org.mk		
02	Чедо ИВАНОВ	Димитар Влахов 5	033/272-080; 033/279-520 070/272-079 cedo.ivanov@nkrm.org.mk		
03	Светлана КИТАНОВСКА	Маршал Тито 93	033/271-191 071/334-676 svetlana.kitanovska@nkrm.org.mk		
04	Стоимен ТРАЈЧЕВ	Никола Карев бб	033/276-080 076/366-045 stoimen.trajcev@nkrm.org.mk		

1300		КУМАНОВО		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Мартин БОЖИНОВСКИ	Пелинска 3	031/613-560 070/334-895 martin.bozinovski@nkrm.org.mk		
02	Лорија ВАНЕВСКА	Доне Божинов 9-2/14	031/421-663; 031/421-662 lorija.vanevska@nkrm.org.mk		
03	Драган ГЕОРГИЕВ	11-ти Октомври 1А	031/414-673 075/366-045; 070/313-398 dragan.georgiev@nkrm.org.mk		
04	Севим ДЕСТАНИ		sevim.destani@nkrm.org.mk		
05	Мице ИЛИЈЕВСКИ	Доне Божинов 11/3	031/415-505 070/334-075 mice.ilijevski@nkrm.org.mk		
06	Марјан КОЦЕВСКИ	11-ти Октомври 4-1/1	031/416-349 070/211-911 marjan.kocevski@nkrm.org.mk		
07	Јорданка МИТЕВСКА	Доне Божинов 18	031/415-110 070-689-301 jordanka.mitevaska@nkrm.org.mk		
08	Томислав МЛАДЕНОВСКИ	Ленинова бб	031/414-216 070 236-437 tomislav.mladenovski@nkrm.org.mk		
09	Зорица УЗУНОВСКА	Доне Божинов 24 А/2	031/425-795 070-313-133 zorica.uzunovska@nkrm.org.mk		

7520		КРУШЕВО		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Милан ХРИСТОСКИ	Илинденска бб	048/476-561 070/930-138	milan.hristoski@nkrm.org.mk	

1360		КРАТОВО		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Миле АНДОНОВСКИ	Цветко Тонев 5	031/481-447 070/778-041	mile.andonovski@nkrm.org.mk	

1430		КАВАДАРЦИ		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Кирил ГРКОВ	7-ми Септември 41	043/415-476 071/250-360	kiril.grkov@nkrm.org.mk	
02	Блага ИВАНОВА	Илинденска 36	043/415-607 070/523-379	blaga.ivanova@nkrm.org.mk	
03	Благој КИЧЕВ	Мито Хаџи Василев Јасмин 42	043/415-328 075/414-394	blagoj.kicev@nkrm.org.mk	
04	Ристо САМАРЦИЕВ	Блажо Алексов бб	043/414-782 070/605-300	risto.samardziev@nkrm.org.mk	
05	Нушка СТОЈАНОВСКА	Илинденска 34/1	043/415-421 070/324-353	nuska.stojanoska@nkrm.org.mk	

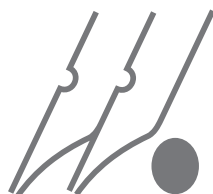
1330		КРИВА ПАЛАНКА		++389	
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС		
01	Богданка ДЕЈАНОВСКА	Св.Јоаким Осоговски 228	031/371-900 070/313-995	bogdanka.dejanovska@nkrm.org.mk	
02	Весна МИТРОВСКА	Маршал Тито 162-2	031/372-610 071/226-493	vesna.mitrovska@nkrm.org.mk	

1440	НЕГОТИНО	++389
-------------	-----------------	--------------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Зарија АПОСТОЛОВА	Јане Сандански 3	043/ 371-770 070/394-001 zarija.apostolova@nkrm.org.mk
02	Ванчо ТРЕНЕВ	Маршал Тито 148	043/371-010 075/466-433 vanco.trenev@nkrm.org.mk

6000	ОХРИД	++389
-------------	--------------	--------------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Станка ГОРИЧАН	Македонски Просветители 8	046/ 265-618 075/777-415 stanka.gorican@nkrm.org.mk
02	Гордана ДЕСКОСКА	Македонски Просветители 8/II	046/260-001; 046/230-008 070/261-229 gordana.deskoska@nkrm.org.mk
03	Момана ИВАНОСКА	Македонски Просветители 8	046/263-705 momana.ivanoska@nkrm.org.mk
04	Васил КУЗМАНОСКИ	Македонски Просветители 5	046/260-104 070/212-475 vasil.kuzmanoski@nkrm.org.mk
05	Никола КУЗМАНОСКИ	7-ми Ноември 28/5	046/261-505 075/870-444 nikola.kuzmanoski@nkrm.org.mk
06	Мирче РИСТЕСКИ	Булевар Туристичка 50/4-2 ламела 2 лок.8	046/266-080 075/232-202 mirce.risteski@nkrm.org.mk
07	Тана ТОПАЛОСКА	Димитар Влахов 9 А	046/260-868 070 232-562 tana.topaloska@nkrm.org.mk

7500		ПРИЛЕП	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Татјана АДАМОСКА- КОНЕСКА	Гоце Делчев 64/1	048/417- 733 070/356-735 tatjana.a-koneska@nkrm.org.mk
02	Натали АЦЕСКА	Трајко Сандански 3	048/ 424-422 075/613-348 natali.aceska@nkrm.org.mk
03	Боге ДАМЕСКИ	Кузман Јосифоски 8	048/ 415-870 070-536-062 boge.dameski@nkrm.org.mk
04	Марија ЃОРЃИОСКА	Димо Наредникот бб	048/ 414-160 071/710-530 marija.gjorgjioska@nkrm.org.mk
05	Трајко МАРКОСКИ	Сотка Ѓорѓиоски 4	048/413-967; 048/414-777 070/532-302 trajko.markoski@nkrm.org.mk
06	Дано РОШКОСКИ	Гоце Делчев зграда Македонија приземје, лок.14	048/416-061 075/541-206 dano.roskoski@nkrm.org.mk
07	Елизабета СТОЈАНОСКА	Маршал Тито 12	048/418-188 070/308-293 elizabetha.stojanoska@nkrm.org.mk

2420		РАДОВИШ	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Јован СТОЈЧЕВ	Ацо Караманов 4	032/631-221 075/470-697
02	Душко ЧЕРКЕЗОВ		jovan.stojcev@nkrm.org.mk dusko.cerkezov@nkrm.org.mk

7310		РЕСЕН	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Мексуд МАКСУД	Мите Богоевски бб	047/453-132 070/261-883 meksud.maksud@nkrm.org.mk
02	Николче ПАВЛОВСКИ	Гоце Делчев 3	047/453-837 070/232-963 nikolce.pavlovski@nkrm.org.mk

6330			
		СТРУГА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Вирџинија БАУТА	Кеј 8-ми Ноември зг.1/Б 1/5-13	046/780-700 070/212-963 virgjinija.bauta@nkrm.org.mk
02	Афрдита БИЛАЛИ	Братство Единство бб	046/781-556 070/578-438 afrdita.bilali@nkrm.org.mk
03	Сашо ЃУРЧИНОСКИ	Маршал Тито 52	046/782-050 070/249-798 saso.gjurcinoski@nkrm.org.mk

2400			
		СТРУМИЦА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Соња БОЖИНКОЧЕВА	Ленинова бб	034/346-500; 034/330-526 070/306-111 sonja.bozinkoceva@nkrm.org.mk
02	Данка ВАСИЛЕВА	Братство Единство 7	034/343-758 072/261-783 danka.vasileva@nkrm.org.mk
03	Аница МАЏУНКОВА	Ленинова 12	034/345-533 070/618-298 anica.madzunkova@nkrm.org.mk
04	Јанко МИЛУШЕВ	Ленинова 42	034/345-850 070/214-050 janko.milusev@nkrm.org.mk
05	Верица ПАНОВА СТЕВКОВА	Ленинова бб	034/347-700; 034/348-700 070/253-434 verica.panova@nkrm.org.mk
06	Данче ШЕРИМОВА	Маршал Тито 2	034/320-400; 034/321-000 070/309-400 dance.serimova@nkrm.org.mk

2220			
		СВЕТИ НИКОЛЕ	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Јадранка КОЦЕВСКА	Маршал Тито бб	032/526-801 075/375-988 jadranka.kocevska@nkrm.org.mk
02	Благој НАСКОВ	Плоштад Илинден бб	032/440-953 070/891-298 blagoj.naskov@nkrm.org.mk

1200		ТЕТОВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Ирфан АСАНИ	ЈНА 28 лок.5	044/333-451 070/600-630 irfan.asani@nkrm.org.mk
02	Тодор БОШКОВСКИ	ЈНА 61	044-332-077 070/329-127 todor.boskovski@nkrm.org.mk
03	Снежана ЃОРЃЕСКА- ВИДОЕСКА	ЈНА 10	044/331-848 070/568-488 snezana.g-vidoeska@nkrm.org.mk
04	Милаим ЕМУРЛАИ	Илинденска 79	044/331-520 milaim.emurlai@nkrm.org.mk
05	Наџи ЗЕЌИРИ	ЈНА 41	044/331-956; 044/351-956 070/256-114 nadzi.zekiri@nkrm.org.mk
06	Ариф ИБРАИМИ	ЈНА 41/А	044/331-689 071/717-799 arif.ibraimi@nkrm.org.mk
07	Весна МАСЛОВАРИЌ- КОСТОВСКА	Благоја Тоска 214/1	044/351-999 071/772-123 vesna.maslovaric-kostovska@nkrm.org.mk
08	Енвер МУСТАФИ	ЈНА 28 лок.1	044/333-208 070/224-045 enver.mustafi@nkrm.org.mk
09	Иво СЕРАФИМОСКИ	ЈНА 2	044/333-370 070/263-663 ivo.serafimoski@nkrm.org.mk
10	М-р. Ненад ТРИПУНОСКИ	Дервиш Цара 2	044/336-014 070-321-885 nenad.tripunoski@nkrm.org.mk
11	Љилјана ТРПОВСКА	Илинденска бб	044/341-400 070/240608 ljiljana.trpovska@nkrm.org.mk
12	Зоран ЧУКЕЛОВСКИ	ЈНА 53	044/331-599 070/814-401; 077/976-970 zoran.cukelovski@nkrm.org.mk

2000		ШТИП	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Лидија ИЛИЕВСКА	Ленинов Плоштад 2 Пробиштип	032/482-567; 032/481-999 070/264-167 lidija.ilievska@nkrm.org.mk
02	Ленче КАРАНФИЛОВСКА	Кеј Маршал Тито 35	Т/Ф: 032/385-341 lence.karanfilovska@nkrm.org.mk
03	Соња КАТРАНЦИСКА- КИМОВА	Кузман Јосифовски 2	032/382-165 075/433-266; 071/796-806 sonja.k-kimova@nkrm.org.mk
04	Искра КИРОВСКА	Кузман Јосифовски Питу 2	032/609-477 075/368-962; 070/210962 iskra.kirovska@nkrm.org.mk
05	Лидија РИБАРЕВА	Ванчо Прке 119	032/380-807 070/368-808; 075/368-808 lidija.ribareva@nkrm.org.mk
06	Лидија СИМОНОВА- ТРАЈЧЕВА	Тошо Арсов 55 лок.5	032/291-070 070/336-602 lidija.s-trajceva@nkrm.org.mk
07	Мијалчо ЦОНЕВСКИ	Страшо Пинџур 2	032/380-690; 032/380-630 070/264-310 mijalco.conevski@nkrm.org.mk

